

To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

► B **DIREKTIVA 2003/87/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**
z dne 13. oktobra 2003
o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v ► M9 Uniji ◀ in
o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES
(Besedilo velja za EGP)
(UL L 275, 25.10.2003, str. 32)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Direktiva 2004/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004	L 338	18	13.11.2004
► <u>M2</u>	Direktiva 2008/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008	L 8	3	13.1.2009
► <u>M3</u>	Uredba (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009	L 87	109	31.3.2009
► <u>M4</u>	Direktiva 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009	L 140	63	5.6.2009
► <u>M5</u>	Sklep št. 1359/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013	L 343	1	19.12.2013
► <u>M6</u>	Uredba (EU) št. 421/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014	L 129	1	30.4.2014
► <u>M7</u>	Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015	L 264	1	9.10.2015
► <u>M8</u>	Uredba (EU) 2017/2392 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2017	L 350	7	29.12.2017
► <u>M9</u>	Direktiva (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2018	L 76	3	19.3.2018
► <u>M10</u>	Delegirani sklep Komisije (EU) 2020/1071 z dne 18. maja 2020	L 234	16	21.7.2020
► <u>M11</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1416 z dne 17. junija 2021	L 305	1	31.8.2021
► <u>M12</u>	Sklep (EU) 2023/136 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. januarja 2023	L 19	1	20.1.2023
► <u>M13</u>	Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023	L 63	1	28.2.2023
► <u>M14</u>	Direktiva (EU) 2023/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023	L 130	115	16.5.2023

► **M15** Direktiva (EU) 2023/959 Evropskega parlamenta in Sveta z dne L 130 134 16.5.2023
10. maja 2023

spremenjena z:

► **A1** Pristopne pogodba Hrvaške (2012) L 112 21 24.4.2012

popravljena z:

► **C1** Popravek, UL L 140, 14.5.2014, str. 177 (421/2014)

▼ B**DIREKTIVA 2003/87/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

z dne 13. oktobra 2003

o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v ► M9 Uniji ◀ in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES

(Besedilo velja za EGP)

▼ M2

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

▼ B*Člen 1***Predmet**

Ta direktiva vzpostavlja sistem trgovanja s pravicami do emisij toplogrednih plinov v ► M9 Uniji ◀ (v nadaljnjem besedilu „► M9 EU ETS ◀“), da bi pospešila zmanjšanje emisij toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način.

▼ M15

Ta direktiva predvideva tudi povečano zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da bi prispevala k stopnji zmanjšanja, ki se iz znanstvenega vidika šteje za nujno za preprečevanje nevarnih sprememb podnebja. Prispeva k doseganju cilja podnebne nevtralnosti Unije in njenih podnebnih ciljev iz Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter s tem k ciljem Pariškega sporazuma ⁽²⁾.

▼ M4

Ta direktiva prav tako predpisuje določbe za oceno in izvajanje strožjih zavez ► M9 Unije ◀ za zmanjšanje emisij, ki presegajo 20 %, ki naj se uporabljajo, ko bo ► M9 Unija ◀ potrdila mednarodni sporazum o podnebnih spremembah za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki naj presega zahteve iz člena 9, na kar kaže zaveza o 30 % zmanjšanju, ki je bila sprejeta na zasedanju Evropskega sveta marca 2007.

▼ B*Člen 2***Področje uporabe**▼ M15

1. Ta direktiva se uporablja za dejavnosti, naštet v prilogah I in III, in toplogredne pline, naštet v Prilogi II. Kadar naprava, ki je vključena na področje uporabe EU ETS zaradi obratovanja kurilnih enot s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW, spremeni svoje proizvodne

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

⁽²⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

▼ M15

processe, da bi zmanjšala emisije toplogrednih plinov, in ne dosega več tega praga, država članica, v kateri je ta naprava, da upravljavcu možnost, da ostane vključen na področje uporabe EU ETS do konca tekočega in naslednjega petletnega obdobja iz člena 11(1), drugi pododstavek, po spremembi svojih proizvodnih procesov. Upravljavec te naprave se lahko odloči, da naprava ostane na področju uporabe EU ETS samo do konca tekočega petletnega obdobja ali tudi v naslednjem petletnem obdobju po spremembi proizvodnih procesov. Zadevna država članica Komisijo uradno obvesti o spremembah v primerjavi s seznamom, predloženim Komisiji na podlagi člena 11(1).

2. Ta direktiva se uporablja brez poseganja v kakršne koli zahteve na podlagi Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.

▼ M2

3. Uporaba te direktive za gibraltarsko letališče ne posega v zadevni pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva v zvezi s sporom glede suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče.

▼ B*Člen 3***Opredelitve pojmov**

V tej direktivi izraz:

(a) „pravica“ pomeni pravico do emisij ene tone ekvivalenta ogljikovega dioksida v določenem obdobju ter velja le za namene izpolnjevanja zahtev te direktive in je prenosljiva v skladu z določbami te direktive;

▼ M15

(b) „emisije“ pomeni izpust toplogrednih plinov iz virov v napravi ali izpust plinov iz zrakoplova, ki izvaja letalsko dejavnost, navedeno v Prilogi I, ali z ladij, ki opravljajo dejavnost pomorskega prometa, navedeno v Prilogi I, ali izpust toplogrednih plinov, ki ustrezajo dejavnosti iz Priloge III;

▼ M4

(c) „toplogredni plini“ pomeni pline iz Priloge II ter druge plinske sestavine ozračja, tako naravne kot antropogene, ki absorbirajo in ponovno oddajajo infrardeče sevanje;

⁽¹⁾ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

▼ M15

- (d) „dovoljenje za emisije toplogrednih plinov“ pomeni dovoljenje, izdano v skladu s členi 5, 6 in 30b;

▼ B

- (e) „naprava“ pomeni nepremično tehnično enoto, kjer poteka ena ali več dejavnosti, ki so navedene v Prilogi I, in katere koli z njimi neposredno povezane dejavnosti, ki so tehnično povezane z dejavnostmi, ki se izvajajo na tem mestu in bi lahko vplivale na emisije in onesnaževanje okolja;
- (f) „upravljaivec“ pomeni vsako osebo, ki upravlja ali nadzoruje napravo ali na katero je bilo, če je to predvideno v nacionalni zakonodaji, preneseno odločilno gospodarsko razpolaganje v zvezi s tehničnim delovanjem naprave;
- (g) „oseba“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo;

▼ M9

- (h) „nov udeleženeec“ pomeni vsako napravo, ki izvaja eno ali več dejavnosti iz Priloge I, ki je dovoljenje za emisije toplogrednih plinov prvič pridobila v obdobju, ki se začne od treh mesecev pred rokom za predložitev seznama iz člena 11(1) in konča tri mesece pred iztekom roka za oddajo naslednjega seznama v skladu z navedenim členom;

▼ B

- (i) „javnost“ pomeni eno ali več oseb ter, v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso, združenja, organizacije ali skupine oseb;
- (j) „tona ekvivalenta ogljikovega dioksida“ pomeni eno metrično tono ogljikovega dioksida (CO₂) ali količino katerega koli drugega toplogrednega plina iz Priloge II, ki ima enak potencial segrevanja ozračja;

▼ M1

- (k) „Pogodbenica iz Priloge I“ pomeni pogodbenico s seznama v Prilogi I k Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), kakor je določeno v členu 1(7) Kjotskega protokola, ki je ratificirala Kjotski protokol;
- (l) „projektna dejavnost“ pomeni projektno dejavnost, ki jo odobri ena ali več pogodbenic iz Priloge I v skladu s členom 6 ali členom 12 Kjotskega protokola in odločitvami, sprejetimi na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola;
- (m) „enota zmanjšanja emisij“ oz. „ERU“ pomeni enoto, izdano na podlagi člena 6 Kjotskega protokola in odločitev, sprejetih na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola;
- (n) „potrjeno zmanjšanje emisije“ ali „CER“ pomeni enoto, izdano na podlagi člena 12 Kjotskega protokola in odločitev, sprejetih na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola;

▼ **M2**

- (o) „operator zrakoplova“ pomeni osebo, ki upravlja z zrakoplovom med izvajanjem letalske dejavnosti iz Priloge I, ali lastnika zrakoplova, kadar lastnik zrakoplova identitete te osebe ne pozna ali je ne navede;
- (p) „operator komercialnega zračnega prometa“ pomeni operatorja, ki javnosti proti plačilu zagotavlja redne ali izredne storitve zračnega prometa za prevoz potnikov, tovara ali poštnih pošiljk;
- (q) „država članica upravljavka“ pomeni državo članico, ki je odgovorna za upravljanje ► **M9** EU ETS ◀ v zvezi z operatorjem zrakoplova v skladu s členom 18a;
- (r) „pripisane emisije iz letalstva“ pomeni emisije iz vseh letov v okviru letalskih dejavnosti iz Priloge I, tj. odhodov iz letališč na ozemlju države članice in prihodov na ta letališča iz tretje države;
- (s) „zgodovinske emisije iz letalstva“ pomeni povprečje letnih emisij v koledarskih letih 2004, 2005 in 2006 iz zrakoplovov, ki izvajajo letalske dejavnosti iz Priloge I;

▼ **M4**

- (t) „zgorevanje“ pomeni oksidacijo goriv ne glede na to, kako se toplota, električna ali mehanska energija, proizvedene s tem postopkom, uporabljajo in vse druge neposredno povezane dejavnosti, vključno s čiščenjem odpadnih plinov;

▼ **M15**

▼ **M14**

- (v) „vplivi letalstva, ki niso povezani s CO₂“ pomeni podnebne vplive, povzročene z izpusti dušikovih oksidov (NO_x), sajastih delcev in oksidiranih žveplovih spojin, ter vplive vodnih hlapov, vključno s kondenzacijskimi sledmi, do katerih prihaja med zgorevanjem goriva v zrakoplovu, ki opravlja letalsko dejavnost iz Priloge I;

▼ **M15**

- (w) „ladjarska družba“ pomeni lastnika ladje ali katero koli drugo organizacijo ali osebo, kot je upravljavec ali zakupnik gole ladje, ki je od lastnika ladje prevzela odgovornost za upravljanje ladje ter je s prevzemom take odgovornosti soglašala, da bo prevzela vse dolžnosti in odgovornosti, ki jih nalaga Mednarodni kodeks za varno upravljanje ladij in preprečevanje onesnaževanja iz Priloge I k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 336/2006 ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 336/2006 z dne 15. februarja 2006 o izvajanju Mednarodnega kodeksa za varno upravljanje ladij v Skupnosti in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 3051/95 (UL L 64, 4.3.2006, str. 1).

▼ **M15**

- (x) „plovba“ pomeni plovbo, kot je opredeljena v členu 3, točka (c), Uredbe (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (y) „upravni organ za ladjarske družbe“ pomeni organ, pristojen za upravljanje EU ETS v zvezi z ladjarsko družbo v skladu s členom 3gf;
- (z) „pristanišče postanka“ pomeni pristanišče, v katerem se ladja ustavi, da natovori ali raztovori tovor ali da vkrcra ali izkrca potnike; ali pristanišče, v katerem se ladja za delo na morju ustavi zaradi menjave posadke; izvzeti so postanki, namenjeni izključno oskrbi z gorivom ali zalogami, menjavi posadke ladij, ki niso ladje za delo na morju, postankom v suhem doku ali popravi ladje, njene opreme ali obojega, postanki v pristanišču, ker ladja potrebuje pomoč ali je v stiski, prevozi z ene ladje na drugo izven pristanišč, postanki, ki so namenjeni izključno iskanju zavetja pred slabim vremenom ali so potrebni zaradi dejavnosti iskanja in reševanja, in postanki kontejnerskih ladij v sosednjem pristanišču za pretovarjanje zabojnikov, navedeni v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 3ga(2);
- (aa) „potniška ladja za križarjenje“ pomeni potniško ladjo, ki nima krova za tovor in je namenjena izključno za komercialni prevoz potnikov s prenočiščem med plovbo po morju;
- (ab) „pogodba za razliko“ ali „CD“ pomeni pogodbo med Komisijo in proizvajalcem, ki je bil izbran prek mehanizma konkurenčne dražbe, kot je dražba, nizkoogljičnega ali brezogljičnega proizvoda, in na podlagi katere je proizvajalcu zagotovljena podpora Sklada za inovacije, ki krije razliko med zmagovalno ceno, znano tudi kot izvršilno ceno, na eni strani in referenčno ceno, ki izhaja iz cene proizvedenega nizkoogljičnega ali brezogljičnega proizvoda, tržne cene bližnjega nadomestka ali kombinacije teh dveh cen, na drugi strani;
- (ac) „pogodba za razliko za ogljik“ ali „CCD“ pomeni pogodbo med Komisijo in proizvajalcem, ki je bil izbran prek mehanizma konkurenčne dražbe, kot je dražba, nizkoogljičnega ali brezogljičnega proizvoda, in na podlagi katere je proizvajalcu zagotovljena podpora Sklada za inovacije, ki krije razliko med zmagovalno ceno, znano tudi kot izvršilno ceno, na eni strani in referenčno ceno, ki izhaja iz povprečne cene pravic, na drugi strani;

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremljanju emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter spremembi Direktive 2009/16/ES (UL L 123, 19.5.2015, str. 55).

▼ **M15**

- (ad) „pogodba s fiksno premijo“ pomeni pogodbo med Komisijo in proizvajalcem, ki je bil izbran prek mehanizma konkurenčne dražbe, kot je dražba, nizkoogljičnega ali brezogljičnega proizvoda, in na podlagi katere je proizvajalcu zagotovljena podpora v obliki fiksnega zneska na enoto proizvedenega proizvoda;
- (ae) „regulirani subjekt“ za namene poglavja IVa pomeni vsako fizično ali pravno osebo, razen končnega porabnika goriv, ki opravlja dejavnosti iz Priloge III in spada v eno od naslednjih kategorij:
- (i) v primeru prenosa goriva skozi trošarinsko skladišče, kot je opredeljeno v členu 3, točka 11, Direktive Sveta (EU) 2020/262 ⁽¹⁾, imetnik trošarinskega skladišča, kot je opredeljen v členu 3, točka 1, navedene direktive, ki postane zavezanec za plačilo trošarine na podlagi člena 7 navedene direktive;
- (ii) če se točka (i) te točke ne uporablja, vsaka druga oseba, ki za goriva, zajeta s poglavjem IVa te direktive, postane zavezanec za plačilo trošarine na podlagi člena 7 Direktive (EU) 2020/262 ali člena 21(5), prvi pododstavek, Direktive Sveta 2003/96/ES ⁽²⁾;
- (iii) če se točki (i) in (ii) te točke ne uporabljata, vsaka druga oseba, ki jo morajo ustrezni pristojni organi države članice registrirati, da lahko postane zavezanec za plačilo trošarine, vključno z vsako osebo, oproščeno plačila trošarine, kot je navedeno v členu 21(5), četrti pododstavek, Direktive 2003/96/ES;
- (iv) če se točke (i), (ii) in (iii) ne uporabljajo ali če je več oseb solidarno zavezanih plačilu iste trošarine, katera koli oseba, ki jo imenuje država članica;
- (af) „gorivo“ za namene poglavja IVa te direktive pomeni kateri koli energent iz člena 2(1) Direktive 2003/96/ES, vključno z gorivi, navedenimi v preglednici A in preglednici C Priloge I k navedeni direktivi, ter kateri koli drug proizvod, ki je namenjen za uporabo, ponujen naprodaj ali uporabljen kot pogonsko gorivo ali gorivo za ogrevanje, kot je določen v členu 2(3) navedene direktive, vključno s proizvodnjo električne energije;

⁽¹⁾ Direktiva Sveta (EU) 2020/262 z dne 19. decembra 2019 o določitvi splošnega režima za trošarino (UL L 58, 27.2.2020, str. 4).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

▼ M15

- (ag) „sprostitev v porabo“ za namene poglavja IVa te direktive pomeni sprostitve v porabo, kot je opredeljena v členu 6(3) Direktive (EU) 2020/262.;
- (ah) „Cena plina TTF“ za namene poglavja IVa pomeni ceno terminskih pogodb za plin za mesec vnaprej, s katerimi se trguje na virtualni trgovalni točki Title Transfer Facility (TTF), ki jo upravlja Gasunie Transport Services B.V.;
- (ai) „Cena surove nafte Brent“ za namene poglavja IVa pomeni terminsko ceno surove nafte za mesec vnaprej, ki se uporablja kot referenčna cena za nakup nafte.

▼ M2

POGLAVJE II

▼ M15

LETALSTVO IN POMORSKI PROMET

*Člen 3a***Področje uporabe**

Členi 3b do 3f se uporabljajo za dodelitev in izdajo pravic v zvezi z letalskimi dejavnostmi iz Priloge I. Členi 3ga do 3gg se uporabljajo v zvezi z dejavnostmi pomorskega prometa iz Priloge I.

▼ M2*Člen 3b***Letalske dejavnosti**

Komisija do 2. avgusta 2009 v skladu ► M9 s postopkom pregleda iz člena 22a(2) ◀ pripravi smernice o podrobni razlagi letalskih dejavnosti, navedenih v Prilogi I.

*Člen 3c***Skupna količina pravic za letalstvo**

1. Za obdobje od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2012 je skupna količina pravic, ki se dodeli operatorjem zrakoplovov, enaka 97 % zgodovinskih emisij iz letalstva.

▼ M14

▼ M2

3. Komisija v skladu s členom 30(4) pregleda skupno količino pravic, ki se dodeli operatorjem zrakoplovov.

▼ M8

3a. Za vsako dodelitev pravic za letalske dejavnosti na letališča v državah zunaj Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in z njih po 31. decembru 2023 se opravi pregled iz člena 28b.

▼ M2

4. Komisija do 2. avgusta 2009 sprejme odločitev o zgodovinskih emisijah iz letalstva na podlagi najzanesljivejših podatkov, vključno z ocenami pridobljenimi iz dejanskih informacij o prometu. To odločitev obravnava v odboru iz člena 23(1).

▼ M14

5. Komisija določi skupno količino pravic, ki se dodeli v zvezi z operatorji zrakoplovov za leto 2024, na podlagi skupne dodelitve pravic v zvezi z operatorji zrakoplovov, ki so leta 2023 opravljali letalske dejavnosti, navedene v Prilogi I, zmanjšane z linearnim faktorjem zmanjšanja iz člena 9, in objavi to količino ter količino pravic, ki bi se brezplačno dodelile leta 2024 na podlagi pravil za brezplačno dodelitev, veljavnimi pred spremembami, uvedenimi z Direktivo (EU) 2023/958 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.

6. Za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2030 se v zvezi s komercialnimi operatorji zrakoplovov za namene podzvočnih letov, za katere je treba predati pravice v skladu s členom 12(3) te direktive, največ 20 milijonov skupne količine pravic iz odstavka 5 na pregleden in nediskriminatoren način ter na podlagi enakega obravnavanja rezervira za uporabo trajnostnih letalskih goriv in drugih letalskih goriv, ki niso pridobljena iz fosilnih goriv, kot so opredeljena v uredbi o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet, saj je doseganje minimalnega deleža trajnostnih letalskih goriv, ki jih mora vsebovati letalsko gorivo, ki ga dobavitelji letalskega goriva dajejo na voljo operatorjem zrakoplovov na letališčih Unije, zahtevano v navedeni uredbi. Kadar upravičenega letalskega goriva na letališču ni mogoče fizično pripisati določenemu letu, so pravice, rezervirane na podlagi tega pododstavka, na voljo za upravičena letalska goriva, ki se natočijo na tem letališču, sorazmerno z emisijami iz letov operatorja zrakoplova s tega letališča, za katere je treba pravice predati v skladu s členom 12(3) te direktive.

Države članice pravice, rezervirane na podlagi prvega pododstavka tega odstavka, dodelijo za kritje dela ali celotne razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in uporabo ustreznih upravičenih letalskih goriv, pri čemer upoštevajo spodbude, ki izhajajo iz cene ogljika in harmoniziranih minimalnih ravni obdavčitve fosilnih goriv. Komisija pri izračunu

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2023/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o spremembi Direktive 2003/87/ES v zvezi s prispevkom letalstva k cilju Unije glede zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu in ustreznem izvajanju globalnega tržnega ukrepa (UL L 130, 16.5.2023, str. 115).

▼ M14

te razlike v ceni upošteva tehnično poročilo, ki ga je objavila Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu, na podlagi uredbe o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet. Države članice poskrbijo za prepoznavnost financiranja na podlagi tega odstavka na način, ki ustreza določbam iz člena 30m(1), točki (a) in (b), te direktive.

Pravice, dodeljene na podlagi tega odstavka, zajemajo:

- (a) 70 % preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in vodika iz obnovljivih virov energije ter naprednih biogoriv, kot so opredeljena v členu 2, drugi odstavek, točka 34, Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, za katera je faktor emisije nič na podlagi Priloge IV ali na podlagi izvedbenega akta, sprejetega na podlagi člena 14 te direktive;
- (b) 95 % preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki izpolnjujejo zahteve iz člena 25 Direktive (EU) 2018/2001, se uporabljajo v letalstvu in za katera je faktor emisije nič na podlagi Priloge IV ali na podlagi izvedbenega akta, sprejetega na podlagi člena 14 te direktive;
- (c) 100 % preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in katerega koli upravičenega letalskega goriva, ki ni pridobljeno iz fosilnih goriv, zajetih v prvem pododstavku tega odstavka, na letališčih na otokih, ki so manjši od 10 000 km² in nimajo cestne ali železniške povezave s celino, na letališčih, ki niso dovolj velika, da bi bila opredeljena kot letališča Unije v skladu z uredbo o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet, in na letališčih v najbolj oddaljenih regijah;
- (d) v drugih primerih, kot so tisti iz točk od (a), (b) in (c), 50 % preostale razlike v ceni med uporabo fosilnega kerozina in katerega koli upravičenega letalskega goriva, ki ni pridobljeno iz fosilnih goriv, zajetih v prvem pododstavku tega odstavka.

Pri dodelitvi pravic na podlagi tega odstavka se lahko upošteva morebitna podpora iz drugih shem na nacionalni ravni.

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

▼ **M14**

Komercialni operatorji zrakoplovov lahko vsako leto zaprosijo za dodelitev pravic na podlagi količine vsakega upravičenega letalskega goriva iz tega odstavka, ki se uporabi za lete, za katere je treba med 1. januarjem 2024 in 31. decembrom 2030 pravice predati v skladu s členom 12(3), razen letov, za katere se ta zahteva šteje za izpolnjeno na podlagi člena 28a(1). Če je v danem letu povpraševanje po pravicah za uporabo takih goriv večje od razpoložljivih pravic, se količina pravic pri dodelitvi za to leto v enaki meri zmanjšajo za vse zadevne operatorje zrakoplovov.

Komisija vsako leto v *Uradnem listu Evropske unije* za preteklo leto objavi podrobnosti o povprečni razliki v stroških med fosilnim kerozinom – pri čemer upošteva spodbude, ki izhajajo iz cene ogljika in harmoniziranih minimalnih ravni obdavčitve fosilnih goriv –, ter ustreznimi upravičenimi letalskimi gorivi.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23, da bi to direktivo dopolnila z določitvijo podrobnih pravil za letni izračun razlike v stroških iz šestega pododstavka tega odstavka, za dodelitev pravic za uporabo goriv določenih v prvem pododstavku tega odstavka in za izračun emisij toplogrednih plinov, prihranjenih zaradi uporabe goriv, o katerih se poroča na podlagi izvedbenega akta, sprejetega na podlagi člena 14(1), in za določitev ureditve za upoštevanje spodbud, ki izhajajo iz cene ogljika in harmoniziranih minimalnih ravni obdavčitve fosilnih goriv.

Do 1. januarja 2028 Komisija oceni uporabo tega odstavka ter rezultate te ocene v poročilu pravočasno predloži Evropskemu parlamentu in Svetu. Poročilo lahko, kadar je ustrezno, priloži zakonodajni predlog za dodelitev številčno in časovno omejene količine pravic do 31. decembra 2034, da bi dodatno spodbudili uporabo goriv iz prvega pododstavka tega odstavka, zlasti uporabo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, skladno s členom 25 Direktive (EU) 2018/2001, ki se uporabljajo v letalstvu in za katera je faktor emisije nič na podlagi Priloge IV ali na podlagi izvedbenega akta, sprejetega na podlagi člena 14 te direktive.

Komisija od 1. januarja 2028 v svojem letnem poročilu, ki ga mora predložiti na podlagi člena 10(5), oceni uporabo tega odstavka.

7. V zvezi z leti z vzletom z aerodroma v EGP, ki pristanejo na aerodromu v EGP, Švici ali Združenem kraljestvu in ki za leto 2023 niso bili vključeni v EU ETS, se skupna količina pravic, ki se dodeli operatorjem zrakoplovov, poveča za ravni dodelitev, vključno z brezplačno dodelitvijo in prodajo na dražbi, ki bi se izvedle, če bi bili ti leti v navedenem letu vključeni v EU ETS, zmanjšane z linearnim faktorjem zmanjšanja iz člena 9.

▼ M14

8. Z odstopanjem od člena 12(3), člena 14(3) in člena 16 države članice štejejo, da so zahteve iz navedenih določb izpolnjene, in ne ukrepajo zoper operatorje zrakoplovov v zvezi z emisijami, ki nastanejo do 31. decembra 2030, pri letih med aerodromom v najbolj oddaljeni regiji v državi članici in aerodromom v isti državi članici, vključno z drugim aerodromom v isti najbolj oddaljeni regiji ali v drugi najbolj oddaljeni regiji iste države članice.

▼ M2*Člen 3d***Metoda dodelitve pravic za letalstvo z dražbo****▼ M14**

1. V letih 2024 in 2025 se 15 % pravic iz člena 3c(5) in (7) ter 25 % leta 2024 oziroma 50 % leta 2025 preostalih 85 % teh pravic, v zvezi s katerimi bi se izvedla brezplačna dodelitev, ponudi na dražbi, razen za količine pravic iz člena 3c(6) in člena 10a(8), četrti pododstavek. Preostanek pravic za ti dve leti se dodeli brezplačno.

Od 1. januarja 2026 se na dražbi ponudi celotna količina pravic, v zvezi s katero bi se v navedenem letu izvedla brezplačna dodelitev, razen količine pravic iz člena 3c(6) in člena 10a(8), četrti pododstavek.

1a. Pravice, ki se dodelijo brezplačno, se dodelijo operatorjem zrakoplovov sorazmerno z njihovim deležem preverjenih emisij iz letalskih dejavnosti, sporočenih za leto 2023. Pri tem izračunu se upoštevajo tudi preverjene emisije iz letalskih dejavnosti, sporočene v zvezi z leti, ki so v EU ETS vključeni šele od 1. januarja 2024. Pristojni organi do 30. junija zadevnega leta izdajo pravice, ki so brezplačno dodeljene za tisto leto.

3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive glede podrobne ureditve za prodajo pravic za letalstvo na dražbi s strani držav članic v skladu z odstavkoma 1 in 1a tega člena, vključno s podrobnimi ureditvami za prodajo pravic na dražbi, potrebnimi za prenos deleža prihodkov iz take prodaje na dražbi v splošni proračun Unije kot lastnih sredstev v skladu s členom 311, tretji odstavek, Pogodbe o delovanju

▼ M14

Evropske unije (PDEU). Količina pravic, ki jih v vsakem obdobju na dražbi ponudi vsaka država članica, je sorazmerna z njenim deležem vseh pripisanih emisij iz letalstva vseh držav članic v referenčnem letu, ki so bile sporočene na podlagi člena 14(3) in preverjene na podlagi člena 15. Referenčno leto za vsako obdobje iz člena 13 je koledarsko leto, ki se konča 24 mesecev pred začetkom obdobja, na katerega se dražba nanaša. Z delegiranimi akti se zagotovi spoštovanje načel iz prvega pododstavka člena 10(4).

4. Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi, zajetih s tem poglavjem, razen prihodkov, ki se opredelijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311, tretji odstavek, PDEU in vključijo v splošni proračun Unije. Države članice uporabijo prihodke, pridobljene s prodajo pravic na dražbi, ali enakovredno finančno vrednost teh prihodkov v skladu s členom 10(3) te direktive.

▼ M2

5. Informacije, predložene Komisiji na podlagi te direktive, držav članic ne razrešujejo obveznosti uradnega obveščanja iz člena 88(3) Pogodbe.

▼ M14**▼ M15***Člen 3g***Načrti za spremljanje in poročanje**

Država članica upravljavka zagotovi, da vsak operator zrakoplova pristojnemu organu v tej državi članici predloži načrt za spremljanje, v katerem so določeni ukrepi za spremljanje emisij, in da te načrte odobri pristojni organ v skladu z izvedbenimi akti iz člena 14.

*Člen 3ga***Področje uporabe za dejavnosti pomorskega prometa**

1. Dodelitev pravic in zahteve za predajo v zvezi z dejavnostmi pomorskega prometa se uporabljajo za petdeset odstotkov (50 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča postanka pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče postanka zunaj jurisdikcije države članice, petdeset odstotkov (50 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča postanka zunaj jurisdikcije države članice in prihodom v pristanišče postanka pod jurisdikcijo države članice, sto odstotkov (100 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe z odhodom iz pristanišča pod jurisdikcijo države članice in prihodom v pristanišče pod jurisdikcijo države članice, ter sto odstotkov (100 %) emisij z ladij med privezom v pristanišču postanka pod jurisdikcijo države članice.

▼ **M15**

2. Komisija do 31. decembra 2023 z izvedbenimi akti določi seznam sosednjih pristanišč za pretovarjanje kontejnerjev in ta seznam nato posodobi do 31. decembra vsaki dve leti.

V teh izvedbenih aktih je navedeno pristanišče kot sosednje pristanišče za pretovarjanje zabožnikov, v katerih delež pretovarjanja zabožnikov, merjen v enotah, enakovrednih enaindvajset čevljev, presega 65 % celotnega prometa kontejnerjev v tem pristanišču v zadnjem dvanajst-mesečnem obdobju, za katera so na voljo ustrezni podatki in kadar je to pristanišče zunaj Unije, vendar so od pristanišča pod jurisdikcijo države članice oddaljena manj kot 300 navtičnih milj. Za namene tega odstavka se šteje, da so kontejnerji pretovorjeni, kadar se raztovorijo z ladje v pristanišče izključno zaradi natovarjanja na drugo ladjo. Seznam, ki ga določi Komisija na podlagi prvega pododstavka, ne vključuje pristanišč v tretji državi, za katera ta tretja država učinkovito uporablja ukrepe, enakovredne tej direktivi.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

3. Členi 9, 9a in 10 se uporabljajo za dejavnosti pomorskega prometa enako kot za druge dejavnosti, zajete z EU ETS, z naslednjo izjemo glede uporabe člena 10.

Do 31. decembra 2030 se delež pravic dodeli državam članicam, v katerih je delež ladjarskih družb, za katere bi bile države članice odgovorne na podlagi člena 3gf, glede na njihovo prebivalstvo leta 2020 in na podlagi podatkov, ki so na voljo za obdobje 2018 – 2020, večji kot 15 ladjarskih družb na milijon prebivalcev. Količina pravic ustreza 3,5 % dodatne količine pravic zaradi povečanja mejne vrednosti za pomorski promet iz člena 9, tretji odstavek, v zadevnem letu. Za leti 2024 in 2025 se količina pravic dodatno pomnoži z odstotki, ki se uporabljajo za zadevno leto na podlagi člena 3gb, prvi odstavek, točki (a) in (b). Prihodke, ustvarjene od prodaje tega deleža pravic na dražbi, bi bilo treba uporabiti za namene iz člena 10(3), prvi pododstavek, točka (g) – v zvezi s pomorskim sektorjem – in točki (f) in (i). 50 % količine pravic se razdeli med zadevne države članice na podlagi deleža ladjarskih družb, za katere so odgovorne, preostanek pa se razdeli mednje v enakih deležih.

*Člen 3gb***Postopno uvajanje zahtev za pomorski promet**

Ladjarske družbe so odgovorne za predajo pravic v skladu z naslednjim razporedom:

▼ M15

- (a) 40 % preverjenih emisij, sporočenih za leto 2024, za katere bi veljale zahteve za predajo v skladu s členom 12;
- (b) 70 % preverjenih emisij, sporočenih za leto 2025, za katere bi veljale zahteve za predajo v skladu s členom 12;
- (c) 100 % preverjenih emisij, sporočenih za leto 2026 in vsako leto po tem v skladu s členom 12.

Kadar se preda manj pravic v primerjavi s preverjenimi emisijami iz pomorskega prometa za leti 2024 in 2025, se po določitvi razlike med preverjenimi emisijami in predanimi pravicami v posameznem letu količina pravic, ki ustreza tej razliki, ukine, namesto da bi se prodala na dražbi na podlagi člena 10.

*Člen 3gc***Določbe za prenos stroškov EU ETS z ladjarske družbe na drug subjekt**

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je ladjarska družba, kadar na podlagi pogodbenega dogovora končno odgovornost za nakup goriva ali upravljanje ladje ali oboje prevzame subjekt, ki ni ladjarska družba, upravičena, da od tega subjekta prejme povračilo za stroške, ki izhajajo iz predaje pravic.

„Upravljanje ladje“ za namene tega člena pomeni določanje prepeljane tovara ali poti in hitrosti ladje. Ladjarska družba ostaja odgovorni subjekt za predajo pravic na podlagi členov 3gb in 12 ter za splošno skladnost z določbami nacionalnega prava, s katerimi se prenaša ta direktiva. Države članice zagotovijo, da ladjarske družbe, za katere so odgovorne, izpolnjujejo obveznosti predaje pravic na podlagi členov 3gb in 12, ne glede na pravico takih ladjarskih družb, da jim komercialni prevozniki povrnejo stroške, ki izhajajo iz predaje.

*Člen 3gd***Spremljanje emisij iz pomorskega prometa in poročanje o njih**

Upravni organ za ladjarske družbe v zvezi z emisijami iz dejavnosti pomorskega prometa, navedenih v Prilogi I k tej direktivi, zagotovi, da ladjarska družba, za katero je pristojen, v poročevalnem obdobju spremlja ustrezne parametre in poroča o njih ter mu predloži podatke o zbirnih emisijah na ravni družbe v skladu s poglavjem II Uredbe (EU) 2015/757.

▼ **M15***Člen 3ge***Pravila za preverjanje in akreditacijo emisij iz pomorskega prometa**

Upravni organ za ladjarske družbe zagotovi, da se sporočanje podatkov o zbirnih emisijah na ravni ladjarske družbe, ki jih predloži ladjarska družba na podlagi člena 3gd te direktive, preveri v skladu s pravili o preverjanju in akreditaciji iz poglavja III Uredbe (EU) 2015/757.

*Člen 3gf***Upravni organ za ladjarske družbe**

1. Upravni organ za ladjarske družbe je:
 - (a) v primeru ladjarske družbe, registrirane v državi članici, država članica, v kateri je registrirana ladjarska družba;
 - (b) v primeru ladjarske družbe, ki ni registrirana v državi članici, država članica, v kateri je imela ta ladjarska družba v predhodnih štirih letih spremljanja po ocenah največ postankov v pristaniščih pri plovbah, ki spadajo na področje uporabe iz člena 3ga;
 - (c) v primeru ladjarske družbe, ki ni registrirana v državi članici in v predhodnih štirih letih spremljanja ni opravila plovbe, ki spada na področje uporabe iz člena 3ga, država članica, v katero je ladja ladjarske družbe priplula ali v kateri je začela ali končala svojo prvo plovbo, ki spada na področje uporabe iz navedenega člena.
2. Komisija na podlagi najboljših razpoložljivih informacij z izvedbenimi akti pripravi:
 - (a) pred 1. februarjem 2024 seznam ladjarskih družb, ki so opravile pomorsko dejavnost pomorskega prometa iz Priloge I, ki je 1. januarja 2024 ali z učinkom od 1. januarja 2024 spadala na področje uporabe iz člena 3ga, pri čemer navede upravni organ za ladjarsko družbo v skladu z odstavkom 1 tega člena;
 - (b) pred 1. februarjem 2026 in nato vsaki dve leti posodobljen seznam za pripis ladjarskih družb, registriranih v državi članici, drugemu upravnemu organu za ladjarske družbe, če so spremenile državo članico registracije znotraj Unije, v skladu z odstavkom 1, točka (a), tega člena ali za vključitev ladjarskih družb, ki so pozneje opravile dejavnost pomorskega prometa iz Priloge I, ki spada na področje uporabe iz člena 3ga v skladu z odstavkom 1, točka (c), tega člena ter

▼ **M15**

(c) pred 1. februarjem 2028 in nato vsaka štiri leta posodobljen seznam za pripis ladjarskih družb, ki niso registrirane v državi članici, drugemu upravnemu organu za ladjarske družbe v skladu z odstavkom 1, točka (b), tega člena.

3. Upravni organ za ladjarske družbe, ki je na podlagi seznama, pripravljenega na podlagi odstavka 2, odgovoren za ladjarsko družbo, to odgovornost ohrani ne glede na naknadne spremembe dejavnosti ali registracije ladjarske družbe, dokler te spremembe niso razvidne na posodobljenem seznamu.

4. Komisija sprejme izvedbene akte za določitev podrobnih pravil v zvezi z upravljanjem ladjarskih družb s strani upravnih organov za ladjarsko družbo na podlagi te direktive. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

*Člen 3gg***Poročanje in pregled**

1. Če Mednarodna pomorska organizacija (IMO) sprejme globalni tržni ukrep za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz pomorskega prometa, Komisija pregleda to direktivo glede na ta sprejeti ukrep.

V ta namen Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo v 18 mesecih po sprejetju takega globalnega tržnega ukrepa in preden ta začne delovati. Komisija v tem poročilu preuči globalni tržni ukrep, kar zadeva:

- (a) njegove ambicije glede na cilje Pariškega sporazuma;
- (b) njegovo splošno okoljsko celovitost, tudi v primerjavi z določbami te direktive, ki zajemajo pomorski promet, ter
- (c) vsa vprašanja v zvezi s skladnostjo med EU ETS in tem ukrepom.

Poročilu iz drugega pododstavka tega odstavka lahko Komisija, kadar je ustrezno, priloži zakonodajni predlog za spremembo te direktive na način, ki bo skladen s podnebnim ciljem Unije za leto 2030 in ciljem podnebne nevtralnosti iz Uredbe (EU) 2021/1119 ter s ciljem ohranjanja okoljske celovitosti in učinkovitosti podnebnih ukrepov Unije, da se zagotovi skladnost med izvajanjem globalnega tržnega ukrepa in EU ETS ter se obenem izogne morebitnemu večjemu dvojnemu bremenu.

▼ M15

2. V primeru, da IMO do leta 2028 ne sprejme globalnega tržnega ukrepa za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz pomorskega prometa v skladu s cilji Pariškega sporazuma in vsaj na ravni, primerljivi z ravnjo, ki izhaja iz ukrepov Unije, sprejetih na podlagi te direktive, Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem preuči potrebo po uporabi dodelitve pravic in zahtev za predajo v zvezi z več kot petdesetimi odstotki (50 %) emisij z ladij, ki opravljajo plovbe med pristaniščem postanka v jurisdikciji države članice in pristaniščem postanka zunaj jurisdikcije države članice, glede na cilje Pariškega sporazuma. Komisija v tem poročilu zlasti obravnava napredek na ravni IMO in preuči, ali ima katera od tretjih držav tržni ukrep, enakovreden tej direktivi, ter oceni tveganje širjenja praks izogibanja, vključno s prehodom na druge načine prevoza ali premikom pristaniških vozlišč v pristanišča zunaj Unije.

Kadar je ustrezno, se poročilo iz prvega pododstavka priloži zakonodajni predlog za spremembo te direktive.

3. Komisija spremlja izvajanje tega poglavja v zvezi s pomorskim prometom, zlasti za odkrivanje izogibanja, da bi se tako izogibanje preprečilo že v zgodnji fazi, vključno z upoštevanjem najbolj oddaljenih regij, in vsaki dve leti od leta 2024 poroča o izvajanju tega poglavja v zvezi s pomorskim prometom in morebitnih trendih v zvezi z ladjarskimi družbami, ki se poskušajo izogniti zahtevam iz te direktive. Komisija spremlja tudi učinke, med drugim v zvezi z morebitnim povečanjem stroškov prometa, izkrivljanjem trga in spremembami v pristaniškem prometu, kot so izogibanje pristaniščem in premiki vozlišč za pretovarjanje, splošno konkurenčnost pomorskega sektorja v državah članicah, zlasti pa učinke na tiste storitve pomorskega prevoza, ki so bistvene storitve ozemeljske povezanosti. Komisija, če je ustrezno, predlaga ukrepe za zagotovitev učinkovitega izvajanja tega poglavja v zvezi s pomorskim prometom, zlasti ukrepe za obravnavanje trendov v zvezi z ladjarskimi družbami, ki se poskušajo izogniti zahtevam te direktive.

4. Komisija najpozneje do 30. septembra 2028 oceni ustreznost podaljšanja uporabe člena 3ga(3), drugi pododstavek, po 31. decembru 2030 in po potrebi v ta namen predloži zakonodajni predlog.

5. Komisija najpozneje do 31. decembra 2026 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem preuči izvedljivost ter gospodarske, okoljske in socialne učinke vključitve emisij z ladij, tudi ladij za delo na morju z bruto tonažo manj kot 5 000, a ne manj kot 400, v to direktivo, pri čemer se zlasti opira na analizo, priloženo pregledu Uredbe (EU) 2015/757, ki jo je treba opraviti do 31. decembra 2024.

▼ **M15**

V tem poročilu se upoštevajo tudi medsebojne povezave med to direktivo in Uredbo (EU) 2015/757 ter izkušnje, pridobljene z njuno uporabo. Komisija v tem poročilu preuči tudi, kako bi lahko ta direktiva najboljše upoštevala uvajanje obnovljivih in nizkoogljičnih pomorskih goriv na podlagi življenjskega cikla. Če je primerno, se poročilu lahko priložijo zakonodajni predlogi.

▼ **M2**

POGLAVJE III
NEPREMIČNE NAPRAVE

▼ **M15**

Člen 3h

Področje uporabe

Določbe tega poglavja se uporabljajo za dovoljenja za emisije toplogrednih plinov ter dodelitev in izdajo pravic v zvezi z dejavnostmi iz Priloge I, ki niso letalske dejavnosti ali dejavnosti pomorskega prometa.

▼ **M4**

Člen 4

Dovoljenja za emisije toplogrednih plinov

Države članice zagotovijo, da od 1. januarja 2005 nobena naprava ne izvaja nobene dejavnosti iz Priloge I, ki povzroča emisije, določene za to dejavnost, razen če ima njegov upravljavec dovoljenje za emisijo toplogrednih plinov, ki ga je izdal pristojni organ v skladu s členoma 5 in 6, ali če je naprava izključena iz ►**M9** EU ETS ◀ na podlagi člena 27. To se uporablja tudi za naprave iz člena 24.

▼ **B**

Člen 5

Vloge za dovoljenja za emisije toplogrednih plinov

Vloga pristojnemu organu za dovoljenje za emisije toplogrednih plinov vsebuje opis:

- (a) naprave in njenih dejavnosti, vključno z uporabljano tehnologijo;
- (b) surovin in drugih snovi, katerih uporaba bo verjetno povzročila emisije plinov iz Priloge I;
- (c) virov emisij plinov, navedenih v Prilogi I, iz naprave; in

▼ **M4**

- (d) ukrepov, načrtovanih za spremljanje emisij in poročanje o njih v skladu z ►**M9** akti ◀ iz člena 14.

▼ B

Vloga vsebuje tudi netehnični povzetek podatkov iz prvega pododstavka.

*Člen 6***Pogoji za izdajo in vsebina dovoljenja za emisije toplogrednih plinov**

1. Pristojni organ izda dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, s katerim se dovoli izpuščanje toplogrednih plinov iz celotne naprave ali njenega dela, če mu je bilo zadovoljivo dokazano, da je upravljavec zmožen spremljati emisije in o njih poročati.

Dovoljenje za emisije toplogrednih plinov lahko zajema eno ali več naprav na istem kraju, ki jih upravlja isti upravljavec.

▼ M9

▼ B

2. Dovoljenja za emisije toplogrednih plinov vsebujejo naslednje:

- (a) ime in naslov upravljavca;
- (b) opis dejavnosti in emisij iz naprave;

▼ M4

(c) načrt spremljanja, ki izpolnjuje zahteve iz ► **M9** aktov ◀ iz člena 14. Države članice upravljavcem dovolijo, da posodobijo načrt spremljanja, ne da bi spreminjali dovoljenje. Upravljavci predložijo pristojnim organom vse posodobljene načrte spremljanja v odobritev;

▼ B

(d) zahteve za poročanje; in

▼ M15

(e) obveznost, da upravljavec naprave preda količino pravic, ki ustreza skupnim emisijam naprave v koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 15, do roka iz člena 12(3).

▼ M4*Člen 7***Spremembe v zvezi z napravami**

Upravljavec obvesti pristojni organ o vseh načrtovanih spremembah vrste ali delovanja naprave, o vsaki razširitvi ali znatnem zmanjšanju njene zmogljivosti, zaradi katerih bi bilo morda treba posodobiti dovoljenje za emisije toplogrednih plinov. Kjer je primerno, pristojni organ posodobi dovoljenje. Kadar se spremeni identiteta upravljavca naprave, pristojni organ posodobi dovoljenje, tako da doda ime in naslov novega upravljavca.

▼ M15*Člen 8***Uskladitev z Direktivo 2010/75/EU**

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so, kadar naprave izvajajo dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2010/75/EU, pogoji in postopek za izdajo dovoljenja za emisije toplogrednih plinov usklajeni s tistimi za dovoljenje, predvideno v navedeni direktivi. Zahteve iz členov 5, 6 in 7 te direktive se lahko vključijo v postopke, določene v Direktivi 2010/75/EU.

Komisija pregleda učinkovitost sinergij z Direktivo 2010/75/EU. Za okolje in podnebje pomembna dovoljenja morajo biti usklajena, da se zagotovi učinkovito in hitrejše izvajanje ukrepov, potrebnih za izpolnjevanje podnebnih in energetskih ciljev Unije. Komisija lahko predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu v okviru katerega koli prihodnjega pregleda te direktive.

▼ M4*Člen 9***Skupna količina pravic za ► M9 Unijo ◀**

Skupna količina pravic za ► M9 Unijo ◀, izdanih vsako leto z začetkom v letu 2013, se od sredine obdobja 2008–2012 linearno zmanjšuje. Količina se zmanjšuje z linearnim faktorjem 1,74 % v primerjavi s povprečjem skupnih letnih pravic, ki jih izdajo države članice v skladu z odločbami Komisije o nacionalnih načrtih razdelitve pravic za obdobje 2008–2012. ► A1 Količina pravic za celotno ► M9 Unijo ◀ se kot posledica pristopa Hrvaške poveča le za količino pravic, ki jih Hrvaška da na dražbo v skladu s členom 10(1). ◀

▼ M9

Od leta 2021 je linearni faktor 2,2 %.

▼ M15

V letu 2024 se skupna količina pravic za Unijo zmanjša za 90 milijonov pravic. V letu 2026 se skupna količina pravic za Unijo zmanjša za 27 milijonov pravic. V letu 2024 se skupna količina pravic za Unijo zmanjša za 78,4 milijonov pravic za pomorski promet. Od leta 2024 do leta 2027 je linearni faktor 4,3 %, od leta 2028 pa 4,4 %. Linearni faktor se uporablja tudi za pravice, ki ustrezajo povprečnim emisijam pomorskega prometa, sporočenim v skladu z Uredbo (EU) 2015/757 za leti 2018 in 2019, ki so obravnavane v členu 3ga te direktive. Komisija objavi skupno količino pravic za Unijo do 6. septembra 2023.

Od 1. januarja 2026 oziroma 1. januarja 2027 se količina pravic poveča, da se upošteva pokritost emisij toplogrednih plinov iz dejavnosti pomorskega prometa, ki niso emisije CO₂, in pokritost emisij ladij za delo na

▼ **M15**

morju na podlagi njihovih emisij za zadnje leto, za katero so na voljo podatki. Brez poseganja v člen 10(1) se pravice, pridobljene na podlagi tega povečanja, dajo na voljo za podporo inovacijam v skladu s členom 10a(8).

▼ **M4***Člen 9a***Prilagoditev skupne količine pravic za ►M9 Unijo ◀**

1. Glede naprav, ki so bile vključene v ►M9 EU ETS ◀ v obdobju 2008–2012 v skladu s členom 24(1), se količina pravic, ki bodo izdane po 1. januarju 2013 prilagodi tako, da odraža povprečno letno količino pravic, izdanih v zvezi s temi napravami v obdobju, v katerem so vključene, popravljeno z linearnim faktorjem iz člena 9.

2. Glede naprav, ki izvajajo dejavnosti iz Priloge I in so v ►M9 EU ETS ◀ vključene šele od leta 2013 naprej, države članice zagotovijo, da upravljavci takšnih naprav predložijo ustreznemu pristojnemu organu ustrezno utemeljene in neodvisno preverjene podatke o emisijah, da se upoštevajo pri prilagoditvi količine izdanih pravic za celotno ►M9 Unijo ◀.

Vsi podatki se do 30. aprila 2010 predložijo ustreznemu pristojnemu organu v skladu z določbami, sprejetimi na podlagi člena 14(1).

Če so predloženi podatki ustrezno utemeljeni, pristojni organ o tem obvesti Komisijo do 30. junija 2010, količina pravic za izdajo pa se ustrezno prilagodi z linearnim faktorjem iz člena 9. Za naprave, ki razen CO₂ izpuščajo še druge toplogredne pline, lahko pristojni organi sporočijo nižjo količino emisij glede na zmožnost naprav za zmanjšanje emisij.

3. Komisija objavi prilagojene količine iz odstavkov 1 in 2 do 30. septembra 2010.

4. V zvezi z napravami, ki so izključene iz ►M9 EU ETS ◀ v skladu s členom 27, je treba količino pravic, izdanih za ►M9 Unijo ◀ od 1. januarja 2013 naprej, prilagoditi navzdol, da odraža povprečne preverjene emisije teh naprav v obdobju 2008–2010, popravljenih z linearnim faktorjem iz člena 9.

▼ **M4***Člen 10***Dražba pravic**▼ **M9**

1. Države članice od leta 2019 naprej ponudijo na dražbi vse pravice, ki niso dodeljene brezplačno v skladu s členoma 10a in 10c te direktive in ki niso vključene v rezervo za stabilnost trga, vzpostavljeno s Sklepom (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: rezerva za stabilnost trga), ali ukinjene v skladu s členom 12(4) te direktive.

Od leta 2021 naprej in brez poseganja v morebitno zmanjšanje v skladu s členom 10a(5a) je delež pravic, ki se prodajo na dražbi, 57 %.

▼ **M15**

2 % skupne količine pravic v obdobju 2021–2030 se prodata na dražbi, da se vzpostavi sklad za izboljšanje energetske učinkovitosti in modernizacijo energijskih sistemov določenih držav članic (v nadaljnjem besedilu: države članice upravičenke), kot je določeno v členu 10d (v nadaljnjem besedilu: sklad za modernizacijo). Države članice upravičenke do te količine pravic, so države članice, katerih BDP na prebivalca po tržnih cenah znaša manj kot 60 % povprečja Unije leta 2013. Sredstva, ki ustrezajo tej količini pravic, se porazdelijo v skladu z delom A Priloge IIB.

Poleg tega se 2,5 % skupne količine pravic med letoma 2024 in 2030 proda na dražbi za sklad za modernizacijo. Države članice upravičenke do te količine pravic, so države članice, katerih BDP na prebivalca po tržnih cenah znaša manj kot 75 % povprečja Unije v obdobju 2016–2018. Sredstva, ki ustrezajo tej količini pravic, se porazdelijo v skladu z delom B Priloge IIB.

▼ **M9**

Skupna preostala količina pravic, ki jih države članice prodajo na dražbi, se porazdeli v skladu z odstavkom 2.

▼ **M7**

1a. Kadar količina pravic, ki jih bodo države članice prodale na dražbi v zadnjem letu vsakega obdobja iz ► **M9** člen 13 ◀ te direktive, za več kot 30 % presega pričakovano povprečno količino pravic za prodajo na dražbi v prvih dveh letih naslednjega obdobja pred uporabo člena 1(5) Sklepa (EU) 2015/1814, se od količin za prodajo na dražbi v zadnjem letu obdobja odštejeta dve tretjini razlike med količinama ter v enakih delih dodata količini, ki jo bodo države članice prodale na dražbi v prvih dveh letih naslednjega obdobja.

⁽¹⁾ Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in spremembi Direktive 2003/87/ES (UL L 264, 9.10.2015, str. 1).

▼ **M4**

2. Skupna količina pravic, ki jo bo posamezna država članica prodala na dražbi, je sestavljena, kot sledi:

- (a) ► **M9** 90 % ◀ skupne količine pravic, ki bodo prodane na dražbi, se porazdeli med države članice v deležih, ki so identični deležu preverjenih emisij v okviru ► **M9** EU ETS ◀ zadevne države članice za leto 2005 ali povprečje obdobja 2005–2007, uporabi se najvišjo vsoto;

▼ **M9**

- (b) 10 % skupne količine pravic, ki se prodajo na dražbi, se porazdeli med določene države članice za namene solidarnosti, rasti in medsebojnih povezav v Uniji, s čimer se količina pravic, ki jih navedene države članice prodajo na dražbi v okviru točke (a), poveča za odstotke, določene v Prilogi IIa.

▼ **M4**

Za namene točke (a), v zvezi z državami članicami, ki niso sodelovale v ► **M9** EU ETS ◀ leta 2005, se njihov delež izračuna z uporabo njihovih preverjenih emisij v okviru ► **M9** EU ETS ◀ v letu 2007.

▼ **M9**

Po potrebi se odstotki iz točke (b) sorazmerno prilagodijo, da se zagotovi 10-odstotna porazdelitev.

▼ **M15**

3. Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic iz odstavka 2 tega člena na dražbi, razen prihodkov, ki se opredelijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311, tretji odstavek, PDEU in vključijo v proračun Unije. Države članice uporabijo te prihodke, z izjemo prihodkov, uporabljenih za nadomestilo za posredne stroške ogljika iz člena 10a(6) te direktive, ali enakovredno finančno vrednostjo teh prihodkov, za enega ali več naslednjih namenov:

▼ **M4**

- (a) zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, vključno s prispevkom v Svetovni sklad za energetska učinkovitost in obnovljive vire in v Sklad za prilagajanje, kakor je bil določen na konferenci o podnebnih spremembah v Poznanu (COP 14 in COP/MOP 4), prilagajanje na vplive podnebnih sprememb, financiranje raziskav in razvoja ter demonstracijskih projektov za zmanjšanje emisij in prilagoditev podnebnim spremembam, vključno s sodelovanjem v pobudah v okviru Evropskega strateškega načrta za energetska tehnologijo in evropskih tehnoloških platform;

▼ M15

- (b) razvoj obnovljivih virov energije in omrežij za prenos električne energije za izpolnitev zaveze Unije v zvezi z uporabo obnovljivih virov energije in ciljev Unije glede medsebojne povezljivosti ter razvoj drugih tehnologij, ki prispevajo k prehodu na varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo in pripomorejo k izpolnitvi zaveze Unije, da poveča energetska učinkovitost na ravni, dogovorjene v ustreznih zakonodajnih aktih, vključno s proizvodnjo električne energije iz samoporabnikov električne energije iz obnovljivih virov in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov;

- (c) ukrepi za preprečevanje krčenja gozdov in podpiranje varstva in obnove šotišč, gozdov in drugih zemeljskih ali morskih ekosistemov, vključno z ukrepi, ki prispevajo k varstvu, obnovi in boljšemu upravljanju teh ekosistemov, zlasti zaščitenih morskih območij, ter za povečanje pogozdovanja, prijaznega biotski raznovrstnosti, in obnovo gozdov, tudi v državah v razvoju, ki so ratificirale Pariški sporazum, pa tudi ukrepi za prenos tehnologij in podpiranje prilagajanja negativnim učinkom podnebnih sprememb v teh državah;

- (d) zajemanje CO₂ v gozdovih in tleh Unije;

- (e) okolju varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, zlasti iz elektrarn na trdna fosilna goriva in vrste industrijskih sektorjev in delov sektorjev, vključno v tretjih državah, in inovativne tehnološke metode za odvzem ogljika, kot je neposredno zajemanje iz zraka in shranjevanje;

- (f) vlaganje v prehod na oblike prometa, ki znatno prispevajo k razogljičenju sektorja, in v pospešitev tega prehoda, vključno z razvojem podnebnju prijaznih storitev in tehnologij potniškega in tovornega železniškega prometa ter avtobusnih storitev, v ukrepe za razogljičenje pomorskega sektorja, vključno z izboljšanjem energetske učinkovitosti ladij, pristanišč, inovativnih tehnologij in infrastrukture, ter v trajnostna alternativna goriva, kot sta vodik in amonijak, ki se proizvajata iz obnovljivih virov, in v pogonske tehnologije brez emisij, ter financiranje ukrepov v podporo razogljičenju letališč v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za trajnostni zračni promet;

▼ M4

- (g) financiranje raziskav in razvoja na področju energetske učinkovitosti in čistih tehnologij v sektorjih, za katere velja ta direktiva;

▼ **M15**

- (h) ukrepe, katerih namen je izboljšanje energetske učinkovitosti, sistemov daljinskega ogrevanja in izolacije, za podporo sistemom ogrevanja in hlajenja, ki so učinkoviti in delujejo na energijo iz obnovljivih virov, ali za podporo temeljiti in postopni temeljiti prenovi stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, začenši s prenovo najmanj učinkovitih stavb;
- (ha) zagotovitev finančne podpore za obravnavanje družbenih vidikov v gospodinjstvih z nižjim in srednjim dohodkom, tudi z znižanjem izkrivljajočih davkov, in z usmerjenim znižanjem carin in dajatev za električno energijo iz obnovljivih virov;
- (hb) financiranje nacionalnih shem podnebnih dividend, ki dokazano pozitivno vplivajo na okolje, kot je zapisano v letnem poročilu iz člena 19(2) Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾;

▼ **M4**

- (i) kritje administrativnih stroškov upravljanja ► **M9** EU ETS ◀;

▼ **M9**

- (j) financiranje podnebnih ukrepov v ranljivih tretjih državah, vključno za prilagajanje na učinke podnebnih sprememb;

▼ **M15**

- (k) spodbujanje pridobivanja spretnosti in prerazporeditve delovne sile, da bi v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji prispevali k pravičnemu prehodu na podnebno nevtrarno gospodarstvo, zlasti v regijah, ki jih prehod delovnih mest najbolj zadeva, ter naložbe v izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev, ki bi jih prehod lahko prizadel, vključno z delavci v pomorskem prometu;
- (l) obravnavanje morebitnega preostalega tveganja za selitev virov ogljika v sektorjih iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, podpiranje prehoda in spodbujanje njihovega razogljičenja v skladu s pravili o državni pomoči.

⁽¹⁾ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (UL L 130, 16.5.2023, str. 52).

▼ **M15**

Države članice pri določanju uporabe prihodkov, ustvarjenih s prodajo pravic na dražbi, upoštevajo potrebo po nadaljnjem povečevanju mednarodnega podnebnega financiranja v ranljivih tretjih državah iz prvega pododstavka, točka (j).

Države članice morajo izpolniti določbe iz tega odstavka, če imajo in izvajajo fiskalne politike ali politike finančne podpore, vključno zlasti v državah v razvoju, ali notranje regulativne politike, ki spodbujajo finančno podporo, določeno za namene iz prvega pododstavka, in katerih vrednost je enaka prihodkom iz prvega pododstavka.

Države članice obvestijo Komisijo o uporabi prihodkov in o ukrepih, sprejetih na podlagi tega odstavka v svojih poročilih, ki jih predložijo na podlagi člena 19(2) Uredbe (EU) 2018/1999, pri čemer, kadar je ustrezno in kot je primerno, navedejo, kateri prihodki se uporabijo in kateri ukrepi se sprejmejo za izvajanje njihovih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, predloženih v skladu z navedeno uredbo, ter njihovih območnih načrtov za pravični prehod, pripravljenih v skladu s členom 11 Uredbe (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.

Poročanje je dovolj podrobno, da lahko Komisija oceni, v kolikšni meri države članice izpolnjujejo prvi pododstavek.

▼ **M9**

4. ► **M15** Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 te direktive za dopolnitev te direktive glede časovnega načrta, upravljanja in drugih vidikov dražbe, vključno z načini za prodajo na dražbi, ki so potrebni za prenos deleža prihodkov v proračun Unije kot zunanje namenske prejemke v skladu s členom 30d(4) te direktive ali kot lastna sredstva v skladu s členom 311, tretji odstavek, PDEU, da se zagotovi njena odprta, pregledna, usklajena in nediskriminatorna izvedba. Postopek je zato predvidljiv, zlasti kar zadeva časovni načrt in zaporedje dražb ter ocenjene količine pravic, ki se dajo na razpolago. ◀

S temi delegiranimi akti se zagotovi, da so dražbe oblikovane tako, da se zagotovi:

- (a) da imajo upravljavci ter predvsem morebitna mala in srednja podjetja, ki so vključena v EU ETS, poln, pravičen in enakovreden dostop;
- (b) da imajo vsi sodelujoči istočasno dostop do enakih informacij ter da sodelujoči ne ogrozijo delovanja dražb;

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1).

▼ M9

(c) da sta organizacija in udeležba na dražbah stroškovno učinkoviti in da se preprečijo nepravilni administrativni stroški, ter

(d) dostop do pravic za male onesnaževalce.

▼ M4

Države članice poročajo o ustreznem izvajanju pravil dražbe za vsako dražbo, zlasti ob upoštevanju pravičnega in odprtega dostopa, preglednosti, oblikovanja cen ter tehničnih in operativnih vidikov. Ta poročila se predložijo v enem mesecu po zadevni dražbi in se objavijo na spletni strani Komisije.

▼ M15

5. Komisija nadzoruje delovanje evropskega trga ogljika. Vsako leto Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o delovanju trga ogljika in drugih ustreznih podnebnih in energetske politik, vključno z delovanjem dražb, likvidnostjo in količinami, s katerimi se trguje, ter povzetkom informacij, ki jih v skladu z odstavkom 6 tega člena predloži Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA), in informacij o finančnih ukrepih iz člena 10a(6), ki jih predložijo države članice. Če je to potrebno, države članice zagotovijo, da so Komisiji predložene vse potrebne informacije vsaj dva meseca, preden Komisija sprejme poročilo.

6. ESMA redno spremlja celovitost in preglednost evropskega trga ogljika, zlasti v zvezi z nestanovitnostjo trga in spremembami cen, delovanjem dražb, trgovanjskimi operacijami na trgu za pravice do emisij in njihove izvedene finančne instrumente, vključno s trgovanjem na prostem trgu, likvidnostjo in količinami, s katerimi se trguje, ter kategorijami in trgovanjskim ravnanjem udeležencev na trgu, vključno s pozicijami finančnih posrednikov. ESMA v svoje ocene vključi ustrezne ugotovitve in po potrebi priporočila Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Evropskemu odboru za sistemska tveganja v skladu s členom 32(3) Uredbe (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾. Za namene nalog iz prvega stavka tega odstavka ESMA in zadevni pristojni organi sodelujejo in si izmenjujejo podrobne informacije vseh vrst poslov v skladu s členom 25 Uredbe (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 84).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES (UL L 173, 12.6.2014, str. 1).

▼ **M4***Člen 10a***Prehodna pravila na ravni ► **M9** Unije ◀ za usklajeno brezplačno dodelitev**▼ **M9**

1. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive glede popolnoma harmoniziranih pravil na ravni Unije za dodelitev pravic iz odstavkov 4, 5, 7 in 19 tega člena.

▼ **M4**

Ukrepi iz prvega pododstavka, kolikor je mogoče, določijo *ex-ante* referenčne vrednosti celotne ► **M9** Unije ◀ za zagotovitev, da se dodelitev opravi na način, ki spodbuja tehnologije za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in energetske učinkovitosti ob upoštevanju najučinkovitejših tehnologij, nadomestnih proizvodov, alternativnih proizvodnih postopkov, sproizvodnje z visokim izkoristkom, energetske učinkovite predelave odpadnih plinov, uporabe biomase ter zajemanja in shranjevanja CO₂, kjer so na voljo takšne zmogljivosti, da ne spodbuja povečanja emisij. Pravice v zvezi z morebitno proizvodnjo električne energije se ne dodelijo brezplačno, razen ko gre za primere, ki spadajo pod člen 10c, in električno energijo, proizvedeno iz odpadnih plinov.

▼ **M15**

Če se za napravo uporablja obveznost izvedbe energetskega pregleda ali izvajanja potrjenega sistema upravljanja z energijo na podlagi člena 8 Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ in če se priporočila iz poročila o pregledu ali iz potrjenega sistema upravljanja z energijo ne izvedejo, razen če čas vračanja za ustrezne naložbe presega tri leta ali če so stroški teh naložb nesorazmerni, se količina brezplačno dodeljenih pravic zmanjša za 20 %. Količina brezplačno dodeljenih pravic se ne zmanjša, če upravljavec dokaže, da je sprejel druge ukrepe, s katerimi je dosegel zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, enakovredno zmanjšanju, ki ga za zadevno napravo priporoča poročilo o pregledu ali potrjeni sistem upravljanja z energijo.

Komisija dopolni to direktivo tako, da v delegiranih aktih, sprejetih na podlagi tega odstavka, in brez poseganja v pravila, ki se uporabljajo na podlagi Direktive 2012/27/EU, določi upravno preprosta harmonizirana pravila za uporabo tretjega pododstavka tega odstavka, ki zagotavlja, da uporaba pogojevanja ne ogroža enakih konkurenčnih pogojev, okoljske celovitosti ali enakega obravnavanja naprav po vsej Uniji. Ta harmonizirana pravila določajo zlasti časovne okvire, merila za priznavanje izvedenih ukrepov za energetske učinkovitost in alternativne ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov z uporabo postopka za nacionalne izvedbene ukrepe v skladu s členom 11(1) te direktive.

⁽¹⁾ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

▼ M15

Poleg zahtev iz tretjega pododstavka tega odstavka se zmanjšanje za 20 % iz navedenega pododstavka uporabi, kadar upravljavci naprav, katerih ravni emisij toplogrednih plinov so višje od 80 percentilov ravni emisij za ustrezne referenčne vrednosti za proizvode, do 1. maja 2024 ne pripravijo načrta za podnebno nevtralnost za vsako od dejavnosti teh naprav, ki so zajete v tej direktivi. Ta načrt vsebuje elemente iz člena 10b(4) in se pripravi v skladu z izvedbenimi akti iz navedenega člena. Člen 10b(4) se razume, kot da se nanaša samo na raven naprave. Doseganje ciljev in mejnikov iz člena 10b(4), tretji pododstavek, točka (b), se preveri za obdobje do 31. decembra 2025 in za vsako obdobje, ki se konča z 31. decembrom vsakega petega leta, v skladu s postopki preverjanja in akreditacije iz člena 15. Brezplačne pravice onkraj 80 % se ne dodelijo, če doseganje vmesnih ciljev in mejnikov ni bilo preverjeno za obdobje do konca leta 2025 ali za obdobje od leta 2026 do 2030.

Pravice, ki niso dodeljene zaradi zmanjšanja brezplačne dodelitve v skladu s tretjim in petim pododstavkom tega odstavka, se uporabijo za izvzetje naprav iz prilagoditve v skladu z odstavkom 5 tega člena. Kadar kaj takih pravic ostane, se 50 % teh pravic da na voljo za podporo inovacijam v skladu z odstavkom 8 tega člena. Ostalih 50 % teh pravic se proda na dražbi v skladu s členom 10(1) te direktive, države članice pa bi morale tako ustvarjene prihodke uporabiti za obravnavanje morebitnega preostalega tveganja za selitev virov ogljika v sektorjih, zajetih v Prilogi I k Uredbi (EU) 2023/956, pri čemer bi morale podpirati prehod in spodbujati njihovo razogljičenje v skladu s pravili o državni pomoči.

Naprave v sektorjih ali delih sektorjev, ki so zajeti z drugimi ukrepi za obravnavanje tveganja za selitev virov ogljika, kot so določeni v Uredbi (EU) 2023/956, ne prejmejo brezplačne dodelitve. Ukrepi iz prvega pododstavka tega odstavka se ustrezno prilagodijo.

Načeloma se za vsak sektor in del sektorja referenčne vrednosti izračunajo za proizvode in ne vhodne materiale, da se izboljša zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prihranek energetske učinkovitosti v vsakem proizvodnem postopku zadevnega sektorja in dela sektorja. Za zagotovitev dodatnih spodbud za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in izboljšanje energetske učinkovitosti ter zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za naprave, ki uporabljajo nove tehnologije, ki delno zmanjšujejo ali v celoti odpravljajo emisije toplogrednih plinov, ali naprave, ki uporabljajo obstoječe tehnologije, se določene ex-ante

▼ **M15**

referenčne vrednosti celotne Unije pregledajo za njihovo uporabo v obdobju 2026–2030, da bi se morebiti spremenile opredelitve in meje sistema obstoječih referenčnih vrednosti za proizvode, pri čemer se kot vodilni načeli upoštevata potencial materialov za krožno uporabo ter to, da bi morale biti referenčne vrednosti neodvisne od surovin in vrste proizvodnega procesa, kadar imajo proizvodni procesi enak namen. Komisija si prizadeva za sprejetje izvedbenih aktov za določitev revidiranih referenčnih vrednosti za brezplačno dodelitev v skladu z odstavkom 2, tretji pododstavek, čim prej in pred začetkom obdobja 2026 – 2030.

▼ **M4**

Komisija bi se morala pri opredeljevanju načel za oblikovanje ex-ante referenčnih vrednosti v posameznih sektorjih in delih sektorjev posvetovati z ustreznimi udeleženci, skupaj z zadevnimi sektorji in deli sektorjev.

Komisija potem, ko ► **M9** Unija ◀ odobri mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, ki vodi do obveznega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, primerljivih s tistimi v ► **M9** Uniji ◀, te ukrepe pregleda za zagotovitev, da se brezplačna dodelitev opravi le tam, kjer je glede na ta sporazum popolnoma upravičena.

▼ **M15**

1a. Ob upoštevanju uporabe Uredbe (EU) 2023/956, se brezplačne pravice ne dodelijo v zvezi s proizvodnjo blaga iz Priloge I k navedeni uredbi.

Z odstopanjem od prvega pododstavka tega odstavka je proizvodnja blaga iz Priloge I k tej uredbi v prvih letih uporabe Uredbe (EU) 2023/956 upravičena do brezplačne dodelitve manjših količin pravic. Uporabi se faktor (faktor CBAM) za zmanjšanje brezplačne dodelitve za proizvodnjo tega blaga. Faktor CBAM znaša 100 % v obdobju od začetka veljavnosti navedene uredbe do konca leta 2025 in znaša 97,5 % v letu 2026, 95 % v letu 2027, 90 % v letu 2028, 77,5 % v letu 2029, 51,5 % v letu 2030, 39 % v letu 2031, 26,5 % v letu 2032 in 14 % v letu 2033, odvisno od uporabe določb iz člena 36(2), točka (b), navedene uredbe. Od leta 2034 se faktor CBAM ne uporablja.

Zmanjšanje brezplačne dodelitve se izračuna letno kot povprečni delež povpraševanja po brezplačni dodelitvi za proizvodnjo blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 v primerjavi z izračunanim celotnim povpraševanjem po brezplačni dodelitvi za vse naprave za ustrezno obdobje iz člena 11(1) te direktive. V tem izračunu se uporabi faktor CBAM.

Pravice, pridobljene na podlagi zmanjšanja brezplačne dodelitve, se dajo na voljo za podpora inovacijam v skladu z odstavkom 8.

▼ M15

Komisija do 31. decembra 2024 in v okviru svojega letnega poročila Evropskemu parlamentu in Svetu na podlagi člena 10(5) te direktive oceni tveganje za selitev virov ogljika za blago, za katero se uporablja CBAM in ki se proizvaja v Uniji za izvoz v tretje države, ki ne uporabljajo EU ETS ali podobnega mehanizma za oblikovanje cen ogljika. V poročilu zlasti oceni tveganje za selitev virov ogljika v sektorjih, za katere se bo uporabljal CBAM, zlasti vlogo in pospešeno uvajanje vodika, ter razvoj trgovinskih tokov in vgrajene emisije blaga, ki ga ti sektorji proizvajajo na globalnem trgu. Kadar Komisija v poročilu ugotovi, da obstaja tveganje za selitev virov ogljika za blago, proizvedeno v Uniji za izvoz v tretje države, ki ne uporabljajo EU ETS ali enakovrednega mehanizma za oblikovanje cen ogljika, kadar je ustrezno, predstavi zakonodajni predlog za obravnavanje tega tveganja za selitev virov ogljika na način, ki je skladen s pravili Svetovne trgovinske organizacije, vključno s členom XX Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994, ter upošteva razogljičenje naprav v Uniji.

▼ M4

2. Pri opredeljevanju načel za oblikovanje ex-ante referenčnih vrednosti v posameznih sektorjih ali delih sektorjev mora biti začetna točka povprečni učinek 10 % najbolj učinkovitih naprav v sektorju ali delu sektorjev v ► M9 Uniji ◀ v letih 2007 in 2008. Komisija se posvetuje z zainteresiranimi stranmi, skupaj z zadevnimi sektorji in deli sektorjev.

► M9 Akti ◀, ki so v skladu s členoma 14 in 15, omogočijo usklajena pravila o spremljanju, poročanju in preverjanju emisij toplogrednih plinov, povezanih s proizvodnjo, glede določanja ex-ante referenčnih vrednosti.

▼ M9

Komisija sprejme izvedbene akte za določitev revidiranih referenčnih vrednosti za brezplačno dodelitev. Ti akti morajo biti skladni z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi odstavka 1 tega člena, in izpolnjevati naslednje zahteve:

- (a) Referenčne vrednosti za obdobje 2021–2025 se določijo na podlagi informacij, predloženih v skladu s členom 11 za leti 2016 in 2017. Komisija na podlagi primerjave teh referenčnih vrednosti z referenčnimi vrednostmi iz Sklepa Komisije 2011/278/EU ⁽¹⁾, kakor je bil sprejet 27. aprila 2011, določi letno stopnjo zmanjšanja za vsako referenčno vrednost in jo uporabi za referenčne vrednosti, ki se uporabljajo v obdobju 2013–2020 za vsako leto med 2008 in 2023, da bi določila referenčne vrednosti za obdobje 2021–2025.

⁽¹⁾ Sklep Komisije 2011/278/EU z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 130, 17.5.2011, str. 1).

▼ M9

- (b) Kadar letna stopnja zmanjšanja presega 1,6 % ali pa je pod 0,2 %, so referenčne vrednosti za obdobje 2021–2025 enake referenčnim vrednostim, ki se uporabljajo v obdobju 2013–2020, zmanjšane za tisto od teh dveh odstotnih stopenj, ki je relevantna za vsako leto med 2008 in 2023.

▼ M15

- (c) Referenčne vrednosti za obdobje 2026–2030 se določijo na enak način, kot je določeno v točkah (a) in (d) tega pododstavka, ob upoštevanju točke (e) tega pododstavka, na podlagi informacij, predloženih v skladu s členom 11 za leti 2021 in 2022, ter na podlagi uporabe letne stopnje zmanjšanja za vsako leto med letoma 2008 in 2028.
- (d) Kadar letna stopnja zmanjšanja presega 2,5 % ali pa je nižja od 0,3 %, so referenčne vrednosti za obdobje 2026–2030 enake referenčnim vrednostim, ki se uporabljajo v obdobju 2013–2020, zmanjšane za tisto od teh dveh odstotnih stopenj, ki je relevantna za vsako leto med letoma 2008 in 2028.
- (e) V obdobju 2026–2030 sprememba opredelitev referenčnih vrednosti in meja sistema, ki se uporabljajo na podlagi odstavka 1, osmi pododstavek, ne vpliva na letno stopnjo zmanjšanja referenčne vrednosti za vročo litino.

Z odstopanjem v zvezi z referenčnimi vrednostmi za aromate in sintezni plin se te referenčne vrednosti prilagodijo za isti odstotek kot referenčne vrednosti za rafinerije, da se ohranijo enaki konkurenčni pogoji za proizvajalce teh proizvodov.

▼ M9

Izvedbeni akti iz tretjega pododstavka se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

Da se spodbudi energetsko učinkovita predelava odpadnih plinov, se v obdobju iz točke (b) tretjega pododstavka referenčna vrednost za vročo litino, ki je večinoma povezana z odpadnimi plini, posodablja z letno stopnjo zmanjšanja 0,2 %.

▼ M15

5. Za upoštevanje deleža pravic, ki se prodajo na dražbi, določenega v členu 10, za vsako leto, v katerem znesek brezplačnih dodelitev ne doseže največje količine, ki upošteva delež pravic, ki se prodajo na dražbi, preostale pravice do navedene količine pa se uporabijo za preprečevanje ali omejevanje zmanjšanja brezplačne dodelitve, da se spoštuje delež pravic, ki se prodajo na dražbi v poznejših letih. Kadar se kljub temu doseže največja količina, se brezplačne dodelitve ustrezno prilagodijo. Vsaka taka prilagoditev se izvede na enoten način. Iz prilagoditve pa so izvzete naprave, katerih ravni emisij toplogrednih plinov so pod povprečjem 10 % najučinkovitejših naprav v sektorju ali delu sektorja v Uniji za ustrezne referenčne vrednosti v letu, v katerem se uporabi prilagoditev.

▼ **M9**

5a. Z odstopanjem od odstavka 5 se za povečanje največje količine, ki je na voljo v skladu z odstavkom 5, po potrebi uporabi dodaten znesek v višini do 3 % skupne količine pravic.

5b. Kadar je za povečanje največje količine, ki je na voljo v skladu z odstavkom 5, potrebno manj kot 3 % skupne količine pravic:

— se za povečanje količine pravic, ki so na voljo za podporo inovacijam v skladu s členom 10a(8), uporabi največ 50 milijonov pravic in

— se za povečanje količine pravic, ki so na voljo za modernizacijo energetskih sistemov določenih držav članic v skladu s členom 10d, uporabi največ 0,5 % skupne količine pravic.

6. ► **M15** Države članice bi morale v skladu z drugim in četrtem pododstavkom tega odstavka sprejeti finančne ukrepe v korist sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni resničnemu tveganju za selitev virov ogljika zaradi znatnih posrednih stroškov, ki dejansko nastanejo zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov, ki se prenesejo na cene električne energije, pod pogojem, da so takšni finančni ukrepi v skladu s pravili o državni pomoči in zlasti ne povzročajo neupravičenega izkrievljanja konkurence na notranjem trgu. S sprejetimi finančnimi ukrepi se ne bi smeli nadomestiti posredni stroški, zajeti z brezplačno dodelitvijo v skladu z referenčnimi vrednostmi, določenimi na podlagi odstavka 1 tega člena. Kadar država članica porabi znesek, ki presega 25 % prihodkov z dražb iz člena 10(3) v letu, v katerem so nastali posredni stroški, navede razloge za prekoračitev navedenega zneska. ◀

Države članice si prizadevajo tudi, da za finančne ukrepe iz prvega pododstavka ne bi porabile več kot 25 % prihodkov od prodaje pravic na dražbi. Države članice, ki so sprejele takšne finančne ukrepe, v treh mesecih po koncu vsakega leta v preprosto dostopni obliki javno objavijo skupni znesek nadomestil, ki so ga prejeli posamezni sektorji in deli sektorjev. Od leta 2018 naprej država članica za vsako leto, v katerem v te namene porabi več kot 25 % prihodkov od prodaje pravic na dražbi, objavi poročilo, v katerem navede razloge za prekoračitev tega zneska. Poročilo vključuje ustrezne informacije o cenah električne energije za velike industrijske odjemalce, ki imajo koristi od takšnih finančnih ukrepov, brez poseganja v zahteve glede varstva zaupnih informacij. Vključuje tudi informacije o tem, ali so bili ustrezno upoštevanji drugi ukrepi za trajnostno znižanje posrednih stroškov zmanjševanja emisij v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.

Komisija v poročilo iz člena 10(5) med drugim vključi oceno učinkov takšnih finančnih ukrepov na notranji trg in, kadar je ustrezno, priporoči kakršne koli ukrepe, ki bi lahko bili potrebni glede na to oceno.

▼ M9

Ti ukrepi so taki, da se z njimi zagotovi ustrezna zaščita pred tveganjem premestitve emisij CO₂ na podlagi ex-ante referenčnih vrednosti za neposredne emisije CO₂ na enoto proizvodnje. Te ex-ante referenčne vrednosti se izračunajo za določen sektor ali del sektorja kot produkt porabe električne energije na enoto proizvodnje, ki ustreza najbolj učinkovitim razpoložljivim tehnologijam, in emisij CO₂ ustrezne sestave proizvodnje električne energije.

▼ M4

7. ► **M9** Pravice iz največje količine iz odstavka 5 tega člena, ki niso bile brezplačno dodeljene do leta 2020, se prihranijo za nove udeležence skupaj z 200 milijoni pravic, vključenimi v rezervo za stabilnost trga v skladu s členom 1(3) Sklepa (EU) 2015/1814. Od pravic, ki se prihranijo, se jih do 200 milijonov ob koncu obdobja 2021–2030 vrne v rezervo za stabilnost trga, če za to obdobje niso dodeljene. ◀

▼ M15

Od leta 2021 se pravice, ki na podlagi odstavkov 19, 20 in 22 napravam niso dodeljene, vključijo v količino pravic, prihranjenih v skladu s prvim pododstavkom, prvi stavek, tega odstavka.

▼ M4

Dodelitev se popravi z linearnim faktorjem iz člena 9.

Novim udeležencem se za katerokoli proizvodnjo električne energije pravice ne dodelijo brezplačno.

▼ M9

▼ M15

8. 345 milijonov pravic od količine, ki bi bila sicer dodeljena brezplačno v skladu s tem členom, in 80 milijonov pravic od količine, ki bi se sicer prodala na dražbi v skladu s členom 10, ter pravice, pridobljene z zmanjšanjem brezplačne dodelitve iz odstavka 1a tega člena, se dajo na voljo skladu (Sklad za inovacije), katerega cilj je podpirati inovacije na področju nizkoogljičnih in brezogljičnih tehnik, procesov in tehnologij, ki znatno prispevajo k razogljičenju sektorjev, ki jih zajema ta direktiva, in prispevajo k ciljem ničelnega onesnaževanja in krožnosti, vključno s projekti, ki imajo za cilj povečanje uporabe takih tehnik, postopkov in tehnologij, da bi se na široko uvajale po vsej Uniji. Taki projekti imajo znaten potencial za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter prispevajo k prihrankom energije in virov v skladu s podnebnimi in energetske cilji Unije za leto 2030.

Komisija dodeli pravice iz Sklada za inovacije v začetni fazi, da zagotovi, da je na voljo ustrezna količina sredstev za spodbujanje inovacij, tudi za nadgradnjo.

▼ **M15**

Pravice, ki se ne izdajo operatorjem zrakoplovov, ker so prenehali obratovati, in ki niso potrebne za kritje kakršnega koli primanjkljaja pri predajah teh operatorjev, se prav tako uporabijo za podporo inovacijam, kot je navedeno v prvem pododstavku.

Poleg tega se za podporo inovacijam, kot je navedeno v prvem pododstavku tega odstavka da na razpolago 5 milijonov pravic od količine iz člena 3c(5) in (7), ki se nanašajo na dodelitve za letalstvo za leto 2026.

Poleg tega 50 milijonov nedodeljenih pravic iz rezerve za stabilnost trga dopolnjuje vse preostale prihodke od 300 milijonov pravic, ki so na voljo v obdobju 2013–2020 na podlagi Sklepa Komisije 2010/670/EU ⁽¹⁾, in se jih porabi v ustreznem trenutku za podporo inovacijam, kot je navedeno v prvem pododstavku tega odstavka.

Sklad za inovacije zajema sektorje iz prilog I in III ter proizvode in procese, ki nadomeščajo ogljično intenzivne proizvode, ki se proizvajajo ali uporabljajo v sektorjih iz Priloge I, vključno z inovativnimi tehnologijami obnovljivih virov energije in shranjevanja energije ter z okoljsko varnim zajemanjem in uporabo ogljika, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, zlasti za emisije iz industrijskih procesov, ki se jim ni mogoče izogniti, ter spodbuja razvoj in obratovanje projektov, katerih cilj je okoljsko varno zajemanje, transport in geološko shranjevanje CO₂, zlasti za emisije iz industrijskih procesov, ki se jim ni mogoče izogniti, in neposredno zajemanje CO₂ iz ozračja z varnim, trajnostnim in trajnim shranjevanjem, na geografsko enakomerno porazdeljenih lokacijah. Sklad za inovacije lahko podpira tudi prelomne inovativne tehnologije in infrastrukturo, vključno s proizvodnjo nizkoogljčnih in brezogljčnih goriv, za razogljčenje pomorskega in letalskega sektorja ter sektorja železniškega in cestnega prometa, vključno s kolektivnimi oblikami prometa, kot so javni prevoz in avtobusni prevoz.

V letalstvu bi moral tudi podpirati elektrifikacijo in ukrepe za zmanjšanje splošnih vplivov letalstva.

Komisija nameni posebno pozornost projektom v sektorjih, zajetih z Uredbo (EU) 2023/956, da bi podprla inovacije na področju nizkoogljčnih tehnologij, zajemanja in uporabe ogljika, zajemanja, transporta in geološkega shranjevanja CO₂, energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije na način, s katerim se prispeva k blažitvi podnebnih

⁽¹⁾ Sklep Komisije 2010/670/EU z dne 3. novembra 2010 o merilih in ukrepih za financiranje komercialnih demonstracijskih projektov, katerih cilj je okoljsko varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, ter demonstracijskih projektov inovativnih tehnologij obnovljive energije v skladu s sistemom za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, vzpostavljenim z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 290, 6.11.2010, str. 39).

▼ **M15**

sprememb, s ciljem, da se projektom v teh sektorjih v obdobju 2021–2030 dodeli znaten delež ekvivalence finančne vrednosti pravic iz odstavka 1a, četrti pododstavek, tega člena. Poleg tega lahko Komisija še pred letom 2027 objavi razpise za zbiranje predlogov, namenjene sektorjem, zajetim s to uredbo.

Komisija nameni posebno pozornost tudi projektom, ki prispevajo k razogljičenju pomorskega sektorja, in v razpise za zbiranje predlogov v okviru Sklada za inovacije, kadar je ustrezno, vključi teme, namenjene temu namenu, vključno z elektrifikacijo pomorskega prometa, in obravnavanju njegovega celotnega vpliva na podnebje, vključno z emisijami črnega ogljika. V takih razpisih za zbiranje predlogov se pri merilih za izbor projektov zlasti upošteva potencial projektov in naložb za povečanje varstva biotske raznovrstnosti ter zmanjšanje hrupa in onesnaževanja voda.

Sklad za inovacije lahko v skladu z odstavkom 8a podpira projekte s konkurenčnimi dražbami, kot so pogodbe za razliko, pogodbe za razliko za ogljik ali pogodbe s fiksnimi premijami, za podporo tehnologijam razogljičenja, za katere cena ogljika morda ni zadostna spodbuda.

Komisija si prizadeva za sinergije med Skladom za inovacije in Obzorjem Evropa, zlasti v zvezi z evropskimi partnerstvi, ter si po potrebi prizadeva za sinergije med Skladom za inovacije in drugimi programi Unije.

Upravičeni so projekti na ozemlju vseh držav članic, vključno s projekti majhnega in srednjega obsega, za pomorske dejavnosti pa so upravičeni projekti z jasno dodano vrednostjo za Unijo. Tehnologije, ki se podpirajo, so inovativne in brez podpore še niso tržno donosne v podobnem obsegu, vendar pa so prelomne rešitve ali dovolj zrele za uporabo v predkomercialni fazi.

Komisija zagotovi, da se pravice, predvidene za Sklad za inovacije, prodajo na dražbi v skladu z načeli in načini iz člena 10(4) te direktive. Prihodki od prodaje na dražbah so zunanji namenski prejemki v skladu s členom 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razdelijo na letne obroke, izplačane v obdobju več let.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

▼ **M15**

Na zahtevo Komisija državam članicam z nizko stopnjo uspešnega sodelovanja v projektih v okviru Sklada za inovacije zagotovi tehnično pomoč z namenom povečanja zmogljivosti držav članic prosilk za podporo prizadevanjem predlagateljev projektov na njihovih ozemljih za predložitev vlog za financiranje iz Sklada za inovacije, da se tako izboljša uspešno geografsko sodelovanje v Skladu za inovacije in poveča splošna kakovost predloženih projektov. Komisija si prizadeva za učinkovito, na kakovosti temelječo geografsko pokritost v zvezi s financiranjem iz Sklada za inovacije po vsej Uniji ter zagotavlja celovito spremljanje napredka in ustrezno nadaljnje ukrepanje v zvezi s tem.

Če se vlagatelji strinjajo, Komisija, po zaključku razpisa za zbiranje predlogov, države članice obvesti o vlogah za financiranje projektov na njihovem ozemlju in jim posreduje podrobne informacije o teh vlogah, da bi državam članicam olajšala usklajevanje podpore za projekte. Poleg tega Komisija pred dodelitvijo podpore obvesti države članice o seznamu predhodno izbranih projektov.

Projekti se izberejo s preglednim izbirnim postopkom na tehnološko nevtralen način v skladu s cilji Sklada za inovacije iz prvega pododstavka tega odstavka ter na podlagi objektivnih in preglednih meril ob upoštevanju, v kolikšni meri projekti pomembno prispevajo k podnebnim in energetskim ciljem Unije, hkrati pa tudi k ciljem ničelnega onesnaževanja in krožnosti v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, in, kadar je ustrezno, v kolikšni meri prispevajo k dosegu zmanjšanja emisij na raven precej pod referenčnimi vrednostmi iz odstavka 2. Projekti morajo imeti potencial za razširjeno uporabo ali za znatno zmanjšanje stroškov prehoda na podnebno nevtralno gospodarstvo v zadevnih sektorjih. Prednost imajo inovativne tehnologije in procesi, s katerimi se obravnava več vplivov na okolje. Projekti, ki vključujejo zajemanje in uporabo ogljika, morajo zagotoviti neto zmanjšanje emisij in preprečevanje emisij CO₂ ali stalno hrambo CO₂. V primeru nepovratnih sredstev, dodeljenih na podlagi razpisov za zbiranje predlogov, se lahko podpre do 60 % zadevnih stroškov projektov, od katerih jih do 40 % ne sme biti odvisnih od preverjene preprečitve emisij toplogrednih plinov, če se ob upoštevanju uporabljenih tehnologij dosežejo vnaprej določeni mejniki. Kadar je podpora zagotovljena na podlagi konkurenčne dražbe in kadar je v obliki tehnične pomoči, se lahko podpre do 100 % zadevnih stroškov projektov. Potencial za zmanjšanje emisij v več sektorjih, ki ga ponujajo kombinirani projekti, vključno z bližnjimi območji, se upošteva pri merilih za izbor projektov.

Znanje iz projektov, ki se financirajo iz Sklada za inovacije, je treba deliti z drugimi ustreznimi projekti in raziskovalci iz Unije, ki imajo legitimen interes. Komisija določi pogoje za izmenjavo znanja v razpisih za zbiranje predlogov.

▼ M15

Razpisi za zbiranje predlogov so odprti in pregledni. Komisija si pri pripravi razpisa za zbiranje predlogov prizadeva zagotoviti ustrezno zastopanost vseh sektorjev. Komisija sprejme ukrepe, s katerimi zagotovi, da se o razpisih obvešča čim širše, zlasti mala in srednja podjetja.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive glede pravil o delovanju Sklada za inovacije, vključno s postopkom in merili za izbor, ter upravičenih sektorjev in tehnoloških zahtev za različne vrste podpore.

Noben projekt ne prejme podpore po mehanizmu iz tega odstavka, ki presega 15 % skupnega števila pravic, razpoložljivih za ta namen. Te pravice se upoštevajo v skladu z odstavkom 7.

Komisija do 31. decembra 2023 in nato vsako leto poroča Odboru za podnebne spremembe iz člena 22a(1) te direktive o izvajanju Sklada za inovacije, pri čemer predloži analizo izbranih projektov financiranja po sektorjih in državah članicah ter pričakovani prispevek projektov k cilju podnebne nevtralnosti v Uniji, kot je določen v Uredbi (EU) 2021/1119. Komisija poročilo predloži Evropskemu parlamentu in Svetu ter to poročilo objavi.

8a. Za pogodbe za razliko in pogodbe za razliko za ogljik, ki se sklenejo po končanem mehanizmu konkurenčne dražbe, se zagotovi ustrezno kritje proračunskih obveznosti, ki izhajajo iz prihodkov od prodaje pravic na dražbi, ki so na voljo v Skladu za inovacije, te proračunske obveznosti pa se lahko razdelijo na letne obroke, izplačane v obdobju več let. V prvih dveh krogih mehanizma konkurenčne dražbe se kritje finančnih obveznosti v zvezi s pogodbami za razliko in pogodbami za razliko za ogljik v celoti zagotovi z odobritvami, ki izhajajo iz prihodkov od prodaje pravic na dražbi, dodeljenih Skladu za inovacije na podlagi odstavka 8.

Komisija se lahko na podlagi kvalitativne in kvantitativne ocene Komisije o finančnih tveganjih, ki izhajajo iz izvajanja pogodb za razliko in pogodb za razliko za ogljik, ki jo je treba opraviti po zaključku prvih dveh krogov mehanizma konkurenčne dražbe in pozneje vsakič, ko je to potrebno, v skladu s načelom previdnosti, pri čemer se sredstva in dobički ne smejo precenjevati, obveznosti in izgube pa ne podcenjevati, in v skladu s pooblastilom iz osmega pododstavka odloči, da bo krila le del finančnih obveznosti, povezanih s pogodbami za razliko in pogodbami za razliko za ogljik prek sredstev iz prvega pododstavka, preostali del pa bo krila z drugimi sredstvi. Komisija si prizadeva omejiti uporabo drugih načinov kritja.

▼ **M15**

Kadar se na podlagi ocene ugotovi, da so za uresničitev celotnega potenciala pogodb za razliko in pogodb za razliko za ogljik potrebni drugi načini kritja, si Komisija prizadeva za uravnoteženo kombinacijo drugih načinov kritja. Komisija z odstopanjem od člena 210(1) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 določi obseg uporabe drugih načinov kritja na podlagi delegiranega akta iz osmega pododstavka tega odstavka.

Preostala finančna obveznost se ob upoštevanju načel iz naslova X Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 in po potrebi prilagojena posebnostim pogodb za razliko in pogodb za razliko za ogljik krije v zadostni meri z odstopanjem od člena 209(2), točki (d) in (h), člena 210(1), člena 211(1), (2), (4) in (6), členov 212, 213 in 214, člena 218(1) ter člena 219(3) in (6) navedene uredbe. Kadar je primerno, se v delegiranem aktu iz osmega pododstavka tega odstavka določijo drugi načini kritja, stopnja rezervacij in potrebna odstopanja.

Komisija ne uporabi več kot 30 % prihodkov od prodaje pravic na dražbi, dodeljenih Skladu za inovacije na podlagi odstavka 8, za oblikovanje rezervacij za pogodbe za razliko in pogodbe za razliko za ogljik.

Stopnja rezervacij ne sme biti nižja od 50 % skupne finančne obveznosti, ki jo nosi proračun Unije za pogodbe za razliko in za pogodbe za razliko za ogljik. Komisija pri določanju stopnje rezervacij upošteva elemente, ki lahko zmanjšajo finančna tveganja za proračun Unije, poleg odobritev, ki so na voljo v Skladu za inovacije, kot je morebitna prostovoljna delitev odgovornosti z državami članicami ali morebitni mehanizem pozavarovanja iz zasebnega sektorja. Komisija pregleda stopnjo rezervacij vsaj vsaka tri leta od datuma začetka uporabe delegiranega akta, ki jo prvič določa.

Da bi se izognili špekulativnim vlogam, se lahko dostop do konkurenčne dražbe pogojuje tako, da vlagatelji plačajo polog, ki se v primeru neizpolnjevanja pogodbe zaseže. Taki zaseženi pologi se porabijo za Sklad za inovacije kot zunanji namenski prejemki na podlagi člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Vsak prispevek, ki ga upravičenec plača organu, ki dodeli sredstva, v skladu s pogoji za pogodbe za razliko in pogodbe za razliko za ogljik, kadar je referenčna cena višja od izvršilne cene (vračil), se porabi za Sklad za inovacije kot zunanji namenski prejemek na podlagi člena 21(5) navedene uredbe.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 te direktive za dopolnitev te direktive, da se določijo in podrobno opredelijo morebitni drugi načini kritja ter po potrebi stopnja rezervacij in potrebna dodatna odstopanja od naslova X Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, kot je določeno v četrtem pododstavku tega odstavka, ter pravila o delovanju mehanizma konkurenčne dražbe, zlasti v zvezi s pologi in vračili.

▼ M15

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za spremembo petega pododstavka tega odstavka, tako da se zgornja meja 30 % iz navedenega pododstavka zviša za največ 20 odstotnih točk, kadar je to potrebno za odziv na povpraševanje po pogodbah za razliko in pogodbah za razliko za ogljik, pri čemer se upoštevajo izkušnje iz prvih krogov mehanizma konkurenčne dražbe in potreba, da se mora pri podpori iz Sklada za inovacije zagotoviti ustrezno ravnovesje med nepovratnimi sredstvi in takimi pogodbami.

Finančna podpora iz Sklada za inovacije je sorazmerna s cilji politike iz tega člena in ne povzroča neupravičenega izkrivljanja notranjega trga. V ta namen se podpora dodeli samo za kritje dodatnih stroškov ali naložbenih tveganj, ki jih vlagatelji ne morejo kriti pri običajnih tržnih pogojih.

8b. 40 milijonov pravic od količine, ki bi bila sicer dodeljena brezplačno na podlagi tega člena, in 10 milijonov pravic od količine, ki bi se sicer prodala na dražbi na podlagi člena 10 te direktive, se da na voljo za Socialni sklad za podnebje, ustanovljen z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Komisija zagotovi, da se pravice, predvidene za Socialni sklad za podnebje, v letu 2025 prodajo na dražbi v skladu z načeli in načini iz člena 10(4) te direktive ter delegiranim aktom, sprejetim v skladu z navedenim členom. Prihodki od prodaje na dražbi so zunanji namenski prejemki v skladu s členom 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 in se uporabljajo v skladu s pravili, ki veljajo za Socialni sklad za podnebje.

▼ M9

9. Grčija, v kateri je bil v letu 2014 bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca po tržnih cenah nižji od 60 % povprečja Unije, lahko, preden se uporabi odstavek 7 tega člena, iz največje količine pravic iz odstavka 5 tega člena, ki niso brezplačno dodeljene do 31. decembra 2020, zahteva do 25 milijonov pravic za sofinanciranje do 60 % razogljichenja oskrbe z električno energijo na otokih na svojem ozemlju. Za takšne pravice se smiselno uporablja člen 10d(3). Pravice se lahko zahtevajo, kadar projekta, usmerjenega v razogljichenje oskrbe z električno energijo na grških otokih, zaradi omejenega dostopa do mednarodnih dolžniških trgov sicer ne bi bilo mogoče uresničiti, kadar Evropska investicijska banka (EIB) potrdi njegovo finančno vzdržnost in socialno-ekonomsko koristnost.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1).

▼ **M4**

11. Ob upoštevanju člena 10b znaša količina pravic, dodeljena brezplačno v okviru odstavkov 4 do 7 tega člena leta 2013, 80 % količine, določene v skladu z ukrepi iz odstavka 1. Nato se količina brezplačno dodeljenih pravic vsako leto zmanjšuje za enak znesek do 30 % količine brezplačno dodeljenih pravic leta 2020 ► **M9** ————— ◀.

▼ **M9**

▼ **M15**

19. Za naprave, ki so prenehale opravljati dejavnosti, brezplačna dodelitev pravic ni možna. Naprave, katerim je dovoljenje za emisije toplogrednih plinov prenehalo veljati ali pa je bilo preklicano, in naprave, katerih obratovanje ali ponovni zagon tehnično ni mogoč, veljajo kot naprave, ki so prenehale opravljati svoje dejavnosti.

▼ **M9**

20. Raven brezplačnih dodelitev za naprave, katerih delovanje se po oceni na podlagi drsečega povprečja dveh let poveča ali zmanjša za več kot 15 % v primerjavi z ravno, ki je bila prvotno uporabljena za določitev brezplačne dodelitve za zadevno obdobje iz člena 11(1), se ustrezno prilagodi. Take prilagoditve se izvedejo z jemanjem iz količine pravic, prihranjenih v skladu z odstavkom 7 tega člena, ali z vključitvijo pravic v to količino pravic.

21. Da se zagotovi učinkovita, nediskriminatorna in enotna uporaba prilagoditev in praga iz odstavka 20 tega člena, da se izogne vsakršnemu nepotrebemu upravnemu bremenu in prepreči manipulacija ali zloraba prilagoditev dodelitve pravic, lahko Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih se opredelijo nadaljnje ureditve glede prilagoditev. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ **M15**

22. Kadar so potrebni popravki brezplačnih dodelitev, odobrenih na podlagi člena 11(2), se taki popravki izvedejo s pravicami iz količine, prihranjene v skladu z odstavkom 7 tega člena, ali z dodajanjem pravic tej količini.

▼ **M9**

Člen 10b

Prehodni ukrepi za podporo nekaterim energetsko intenzivnim industrijskim panogam v primeru premestitve emisij CO₂

1. Za sektorje in dele sektorjev, katerih produkt, ki je rezultat množenja njihove intenzivnosti trgovanja s tretjimi državami, opredeljene kot količnik med skupno vrednostjo izvoza tretjim državam, ki se ji prišteje vrednost uvoza iz tretjih držav, in skupno velikostjo trga za Evropski gospodarski prostor (letni promet in skupni uvoz iz tretjih držav), z intenzivnostjo emisij, izmerjeno v kgCO₂, deljeno z njihovo bruto dodano vrednostjo (v eurih), preseže vrednost 0,2, se šteje, da zanje obstaja tveganje premestitve emisij CO₂. Takim sektorjem in delom sektorjev se za obdobje do leta 2030 brezplačno dodeli 100 % količine pravic, določene v skladu s členom 10a.

▼ M9

2. Sektorji in deli sektorjev, katerih produkt, ki je rezultat množenja njihove intenzivnosti trgovanja s tretjimi državami z intenzivnostjo emisij, preseže vrednost 0,15, se lahko vključijo v skupino iz odstavka 1 ob uporabi podatkov za obdobje 2014–2016 na podlagi ocene kakovosti in naslednjih meril:

- (a) obseg, do katerega lahko posamezne naprave v zadevnem sektorju ali delu sektorja zmanjšajo ravni emisij ali porabo električne energije;
- (b) sedanje in predvidene značilnosti trga, vključno, kadar je to ustrezno, z vsako skupno referenčno oceno;
- (c) stopnje dobička kot potencialni kazalnik dolgoročnih naložb ali odločitev za premestitev ob upoštevanju sprememb stroškov proizvodnje v zvezi z zmanjšanjem emisij.

3. Sektorji in deli sektorjev, ki ne presegajo praga iz odstavka 1, vendar intenzivnost njihovih emisij, izmerjena v kgCO₂ in deljena z njihovo bruto dodano vrednostjo (v eurih), presega 1,5, se prav tako ocenijo na 4-mestni ravni (koda NACE-4). Komisija javno objavi rezultate te ocene.

Sektorji in deli sektorjev iz prvega pododstavka lahko v treh mesecih po objavi iz navedenega pododstavka zaprosijo Komisijo bodisi za kvalitativno oceno izpostavljenosti premestitvi emisij CO₂ na 4-mestni ravni (koda NACE-4) bodisi za oceno na podlagi klasifikacije blaga, ki se uporablja za statistične podatke o industrijski proizvodnji v Uniji, na 8-mestni ravni (Prodcorn). V ta namen sektorji ali deli sektorjev skupaj s prošnjo predložijo ustrezno utemeljene, celovite in neodvisno preverjene podatke, da Komisiji omogočijo pripravo ocene.

Kadar se sektor ali del sektorja odloči za oceno na 4-mestni ravni (koda NACE-4), je lahko vključen v skupino iz odstavka 1 na podlagi meril iz točk (a), (b) in (c) odstavka 2. Kadar se sektor ali del sektorja odloči za oceno na 8-mestni ravni (Prodcorn), je vključen v skupino iz odstavka 1, pod pogojem, da je na tej ravni presežen prag 0,2 iz odstavka 1.

Tudi sektorji in deli sektorjev, za katere se brezplačna dodelitev izračuna na podlagi referenčnih vrednosti iz četrtega pododstavka člena 10a(2), lahko zahtevajo oceno v skladu s tretjim pododstavkom tega odstavka.

▼ M9

Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 lahko države članice do 30. junija 2018 zahtevajo, da za sektor ali del sektorja iz Priloge k Sklepu Komisije 2014/746/EU ⁽¹⁾ v zvezi s klasifikacijami na 6-mestni ali na 8-mestni ravni (Prodcom) velja, da je vključen v skupino iz odstavka 1. Vse takšne zahteve se obravnavajo samo, kadar država članica, ki vloži zahtevo, navede, da je takšno odstopanje upravičeno na podlagi ustrezno utemeljenih, popolnih, preverjenih in revidiranih podatkov za zadnjih pet let, ki jih posreduje zadevni sektor ali del sektorja, in hkrati z zahtevo predloži vse zadevne informacije. Na podlagi teh podatkov se zadevni sektor ali del sektorja vključi v skladu z razvrstitvami, kadar je v okviru heterogene 4-mestne ravni (NACE-4 koda) razvidno, da ima bistveno večjo intenzivnost trgovine in emisij na 6-mestni ali 8-mestni ravni (Prodcom), ki presega prag, določen v odstavku 1.

4. Za druge sektorje in dele sektorjev se šteje, da lahko prenesejo več stroškov pravic na cene proizvodov, in se jim brezplačno dodeli 30 % količine pravic, določene v skladu s členom 10a. Razen če je v pregledu na podlagi člena 30 odločeno drugače, bi bilo treba po letu 2026 v enakih deležih zmanjševati brezplačne dodelitve za druge sektorje in dele sektorjev, razen za daljinsko ogrevanje, tako da bi do leta 2030 dosegli raven, na kateri ne bi bilo brezplačnih dodelitev.

▼ M15

V državi članici, v kateri je v letih od 2014 do 2018 njen delež emisij iz daljinskega ogrevanja v takih emisijah za celo Unijo, deljen z deležem BDP te države članice v skupnem BDP Unije večji od pet, se daljinskemu ogrevanju za obdobje 2026-2030 dodeli dodatna brezplačna dodelitev v višini 30 % količine, določene na podlagi člena 10a, če se obseg naložb, ki ustreza vrednosti dodatnih brezplačnih dodelitev, v skladu z načrti za podnebno nevtralnost iz tretjega pododstavka tega odstavka investira v občutno zmanjšanje emisij do leta 2030 in je doseganje ciljev in mejnikov iz točke (b) navedenega pododstavka potrjeno s preverjanjem v skladu s četrtem pododstavkom tega odstavka.

Upravljalci daljinskega ogrevanja do 1. maja 2024 pripravijo načrt za podnebno nevtralnost za naprave, za katere zaprosijo za dodatno brezplačno dodelitev v skladu z drugim pododstavkom tega odstavka. Ta načrt je skladen s ciljem podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119 ter določa:

- (a) ukrepe in naložbe za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050 na ravni naprav ali podjetij, brez uporabe dobropisov za ogljično izravnavo;

⁽¹⁾ Sklep Komisije z dne 27. oktobra 2014 o določitvi seznama sektorjev in delov sektorjev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki veljajo za izpostavljene visokemu tveganju premestitve emisij CO₂, za obdobje med letoma 2015 in 2019 (UL L 308, 29.10.2014, str. 114).

▼ **M15**

- (b) vmesne cilje in mejnike za merjenje napredka pri doseganju podnebne nevtralnosti, kot je določeno v točki (a) tega pododstavka, do 31. decembra 2025, nato pa do 31. decembra vsakega petega leta;
- (c) oceno učinka vsakega od ukrepov in naložb iz točke (a) tega pododstavka v zvezi z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov.

Doseganje ciljev in mejnikov iz tretjega pododstavka, točke (b), tega pododstavka, se preveri ob upoštevanju obdobja do 31. decembra 2025 in nato ob upoštevanju vsakega obdobja, ki se konča z 31. decembrom vsakega petega leta, v skladu s postopki preverjanja in akreditacije iz člena 15. Brezplačne pravice, razen količine iz prvega pododstavka tega odstavka, se ne dodelijo, če doseganje vmesnih ciljev in mejnikov ni bilo preverjeno za obdobje do konca leta 2025 ali za obdobje 2026–2030.

Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi minimalno vsebino informacij iz tretjega pododstavka, točke (a), (b) in (c), tega odstavka ter obliko načrtov za podnebno nevtralnost iz navedenega pododstavka in iz člena 10a(1), peti pododstavek. Komisija si prizadeva za sinergije s podobnimi načrti, kot je določeno v pravu Unije. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ **M9**

5. Na Komisijo se do 31. decembra 2019 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive v zvezi z določitvijo sektorjev in delov sektorjev, za katere obstaja tveganje premestitve emisij CO₂, kakor je navedeno v odstavkih 1, 2 in 3 tega člena, za dejavnosti na 4-mestni ravni (koda NACE-4) v zvezi z odstavkom 1 tega člena na podlagi razpoložljivih podatkov za zadnja tri koledarska leta.

*Člen 10c***Možnost prehodne brezplačne dodelitve pravic za modernizacijo energetskega sektorja**

1. Z odstopanjem od člena 10a(1) do (5) lahko države članice, katerih BDP na prebivalca po tržnih cenah (v eurih) je bil leta 2013 nižji od 60 % povprečja Unije, namenijo prehodno brezplačno dodelitev napravam za proizvodnjo električne energije za modernizacijo, diverzifikacijo in trajnostno preoblikovanje energetskega sektorja. Podprte naložbe so skladne s prehodom na varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo, cilji iz okvira podnebne in energetske politike Unije za leto 2030 in izpolnjevanjem dolgoročnih ciljev iz Pariškega sporazuma. Odstopanje iz tega odstavka se konča 31. decembra 2030.

▼ M9

2. Zadevna država članica organizira konkurenčen postopek, ki bo potekal v enem ali več krogih med letoma 2021 in 2030, za zbiranje ponudb za projekte s skupnim zneskom naložb več kot 12,5 milijona EUR, da se izberejo naložbe, ki se financirajo z brezplačno dodelitvijo. Ta konkurenčen postopek za zbiranje ponudb:

- (a) mora biti skladen z načeli preglednosti, nediskriminacije, enakega obravnavanja in dobrega finančnega poslovanja;
- (b) zagotavlja, da se lahko ponudba predloži le za projekte, ki prispevajo k diverzifikaciji mešanice energijskih virov in virov oskrbe, potrebnemu prestrukturiranju, okoljskemu posodabljanju in nadgrajevanju infrastrukture, čistim tehnologijam, kot so tehnologije obnovljivih virov energije, ali modernizaciji sektorja proizvodnje električne energije, kot je učinkovito in trajnostno daljinsko ogrevanje, sektorja prenosa ter sektorja distribucije;
- (c) določa jasna, objektivna, pregledna in nediskriminatorna izbirna merila za razvrščanje projektov za zagotavljanje, da se izberejo le projekti, ki:
 - (i) na podlagi analize stroškov in koristi zagotavljajo pozitivni neto zaslužek v smislu zmanjšanja emisij in dosežajo vnaprej določeno znatno raven zmanjšanja CO₂, ob upoštevanju obsega projekta;
 - (ii) so dodatni projekti, ki se jasno odzivajo na potrebe po zamenjavi in modernizaciji ter ne prinašajo tržnega povečanja povpraševanja po energiji;
 - (iii) nudijo najugodnejšo rešitev in
 - (iv) ne prispevajo k finančni vzdržnosti proizvodnje električne energije z visoko intenzivnostjo emisij ali je ne izboljšujejo ali ne povečujejo odvisnosti od emisijsko intenzivnih fosilnih goriv.

Z odstopanjem od člena 10(1) in brez poseganja v zadnji stavek odstavka 1 tega člena se lahko v primeru, ko je naložba, ki je bila izbrana v konkurenčnem postopku za zbiranje ponudb, odpovedana ali njena predvidena zmogljivost ni bila dosežena, namensko rezervirane pravice po vsaj enem letu uporabijo v enem samem dodatnem krogu konkurenčnega postopka za financiranje drugih naložb.

Vsaka država članica, ki namerava izkoristiti izbirno prehodno brezplačno dodelitev za modernizacijo energetskega sektorja, do 30. junija 2019 objavi podroben nacionalni okvir, ki določa konkurenčen postopek za zbiranje ponudb, vključno z načrtovanim številom krogov iz prvega pododstavka, in izbirna merila, na kar lahko javnost predloži pripombe.

▼ **M9**

Kadar naj bi bile naložbe v vrednosti manj kot 12,5 milijona EUR podprte z brezplačno dodelitvijo in niso izbrane v konkurenčnem postopku za zbiranje ponudb iz tega odstavka, država članica izbere projekte na podlagi objektivnih in preglednih meril. Rezultati tega izbirnega postopka so objavljeni in javnost lahko nanje predloži pripombe. Na podlagi tega zadevna država članica do 30. junija 2019 pripravi seznam naložb, ga objavi in predloži Komisiji. Kadar se za isto napravo izvede več kot ena naložba, se te naložbe pri ocenjevanju, ali je zgoraj navedeni prag vrednosti 12,5 milijona EUR presežen ali ne, obravnavajo kot celota, razen če so navedene investicije neodvisno praktično ali finančno vzdržne.

3. Vrednost načrtovanih naložb je enaka vsaj tržni vrednosti brezplačne dodelitve, pri čemer se upošteva potreba po omejitvi neposredno povezanega zvišanja cen. Tržna vrednost je povprečje cene pravic v skupnem dražbenem sistemu v predhodnem koledarskem letu. Do 70 % zadevnih stroškov naložbe se lahko podpre z uporabo brezplačnih pravic, če preostali del stroškov financirajo zasebni pravni subjekti.

4. Prehodne brezplačne dodelitve se odštejejo od količine pravic, ki bi jih država članica v nasprotnem primeru prodala na dražbi. Skupna brezplačna dodelitev ne sme presežati 40 % pravic, ki jih bo zadevna država članica v skladu s členom 10(2)(a) prejela v obdobju 2021–2030, porazdeljene v enake letne količine v navedenem obdobju.

5. Kadar država članica na podlagi člena 10d(4) uporabi pravice, porazdeljene za namene solidarnosti, rasti in medsebojnih povezav v Uniji v skladu s členom 10(2)(b), lahko ta država članica z odstopanjem od odstavka 4 tega člena za prehodno brezplačno dodelitev uporabi skupno količino v višini največ 60 % pravic, prejetih v obdobju 2021–2030 na podlagi člena 10(2)(a), pri tem pa uporabi ustrežajočo količino pravic, porazdeljenih v skladu s členom 10(2)(b).

Pravice, ki v skladu s tem členom do leta 2020 niso bile dodeljene, se lahko dodelijo v obdobju 2021–2030 za naložbe, izbrane s konkurenčnim postopkom za zbiranje ponudb iz odstavka 2, razen če zadevna država članica do 30. septembra 2019 obvesti Komisijo o tem, da v obdobju 2021–2030 ne namerava dodeliti dela ali vseh teh pravic, in o količini pravic, ki naj bi bile namesto tega v letu 2020 prodane na dražbi. Kadar so take pravice dodeljene v obdobju 2021–2030, se ustrežajoča količina pravic upošteva za uporabo 60-odstotnega praga iz prvega pododstavka tega odstavka.

▼ M9

6. Dodelitve operaterjem se izvedejo, ko se dokaže, da je bila izvedena naložba, ki je bila izbrana v skladu s pravili konkurenčnega postopka za zbiranje ponudb. Kadar se zaradi naložbe poveča zmogljivost za proizvodnjo električne energije, zadevni operater tudi dokaže, da je do začetka delovanja dodatne zmogljivosti on sam ali drug povezani operater nehal uporabljati ustrezajočo količino bolj emisijsko intenzivne zmogljivosti za proizvodnjo električne energije.

▼ M15

7. Države članice zahtevajo, da upravičene naprave za proizvodnjo električne energije in operaterji omrežij vsako leto do 28. februarja poročajo o izvajanju izbranih naložb, vključno z razmerjem med brezplačno dodelitvijo in dejanskimi odhodki za naložbe, ter o vrstah podprtih naložb. Države članice o tem poročajo Komisiji, ki ta poročila javno objavi.

*Člen 10ca***Zgodnejši rok za prehodno brezplačno dodelitev za modernizacijo energetskega sektorja**

Z odstopanjem od člena 10c lahko zadevne države članice samo prehodno odobrijo brezplačno dodelitev napravam v skladu z navedenim členom za naložbe, izvedene do 31. decembra 2024. Vse pravice, ki so na voljo zadevnim državam članicam v skladu s členom 10c za obdobje 2021–2030 in se ne uporabljajo za take naložbe, se v razmerju, ki ga določi zadevna država članica:

- (a) prištejejo k skupni količini pravic, ki jih bo zadevna država članica prodala na dražbi na podlagi člena 10(2), ali
- (b) uporabijo za podporo naložbam v okviru sklada za modernizacijo iz člena 10d v skladu s pravili, ki se uporabljajo za prihodke od pravic iz člena 10d(4).

Zadevna država članica do 15. maja 2024 Komisiji sporoči zadevne količine pravic, ki se uporabijo na podlagi člena 10(2), prvi pododstavek, točka (a), in z odstopanjem od člena 10d(4), drugi stavek, na podlagi člena 10d.

▼ M9*Člen 10d***Sklad za modernizacijo****▼ M15**

1. Za obdobje 2021–2030 se vzpostavi sklad za podporo naložbam, ki jih predlagajo države članice upravičenke, vključno s financiranjem naložbenih projektov malega obsega, za modernizacijo energijskih sistemov in izboljšanje energetske učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: Sklad za modernizacijo). Sklad za modernizacijo se financira s prodajo pravic na dražbi, kot je določeno v členu 10, za države članice upravičenke iz navedenega člena.

▼ **M15**

Podprte naložbe so skladne s cilji te direktive ter cilji iz sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru in Uredbe (EU) 2021/1119 ter dolgoročnimi cilji iz Pariškega sporazuma. Države članice upravičenke lahko po potrebi uporabijo sredstva Sklada za modernizacijo za financiranje naložb, ki vključujejo sosednje obmejne regije Unije. Iz Sklada za modernizacijo se ne podpirajo obrati za proizvodnjo energije, ki uporabljajo fosilna goriva. Vendar se prihodki od pravic, zajetih v obvestilu na podlagi odstavka 4 tega člena, lahko uporabijo za naložbe, ki vključujejo plinasta fosilna goriva.

Poleg tega se lahko prihodki od pravic iz člena 10(1), tretji pododstavek, te direktive, kadar se dejavnost šteje za okoljsko trajnostno na podlagi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in je ustrezno utemeljena z razlogi, povezanimi z zagotavljanjem energetske varnosti, uporabijo za naložbe, ki vključujejo plinasta fosilna goriva, pod pogojem, da se pravice za proizvodnjo energije prodajo na dražbi pred 31. decembrom 2027, za naložbe, ki vključujejo uporabo plina v nadaljnji verigi, pa se pravice prodajo na dražbi pred 31. decembrom 2028.

2. Najmanj 80 % prihodkov od pravic iz člena 10(1), tretji pododstavek, in od pravic, zajetih v obvestilu na podlagi odstavka 4 tega člena, ter vsaj 90 % prihodkov od pravic iz člena 10(1), četrti pododstavek, se uporablja za podporo naložbam na naslednjih področjih:

- (a) proizvodnja in uporaba električne energije iz obnovljivih virov energije, vključno z obnovljivim vodikom;
- (b) ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov;
- (c) zmanjšanje porabe energije na podlagi energetske učinkovitosti, vključno s sektorji industrije, prometa, stavb, kmetijstva in odpadkov;
- (d) shranjevanje energije in modernizacija energetskih omrežij, vključno z upravljanjem na strani povpraševanja, s cevovodi za daljinsko ogrevanje in omrežji za prenos električne energije ter povečanjem povezav med državami članicami in infrastrukturo za brezemisijško mobilnost;
- (e) podpora za gospodinjstva z nizkim dohodkom, vključno s podeželjem in oddaljenimi območji, za odpravljanje energetske revščine in modernizacijo njihovih sistemov ogrevanja, ter

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

▼ **M15**

- (f) podpora pravičnemu prehodu v regijah, odvisnih od ogljika, v državah članicah upravičenkah ter s tem za podporo pri prerazporejanju, prekvalificiranju in izpopolnjevanju delavcev, izobraževanju, pri pobudah v zvezi z iskanjem zaposlitve ter zagonskim podjetjem, in sicer v dialogu s civilno družbo in socialnimi partnerji, kar je po potrebi v skladu z ustreznimi ukrepi, ki jih države članice vključijo v svoje območne načrte za pravični prehod v skladu s členom 8(2), prvi pododstavek, točka (k) Uredbe (EU) 2021/1056, in kar prispeva k tem ukrepom.

▼ **M9**

3. Za delovanje sklada za modernizacijo so odgovorne države članice upravičenke. EIB zagotovi, da so pravice prodane na dražbi v skladu z načeli in modalitetami iz člena 10(4), in je odgovorna za upravljanje prihodkov. EIB državam članicam prihodke izplača na podlagi odločitve Komisije za izplačilo prihodkov, kadar je to izplačilo za naložbe v skladu z odstavkom 2 tega člena ali – v primeru, da naložbe ne zadevajo področij iz odstavka 2 tega člena – v skladu s priporočili odbora za naložbe. Komisija svojo odločitev sprejme v ustreznem času. Prihodki se porazdelijo med države članice glede na deleže iz Priloge IIb v skladu z odstavki 6 do 12 tega člena.

4. Vsaka zadevna država članica lahko uporabi celotno brezplačno dodelitev, dodeljeno na podlagi člena 10c(4), ali del te dodelitve ter količino pravic, porazdeljenih za namene solidarnosti, rasti in medsebojnih povezav v Uniji v skladu s členom 10(2)(b), ali del teh pravic, in sicer v skladu s členom 10d, da bi podprla naložbe v okviru sklada za modernizacijo, s čimer se povečajo sredstva, porazdeljena tej državi članici. Zadevna država članica do 30. septembra 2019 Komisiji sporoči zadevne količine pravic, ki se uporabijo v skladu s členom 10(2)(b), členom 10c in členom 10d.

5. Ustanovi se odbor za naložbe sklada za modernizacijo. Odbor za naložbe sestavljajo po en predstavnik vsake države članice upravičenke, Komisije in EIB ter trije predstavniki, ki jih druge države članice izvolijo za pet let. Predseduje mu predstavnik Komisije. Sej odbora za naložbe se lahko kot opazovalec udeleži en predstavnik vsake države članice, ki ni članica tega odbora.

Odbor za naložbe deluje na pregleden način. Sestava odbora za naložbe ter življenjepisi in izjave o interesih njegovih članov so dostopni javnosti in se po potrebi posodablajo.

6. Preden se država članica upravičenka odloči za financiranje naložbe iz svojega deleža v skladu za modernizacijo, odboru za naložbe in EIB predstavi naložbeni projekt. Kadar EIB potrdi, da naložba spada na področja iz odstavka 2, lahko država članica začne financiranje naložbenega projekta iz svojega deleža.

▼ **M9**

Kadar naložba za modernizacijo energetskega sistema, ki je predlagana za financiranje iz sklada za modernizacijo, ne spada na področja iz odstavka 2, odbor za naložbe oceni tehnično in finančno vzdržnost take naložbe, vključno z zmanjšanjem emisij, ki jo doseže, in izda priporočilo o financiranju naložbe iz sklada za modernizacijo. Odbor za naložbe zagotovi, da se z vsako naložbo v zvezi z daljinskim ogrevanjem doseže znatno izboljšanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij. To priporočilo lahko vsebuje predloge glede ustreznih instrumentov financiranja. Do 70 % zadevnih stroškov naložbe, ki ne zadeva področij iz odstavka 2, se lahko podpre s sredstvi iz sklada za modernizacijo, če preostali del stroškov financirajo zasebni pravni subjekti.

7. Odbor za naložbe si prizadeva priporočila sprejemati soglasno. Če odbor za naložbe ne more sprejeti soglasne odločitve v roku, ki ga določi predsednik, odločitev sprejme z navadno večino.

Če predstavnik EIB ne potrdi financiranja naložbe, se priporočilo sprejme le, če zanj glasuje dvotretjinska večina vseh članic. V tem primeru predstavnik države članice, v kateri naj bi se izvajala naložba, in predstavnik EIB nista upravičena do glasovanja. Ta pododstavek se ne uporablja za male projekte, ki se financirajo s posojili nacionalne spodbujevalne banke ali nepovratnimi sredstvi in ki prispevajo k izvajanju nacionalnega programa, katerega posebni cilji so v skladu s cilji sklada za modernizacijo, pod pogojem, da se v okviru programa ne porabi več kot 10 % deleža držav članic, določenega v Prilogi IIB.

8. EIB ali odbor za naložbe vsa dejanja ali priporočila na podlagi odstavkov 6 in 7 izvede pravočasno in navede razloge zanje. Takšna dejanja in priporočila se objavijo.

9. Država članica upravičenka je odgovorna za spremljanje izvajanja izbranih projektov.

10. Države članice upravičenke Komisiji vsako leto poročajo o naložbah, financiranih iz sklada za modernizacijo. Poročilo se objavi in vključuje:

- (a) informacije o financiranih naložbah posamezne države članice upravičenke,
- (b) oceno dodane vrednosti v smislu energetske učinkovitosti ali modernizacije energetskega sistema, dosežene z naložbo.

▼ M15

11. Odbor za naložbe Komisiji letno poroča o izkušnjah, pridobljenih pri ocenjevanju naložb, zlasti z vidika zmanjšanja emisij in stroškov zmanjšanja emisij. Komisija ob upoštevanju ugotovitev Odbora za naložbe do 31. decembra 2024 pregleda področja za projekte iz odstavka 2 in podlago, na kateri Odbor za naložbe pripravi svoja priporočila.

Odbor za naložbe poskrbi za objavo letnega poročila. Komisija letno poročilo pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu.

▼ M9

12. Komisija sprejme izvedbene akte v zvezi s podrobnimi pravili o delovanju sklada za modernizacijo. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ M13*Člen 10e***Mehanizem za okrevanje in odpornost**

1. Kot izreden in enkratni ukrep se pravice, ki se prodajajo na dražbi na podlagi odstavkov 2 in 3 tega člena, do 31. avgusta 2026 prodajajo na dražbi, dokler celoten znesek prihodkov, pridobljenih s takimi dražbami, ne doseže 20 milijard EUR. Ti prihodki se dajo na voljo za Mehanizem za okrevanje in odpornost, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾, in se izvajajo v skladu z določbami navedene uredbe.

2. Z odstopanjem od člena 10a(8) se do 31. avgusta 2026 del pravic iz navedenega odstavka prodaja na dražbi, da se podprejo cilji iz člena 21c(3), točke (b) do (f), Uredbe (EU) 2021/241, dokler znesek prihodkov, pridobljenih s takimi dražbami, ne doseže 12 milijard EUR.

3. Do 31. avgusta 2026 se določeno število pravic od količine, ki bi jo sicer države članice prodale na dražbi od 1. januarja 2027 do 31. decembra 2030 na podlagi člena 10(2), točka (a), prodaja na dražbi, da se podprejo cilji iz člena 21c(3), točke (b) do (f), Uredbe (EU) 2021/241, dokler znesek prihodkov, pridobljenih s takimi dražbami, ne doseže 8 milijard EUR. Te pravice se načeloma prodajo na dražbi v enakih letnih količinah v zadevnem obdobju.

4. Z odstopanjem od člena 1(5a) Sklepa (EU) 2015/1814 se do 31. decembra 2030 27 milijonov nedodeljenih pravic iz rezerve za stabilnost trga od skupne količine, ki bi bila sicer v tem obdobju razveljavljena, uporabi za podporo inovacijam, kot je navedeno v členu 10a(8), prvi pododstavek, te direktive.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

▼ **M13**

5. Komisija zagotovi, da se pravice, ki se prodajajo na dražbi na podlagi odstavkov 2 in 3, kadar je ustrezno, vključno s plačili predhodnega financiranja v skladu s členom 21d Uredbe (EU) 2021/241, prodajo na dražbi v skladu z načeli in načini iz člena 10(4) te direktive ter v skladu s členom 24 Uredbe Komisije (EU) št. 1031/2010 ⁽¹⁾, da se zagotovi ustrezen znesek sredstev inovacijskega sklada v obdobju od leta 2023 do 2026. Obdobje za prodajo na dražbi iz tega člena se pregleda eno leto po njegovem začetku glede na vpliv prodaj na dražbi iz tega člena na trg ogljika in ceno.

6. EIB je uradni dražitelj pravic, ki se prodajajo na dražbi na podlagi tega člena v dražbenem sistemu, imenovanem na podlagi člena 26(1) Uredbe (EU) št. 1031/2010, in prihodke, pridobljene s prodajo na dražbi, nakaže Komisiji.

7. Prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi, so zunanji namenski prejemki v skladu s členom 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

▼ **M15***Člen 10f***Načelo, da se ne škoduje bistveno**

Od 1. januarja 2025 države članice upravičenke in Komisija uporabijo prihodke, ustvarjene od prodaje pravic na dražbi, namenjene za Sklad za inovacije na podlagi člena 10a(8) te direktive, in od pravic iz člena 10(1), tretji in četrti pododstavek, te direktive v skladu z merili, da se ne škoduje bistveno, iz člena 17 Uredbe (EU) 2020/852, kadar se taki prihodki uporabljajo za gospodarsko dejavnost, za katero so bila na podlagi člena 10(3), točka (b), navedene uredbe določena tehnična merila za ugotavljanje, ali gospodarska dejavnost povzroča znatno škodo enemu ali več zadevnim okoljskim ciljem.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1031/2010 z dne 12. novembra 2010 o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 302, 18.11.2010, str. 1).

⁽²⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

▼ M4*Člen 11***Nacionalni izvedbeni ukrepi**

1. Vsaka država članica objavi in Komisiji do 30. septembra 2011 predloži seznam naprav, ki jih zajema ta direktiva na njenem ozemlju, in kakršnih koli brezplačnih dodelitev posameznim napravam na njenem ozemlju, izračunanih v skladu s pravili iz členov 10a(1) in 10c.

▼ M9

Seznam naprav, ki jih zajema ta direktiva, za obdobje petih let, ki se začne 1. januarja 2021, se predloži do 30. septembra 2019, seznama za vsako nadaljnje obdobje petih let pa se predložijo vsakih pet let od posamezne predložitve seznama. Vsak seznam vključuje informacije o proizvodni dejavnosti, prenosih toplote in plinov, proizvodnji električne energije in emisijah na ravni podnaprave za pet koledarskih let pred predložitvijo seznama. Brezplačne dodelitve se namenijo le napravam, za katere so zagotovljene te informacije.

▼ M4

2. Pristojni organi do ► M15 30. junija ◀ vsako leto izdajo količino pravic, ki naj bi se dodelile v zadevnem letu, izračunanih v skladu s členoma 10, 10a in 10c.

3. Države članice ne smejo izdati brezplačnih pravic iz odstavka 2 napravam, katerim je Komisija zavrnila vpis na seznam iz odstavka 1.

▼ M2

POGLAVJE IV

▼ M15**DOLOČBE, KI SE UPORABLJAJO ZA LETALSTVO, POMORSKI PROMET IN NEPREMIČNE NAPRAVE**▼ M4*Člen 11a***Uporaba CER in ERU iz projektnih dejavnosti v ► M9 EU ETS ◀ pred začetkom veljavnosti mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah**▼ M14

1. V skladu z odstavkoma 2 in 3 tega člena lahko operatorji zrakoplovov, ki imajo spričevalo operatorja zrakoplova, izdano v državi članici, ali so registrirani v državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji te države članice, uporabljajo naslednje enote za izpolnjevanje obveznosti glede ukinitve enot v zvezi s priglašeno količino na podlagi člena 12(6), kot je določeno v členu 12(9):

(a) dobropise, ki jih odobrijo strani, udeležene v mehanizmu, vzpostavljenem na podlagi člena 6(4) Pariškega sporazuma;

▼ **M14**

- (b) dobropise, ki jih odobrijo strani, udeležene v programih dobropisov, ki jih Svet ICAO šteje za upravičene in so opredeljeni v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi odstavka 8;
- (c) dobropise, ki jih odobrijo pogodbenice sporazumov na podlagi odstavka 5;
- (d) dobropise, izdane v zvezi s projekti na ravni Unije na podlagi člena 24a.

2. Enote iz odstavka 1, točki (a) in (b), se lahko uporabljajo, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- (a) izvirajo iz države, ki je v času uporabe pogodbenica Pariškega sporazuma;
- (b) izvirajo iz države, ki je v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 25a(3), navedena kot država, udeležena v shemi ICAO za izravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski promet (CORSIA). Ta pogoj se ne uporablja za emisije, ki nastanejo pred letom 2027, niti za najmanj razvite države ali male otoške države v razvoju, kot jih opredeljujejo Združeni narodi, razen držav, katerih BDP na prebivalca je enak povprečju Unije ali ga presega.

3. Enote iz odstavka 1, točke (a), (b) in (c), se lahko uporabljajo, če so vzpostavljene ureditve za odobritev s strani udeleženih strani, če so bile uvedene pravočasne prilagoditve poročanja o antropogenih emisijah iz virov in odvzemih po ponorih, zajetih z nacionalno določenimi prispevki udeleženih strani, in se preprečita dvojno štetje in neto povečanje globalnih emisij.

Komisija sprejme izvedbene akte za določitev podrobnih zahtev za ureditve iz prvega pododstavka tega odstavka, ki lahko vključujejo zahteve glede poročanja in registra, ter za navedbo držav ali programov, ki te ureditve uporabljajo. Pri teh ureditvah se upoštevajo prožnosti, odobrene najmanj razvitim državam in malim otoškim državam v skladu s postopkom 2 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ **M4**

5. Če raven uporabe CER in ERU, ki so jo države članice za obdobje 2008–2012 dovolile upravljavcem ali operatorjem zrakoplovov, ni izkoriščena, ali če je bila v skladu z odstavkom 8 odobrena pravica do uporabe dobropisov in če se pogajanja za mednarodni sporazum o podnebnih spremembah ne zaključijo do 31. decembra 2009, se lahko dobropisi iz projektov ali drugih dejavnosti za zmanjšanje emisij uporabijo v ► **M9** EU ETS ◀ v skladu s sporazumi, sklenjenimi s tretjimi državami, pri čemer se določi raven uporabe. Upravljalci lahko v skladu s takšnimi sporazumi uporabijo dobropise iz projektov dejavnosti v teh tretjih državah, da izpolnijo svoje obveznosti v okviru ► **M9** EU ETS ◀.

▼ M4

6. Sporazumi iz odstavka 5 določijo uporabo dobropisov v ►M9 EU ETS ◀ iz projektov, ki so primerni za uporabo v ►M9 EU ETS ◀ v obdobju 2008–2012, vključno s tehnologijami obnovljivih virov ali tehnologijami energetske učinkovitosti, ki spodbujajo tehnološki prenos in trajnostni razvoj. Vsak tak sporazum lahko tudi določi uporabo dobropisov iz projektov, kjer je uporabljeno izhodišče pod ravniyo brezplačne dodelitve v okviru ukrepov iz člena 10a ali pod ravnmi, ki jih zahteva zakonodaja ►M9 Unije ◀.

7. Ko je mednarodni sporazum o podnebnih spremembah dosežen, se od 1. januarja 2013 v ►M9 EU ETS ◀ sprejemajo le dobropisi iz projektov od tretjih držav, ki so mednarodni sporazum ratificirale.

▼ M9

▼ M14

8. Komisija sprejme izvedbene akte o seznamu enot, ki jih Svet ICAO šteje za upravičene ter izpolnjujejo pogoje iz odstavkov 2 in 3 tega člena. Komisija sprejme tudi izvedbene akte za posodobitev tega seznama, kot je ustrezno. Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ M1*Člen 11b***Projektne dejavnosti**

1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi bila izhodišča za projektne dejavnosti, kakor so opredeljena s kasnejšimi odločitvami, sprejetimi na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola, ki so bile začete v državah, ki so z Unijo podpisale Pogodbo o pristopu, zagotovo v celoti skladna s pravnim redom ►M9 Unije ◀, vključno z začasnimi odstopanji iz Pogodbe o pristopu.

▼ M4

►M9 Unija ◀ in njene države članice odobrijo le projektne dejavnosti, v katerih imajo vsi projektni udeleženci sedež bodisi v državi, ki je sklenila mednarodni sporazum v zvezi s takšnimi projekti, bodisi v državi ali podzvezni ali regionalni enoti, ki je povezana s ►M9 EU ETS ◀ v skladu s členom 25.

▼ M1

2. Razen če v odstavkih 3 in 4 ni predvideno drugače, države članice, ki gostijo projektne dejavnosti, zagotovijo, da se za zmanjšanja ali omejitve emisij toplogrednih plinov iz ►M2 dejavnosti ◀, ki spadajo v področje uporabe te direktive, ERU in CER ne izdajajo.

3. Do 31. decembra 2012 se za projektne dejavnosti JI in CDM, ki neposredno zmanjšajo ali omejijo emisije naprave, ki spada v področje uporabe te direktive, lahko izdaja ERU in CER samo, če upravljavec te naprave prekliče enako število pravic emisije.

▼ **M1**

4. Do 31. Decembra 2012 se za projektne dejavnosti JI in CDM, ki posredno zmanjšajo ali omejijo emisije naprave, ki spada v področje uporabe te direktive, lahko izdaja ERU in CER samo, če se enako število pravic do emisije izbriše iz nacionalnega registra držav članic, iz katerih ERU ali CER izhajajo.

5. Država članica, ki pooblasti zasebne ali javne subjekte za sodelovanje v projektih dejavnostih, ostane odgovorna za izpolnjevanje svojih obveznosti po UNFCCC in Kjotskem protokolu in mora zagotoviti, da je njihovo sodelovanje v skladu z ustreznimi smernicami, modalitetami in postopki, ki so bili sprejeti v skladu z UNFCCC ali Kjotskim protokolom.

6. V primeru projektih dejavnosti za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah s splošno zmogljivostjo nad 20MW, države članice pri odobritvi teh projektih dejavnosti zagotovijo, spoštovanje ustreznih mednarodnih kriterijev in smernic med razvojem omenjenih projektih dejavnosti, vključno s kriteriji in smernicami iz Poročila Svetovne komisije za jezove novembra 2000: „Jezovi in razvoj. Nov okvir za odločanje“.

▼ **M9**

▼ **B***Člen 12***Prenos, predaja in ukinitve pravic**

1. Države članice zagotovijo, da so pravice prenosljive med:

- (a) osebami v ► **M9** Uniji ◀;
- (b) osebami v ► **M9** Uniji ◀ in osebami v tretjih državah, kadar se take pravice priznajo v skladu s postopkom iz člena 25, pri čemer se uporabljajo samo omejitve, ki jih ureja ta direktiva ali so sprejete v skladu s to direktivo.

▼ **M4**

1a. Komisija do 31. decembra 2010 preuči, ali je trg s pravicami do emisij dovolj zaščiten pred trgovanjem z notranjimi informacijami ali tržno manipulacijo, ter po potrebi pripravi predloge, da se takšna zaščita zagotovi. Ustrezne določbe iz Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji (zloraba trga) ⁽¹⁾ se lahko uporabijo z vsemi ustreznimi prilagoditvami, potrebnimi za njihovo uporabo v trgovini z osnovnimi proizvodi.

⁽¹⁾ UL L 96, 12.4.2003, str. 16.

▼ M15

2. Države članice zagotovijo, da se pravice, ki jih izda pristojni organ druge države članice, priznajo za namene izpolnjevanja obveznosti upravljavca, operatorja zrakoplova ali ladjarske družbe na podlagi odstavka 3.

3. Države članice, države članice upravljavke in upravni organi za ladjarske družbe zagotovijo, da vsako leto do 30. septembra:

- (a) upravljevec vsake naprave preda število pravic, ki je enako skupnim emisijam iz te naprave v predhodnem koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 15;
- (b) vsak operator zrakoplova preda število pravic, ki je enako njegovim skupnim emisijam v predhodnem koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 15;
- (c) vsaka ladjarska družba preda število pravic, ki je enako njenim skupnim emisijam v predhodnem koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 3ge.

Države članice, države članice upravljavke in upravni organi za ladjarske družbe zagotovijo, da se pravice, predane v skladu s prvim pododstavkom, pozneje ukinejo.

3-e. Z odstopanjem od odstavka 3, prvi pododstavek, točka (c), lahko ladjarske družbe predajo 5 % manj pravic od svojih preverjenih emisij, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri ladjah, kategoriziranih za plovbo v ledu, če imajo take ladje kategorijo IA ali IA Super ali enakovredno kategorijo za plovbo v ledu, določeno na podlagi priporočila HELCOM 25/7.

Kadar se preda manj pravic v primerjavi s preverjenimi emisijami, se po določitvi razlike med preverjenimi emisijami in predanimi pravicami v posameznem letu količina pravic, ki ustreza tej razliki, ukine, namesto da bi se prodala na dražbi na podlagi člena 10.

3-d. Komisija z odstopanjem od odstavka 3, prvi pododstavek, točka (c), tega člena in člena 16 in na zahtevo države članice z izvedbenim aktom določi, da države članice štejejo, da so zahteve iz navedenih določb izpolnjene, in da ne ukrepajo proti ladjarskim družbam v zvezi z emisijami, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri plovbah, ki jih opravijo potniške ladje, razen potniških ladij za križarjenje, in ladje ro-ro med pristaniščem na otoku pod jurisdikcijo države članice prosilke, ki nima cestne ali železniške povezave s celino in s prebivalstvom z manj kot 200 000 stalnimi prebivalci s stalnim prebivališčem glede na najnovjše najboljše razpoložljive podatke leta 2022, in pristaniščem pod jurisdikcijo te iste države članice ter emisijami iz dejavnosti takih ladij v zvezi s takimi plovbami znotraj pristanišča.

▼ M15

Komisija objavi seznam otokov iz prvega pododstavka in zadevnih pristanišč ter ta seznam posodablja.

3-c. Komisija z odstopanjem od odstavka 3, prvi pododstavek, točka (c), tega člena in člena 16 in na skupno zahtevo dveh držav članic, od katerih ena nima kopenske meje z nobeno drugo državo članico, druga država članica pa je geografsko najbližja državi članici brez take kopenske meje, z izvedbenim aktom določi, da države članice štejejo, da so zahteve iz navedenih določb izpolnjene, in da ne ukrepajo proti ladjarskim družbam v zvezi z emisijami, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri plovbah, ki jih opravijo potniške ali ro-ro ladje v okviru transnacionalne pogodbe o opravljanju javne službe ali transnacionalne obveznosti javne službe, določene v skupni zahtevi, ki povezuje dve državi članici, pa tudi v zvezi z emisijami iz dejavnosti takih ladij v zvezi s takimi plovbami znotraj pristanišča.

3-b. Obveznost predaje pravic ne nastane v zvezi z emisijami, ki nastanejo do 31. decembra 2030 pri plovbah med pristaniščem v najbolj oddaljeni regiji države članice in pristaniščem v isti državi članici, vključno s plovbami med pristanišči znotraj najbolj oddaljene regije in plovbami med pristanišči v najbolj oddaljenih regijah iste države članice in med njimi, ter pri dejavnostih takih ladij v zvezi s takimi plovbami znotraj pristanišča.

3-a. Kadar in dokler je potrebno za zaščito okoljske celovitosti EU ETS, se upravljavcem, operatorjem zrakoplovov in ladjarskim družbam v EU ETS prepove uporaba pravic, ki jih izda država članica, v zvezi s katero so prenehale obveznosti za upravljavce, operatorje zrakoplovov in ladjarske družbe. Delegirani akti iz člena 19(3) vključujejo ukrepe, potrebne v primerih iz tega odstavka.

▼ M4

3a. V zvezi z emisijami, ki so bile preverjeno zajete in prenesene v napravo za trajno skladiščenje z veljavnim dovoljenjem v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida ⁽¹⁾, ne sme priti do obvezne predaje pravic.

▼ M15

3b. Obveznost predaje pravic se ne uporablja v zvezi z emisijami toplogrednih plinov, za katere se šteje, da so bile zajete in uporabljene na način, s katerim so postale trajno kemično vezane v proizvodni tako, da pri običajni uporabi ne vstopijo v ozračje, vključno z vsemi dejavnostmi, ki potekajo po koncu življenjske dobe proizvoda.

Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive v zvezi z zahtevami za to, da se za toplogredne pline šteje, da so postali trajno kemično vezani, kot je navedeno v prvem pododstavku tega odstavka.

⁽¹⁾ UL L 140, 5.6.2009, str. 114.

▼ M15

4. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so pravice ukinjene kadarkoli na zahtevo imetnika. V primeru zaprtja zmogljivosti za proizvodnjo električne energije na svojem ozemlju zaradi dodatnih nacionalnih ukrepov lahko države članice ukinejo pravice iz skupne količine pravic, ki jih nameravajo prodati na dražbi, iz člena 10(2) do količine, ki ustreza povprečju preverjenih emisij zadevne naprave, in sicer v obdobju petih let pred zaprtjem, k čemur se jih močno spodbuja, da to storijo. Zadevna država članica obvesti Komisijo o taki načrtovani ukinitvi oziroma o razlogih, da se pravice ne ukinejo, v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi člena 10(4).

▼ M4

5. Odstavka 1 in 2 se uporabljata brez poseganja v člen 10c.

▼ M14

6. Države članice v skladu z metodologijo, določeno v izvedbenem aktu iz odstavka 8 tega člena, vsako leto izračunajo zahteve za izravnano za predhodno koledarsko leto za leta v države, ki so navedene v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 25a(3), iz njih in med njimi ter za leta med Švico ali Združenim kraljestvom ter državami, ki so navedene v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 25a(3), ter vsako leto do 30. novembra obvestijo operatorje zrakoplovov.

Države članice v skladu z metodologijo, določeno v izvedbenem aktu iz odstavka 8 tega člena, izračunajo tudi končne skupne zahteve za izravnano za zadevno obdobje skladnosti v okviru sheme CORSIA in do 30. novembra leta, ki sledi zadnjemu letu zadevnega obdobja skladnosti v okviru sheme CORSIA, o teh zahtevah obvestijo operatorje zrakoplovov, ki izpolnjujejo pogoje iz tretjega pododstavka tega odstavka.

Države članice o ravni izravnave obvestijo operatorje zrakoplovov, ki izpolnjujejo oba naslednja pogoja:

- (a) operatorji zrakoplovov imajo spričevalo operatorja zrakoplova, ki ga je izdala država članica, ali so registrirani v državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji navedene države članice, in
- (b) od 1. januarja 2021 njihove letne emisije CO₂ iz letov, ki se opravljajo z letali z največjo potrjeno vzletno maso, večjo od 5 700 kg, iz Priloge I, razen letov z vzletom in pristankom v isti državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami iste države članice, presegajo 10 000 ton.

Za namene prvega pododstavka, točka (b), se ne upoštevajo emisije CO₂ iz naslednjih vrst letov:

▼ M14

- (i) državnih letov;
- (ii) letov v humanitarne namene;
- (iii) letov medicinske pomoči;
- (iv) vojaških letov;
- (v) letov za gašenje požarov;
- (vi) letov pred ali po humanitarnem letu, letu medicinske pomoči ali letu za gašenje požarov, pod pogojem, da so bili taki leti opravljeni z istim zrakoplovom in so bili potrebni za izvedbo s tem povezanih humanitarnih, zdravstvenih ali gasilskih dejavnosti ali za premeštevitev zrakoplova po teh dejavnostih za njegovo naslednjo dejavnost.

▼ M12

7. V času, ko še ni zakonodajnega akta o spremembi te direktive v zvezi s prispevkom letalstva k cilju Unije glede zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu in ustreznim izvajanjem globalnega tržnega ukrepa in v primeru, da se rok za prenos takega zakonodajnega akta ne izteče do 30. novembra 2023, sektorski faktor rasti (SGF) za emisije leta 2022, ki ga objavi ICAO, pa je enak nič, države članice do 30. novembra 2023 obvestijo operatorje zrakoplovov, da so za leto 2022 njihove zahteve za poravnavo emisij v smislu odstavka 3.2.1 Mednarodnih standardov in priporočenih praks ICAO za varstvo okolja za shemo za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski promet enake nič.

▼ M14

8. Za namene sheme CORSIA se zahteve za izravnavo iz odstavka 6 tega člena izračunajo v skladu z metodologijo, ki jo določi Komisija v zvezi z leti v države, ki so navedene v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 25a(3), iz njih in med njimi ter v zvezi z leti med Švico ali Združenim kraljestvom in državami, ki so navedene v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 25a(3).

Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih določi metodologijo za izračun zahtev za izravnavo za operatorje zrakoplovov iz prvega pododstavka tega odstavka.

V teh izvedbenih aktih se zlasti podrobneje določi uporaba zahtev, ki izhajajo iz ustreznih določb te direktive, zlasti iz členov 3c, 11a, 12 in 25a, ter, kolikor je to mogoče glede na zadevne določbe te direktive, iz Mednarodnih standardov in priporočenih praks za varstvo okolja za shemo CORSIA.

Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2). Prvi tak izvedbeni akt sprejme do 30. junija 2024.

▼ **M14**

9. Operatorji zrakoplovov, ki imajo spričevalo operatorja zrakoplova, izdano v državi članici, ali so registrirani v državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji te države članice, ukinejo enote iz člena 11a samo v zvezi s količino, ki jo je navedena država članica priglasila v skladu z odstavkom 6 za ustrezno obdobje skladnosti v okviru sheme CORSIA. Preklic se izvede do 31. januarja 2025 za emisije v obdobju 2021–2023 in do 31. januarja 2028 za emisije v obdobju 2024–2026.

▼ **M9***Člen 13***Veljavnost pravic**

Veljavnost pravic, izdanih od 1. januarja 2013 naprej, ni omejena. Za pravice, izdane od 1. januarja 2021 naprej, se navede, v katerem desetletnem obdobju, šteto od 1. januarja 2021, so bile izdane; te pravice veljajo za emisije od prvega leta navedenega obdobja naprej.

▼ **M4***Člen 14***Spremljanje in poročanje o emisijah**▼ **M9**

1. ► **M15** Komisija sprejme izvedbene akte o podrobnih ureditvah za spremljanje in poročanje o emisijah in po potrebi o podatkih o dejavnosti iz dejavnosti, naštetih v Prilogi I k tej direktivi, in vplivih letalstva, ki niso povezani s CO₂, na progah, za katere se emisije poročajo na podlagi te direktive, ki morajo temeljiti na načelih za spremljanje in poročanje, določenih v Prilogi IV k tej direktivi, ter zahtevah, določenih v odstavkih 2 in 5 tega člena. V teh izvedbenih aktih se navedejo tudi podrobne opredelitve potenciala globalnega segrevanja ozračja vsakega toplogrednega plina in upoštevajo najnovejša znanstvena spoznanja o učinkih emisij iz letalstva, ki niso emisije CO₂, v zahtevah za spremljanje in poročanje o emisijah ter njihovih učinkih, vključno z učinki letalstva, ki niso CO₂. Z navedenimi izvedbenimi akti se ob morebitnih prilagoditvah, potrebnih za uporabo na podlagi te direktive, zagotovi uporaba trajnostnih meril in meril za prihranek emisij toplogrednih plinov za uporabo biomase, določeno v Direktivi (EU) 2018/2001, za to, da se ta biomasa šteje za tako biomaso z ničelnimi stopnjami emisij. V njih se navede, kako je treba upoštevati shranjevanje emisij iz mešanice virov z ničelno stopnjo in virov, ki niso viri z ničelno stopnjo. Prav tako določajo, kako upoštevati emisije iz obnovljivih goriv nebiološkega izvora in recikliranih ogljičnih goriv, pri tem pa zagotoviti, da se take emisije upoštevajo in da se prepreči dvojno štetje. ◀

▼ **M9**

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ **M4**

2. ► **M9** Akti ◀ iz odstavka 1 upoštevajo najbolj točne in najnovejše znanstvene dokaze, ki so na voljo, zlasti s strani IPCC, in lahko tudi podrobno opredelijo zahteve za upravljavce glede poročanja o emisijah, povezanih s proizvodnjo blaga v energetsko intenzivnih sektorjih, ki so lahko podvržene mednarodni konkurenci. Navedeni ► **M9** akti ◀ lahko opredelijo tudi zahtevo, da takšne informacije preverijo neodvisni izvajalci.

Te zahteve lahko zajemajo poročanje o ravnih emisij iz proizvodnje električne energije, za katere velja ► **M9** EU ETS ◀ v povezavi s proizvodnjo takšnega blaga.

3. Države članice zagotovijo, da vsak upravljavec naprave ali operator zrakoplova spremlja in poroča pristojnemu organu o emisijah iz te naprave ali, od 1. januarja 2010, zrakoplova, ki ga upravlja, v vsakem koledarskem letu po koncu tega leta v skladu z ► **M9** akti ◀ iz odstavka 1.

4. ► **M9** Akti ◀ iz odstavka 1 lahko vključujejo zahteve glede uporabe avtomatskih sistemov in oblik izmenjave podatkov, da se uskladijo komunikacija o načrtu spremljanja, letno poročilo o emisijah in dejavnosti preverjanja med upravljavcem naprave, preveriteljem in pristojnimi organi.

▼ **M14**

5. Od 1. januarja 2025 operatorji zrakoplovov enkrat letno poročajo o vplivih letalstva, ki niso povezani s CO₂. V ta namen Komisija do 31. avgusta 2024 sprejme izvedbeni akt na podlagi odstavka 1, s katerim v okvir za spremljanje, poročanje in preverjanje vključi vplive letalstva, ki niso povezani s CO₂. Ta okvir za spremljanje, poročanje in preverjanje vsebuje vsaj razpoložljive tridimenzionalne podatke o trajektoriji zrakoplova ter vlažnosti in temperaturi okolice, da se lahko ustvari ekvivalent CO₂ na let. Komisija glede na razpoložljiva sredstva poskrbi, da so na voljo orodja za lažje in čim bolj avtomatizirano spremljanje, poročanje in preverjanje, da bi se vsako upravno breme čim bolj zmanjšalo.

Države članice zagotovijo, da od 1. januarja 2025 vsak operator zrakoplova za vsak zrakoplov, ki ga upravlja v posameznem koledarskem letu, spremlja vplive, ki niso povezani s CO₂, in pristojnemu organu poroča o njih, in sicer po koncu vsakega leta v skladu z izvedbenimi akti iz odstavka 1.

▼ **M14**

Komisija od leta 2026 dalje kot del poročila iz člena 10(5) vsako leto predloži poročilo o rezultatih uporabe okvira za spremljanje, poročanje in preverjanje iz prvega pododstavka tega odstavka.

Komisija na podlagi rezultatov uporabe okvira za spremljanje, poročanje in preverjanje vplivov letalstva, ki niso povezani s CO₂, do 31. decembra 2027 predloži poročilo ter, kadar je ustrezno in potem ko najprej opravi oceno učinka, zakonodajni predlog za zmanjšanje vplivov letalstva, ki niso povezani s CO₂, z razširitvijo področja uporabe EU ETS na vplive letalstva, ki niso povezani s CO₂.

6. Komisija najpozneje tri mesece po izteku zadevnega roka za poročanje na uporabniku prijazen način objavi vsaj naslednje zbirne podatke o letnih emisijah iz letalstva, sporočene državam članicam ali posredovane Komisiji v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2018/2066 ⁽¹⁾ in členom 7 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1603 ⁽²⁾:

(a) po aerodromih vzleta in pristanka v EGP:

- (i) emisije iz vseh letov;
- (ii) skupno število letov;
- (iii) skupno število potnikov;
- (iv) tipe zrakoplovov;

(b) po operatorju zrakoplova:

- (i) podatke o emisijah iz letov znotraj EGP, letov z vzletom v EGP, letov s pristankom v EGP in letov med dvema tretjima državama, razčlenjene po državi vzleta in pristanka, in podatke o emisijah, za katere velja obveznost preklica upravičenih emisijskih enot CORSIA;
- (ii) količino zahtev za izravnavo, izračunano v skladu s členom 12(8);

⁽¹⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 z dne 19. decembra 2018 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (EU) št. 601/2012 (UL L 334, 31.12.2018, str. 1).

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1603 z dne 18. julija 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z ukrepi Mednarodne organizacije civilnega letalstva za spremljanje in preverjanje emisij iz letalstva ter poročanje o njih za namene izvajanja globalnega tržnega ukrepa (UL L 250, 30.9.2019, str. 10).

▼ M14

- (iii) znesek in vrsto dobropisov na podlagi člena 11a, uporabljenih za skladnost zahtev za izravnavo operatorja zrakoplova iz točke (ii) te točke;
- (iv) količino in vrsto uporabljenih goriv, za katera je faktor emisije nič na podlagi te direktive ali ki operatorju zrakoplova dajejo pravico, da prejme pravice na podlagi člena 3c(6).

Operator zrakoplova lahko za točki (a) in (b) prvega pododstavka v specifičnih okoliščinah, kadar operator zrakoplova deluje na zelo omejenem številu aerodromov vzleta in pristanka ali na zelo omejenem številu držav vzleta in pristanka, za katere veljajo zahteve za izravnavo, ali v zelo omejenem številu držav vzleta in pristanka, za katere ne veljajo zahteve za izravnavo, od države članice upravljavke zahteva, da takih podatkov ne objavi na ravni operatorja zrakoplova, pri čemer pojasni, zakaj bi razkritje škodilo njegovim poslovnim interesom. Na podlagi te zahteve lahko država članica upravljavka od Komisije zahteva, da te informacije objavi na višji ravni agregiranja. O zahtevi odloči Komisija.

▼ M2*Člen 15***▼ M4****Preverjanje in akreditacija****▼ M2**

Države članice zagotovijo, da se poročila, ki jih upravljavci in operatorji zrakoplovov predložijo na podlagi člena 14(3), preverijo v skladu z merili iz Priloge V in vsemi podrobnimi določbami, ki jih sprejme Komisija v skladu s tem členom, in da je pristojni organ o tem obveščen.

Države članice zagotovijo, da upravljavec ali operator zrakoplova, katerega poročilo do 31. marca vsako leto za emisije v predhodnem letu ni bilo potrjeno kot zadovoljivo v skladu z merili iz Priloge V in vsemi podrobnimi določbami, ki jih sprejme Komisija v skladu s tem členom, ne more več prenesti pravic, dokler njegovo poročilo ni potrjeno kot zadovoljivo.

▼ M9

Komisija sprejme izvedbene akte o preverjanju poročil o emisijah na podlagi načel iz Priloge V ter za akreditacijo in nadzor preveriteljev. Komisija lahko sprejme tudi izvedbene akte za preverjanje poročil, ki jih predložijo letalski prevozniki na podlagi člena 14(3), in zahtevkov iz členov 3e in 3f, vključno s postopki preverjanja, ki jih uporabljajo preveritelji. V njih določi pogoje za akreditacijo in njen preklic, za vzajemno priznavanje ter po potrebi za medsebojni pregled akreditacijskih organov.

▼ M9

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ M4*Člen 15a***Razkrivanje podatkov in poslovna skrivnost**

Države članice in Komisija zagotovijo, da so vse odločbe in poročila v zvezi s količino in dodelitvijo pravic ter spremljanjem, poročanjem in preverjanjem emisij razkrite takoj in na urejen način, ki zagotavlja nediskriminatoreni dostop do njih.

Podatki, za katere velja poslovna skrivnost, se ne smejo razkriti nobeni drugi osebi ali organu, razen na podlagi veljavnih zakonov ali drugih predpisov.

▼ B*Člen 16***Sankcije**

1. Države članice določijo pravila za sankcije za kršitve nacionalnih določb, sprejetih na podlagi te direktive, in z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se ta pravila izvajajo. Predvidene sankcije morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice Komisijo obvestijo o teh določbah ► **M2** ————— ◀ in brez odlašanja tudi o vseh nadaljnjih spremembah, ki vplivajo na te določbe.

▼ M15

2. Države članice zagotovijo objavo imen upravljavcev, operatorjev zrakoplovov in ladjarskih družb, ki kršijo zahteve za predajo zadostnega števila pravic v skladu s to direktivo.

▼ M2

3. Države članice zagotovijo, da je vsak upravljavec ali operator zrakoplovov, ki do ► **M15** 30. september ◀ vsakega leta ne preda dovolj pravic, ki pokrivajo njegove emisije v predhodnem letu, dolžan plačati kazen za presežne emisije. Kazen za presežne emisije je 100 EUR za vsako izpuščeno tona ekvivalenta ogljikovega dioksida, za katero upravljavec ali operator zrakoplova ni predal pravic. Plačilo kazni za presežne emisije upravljavca ali operatorja zrakoplova ne odveže obveznosti, da preda količino pravic, ki je enaka tem presežnim emisijam, ko preda pravice za naslednje koledarsko leto.

▼ M15

3a. Sankcije iz odstavka 3 se uporabljajo tudi za ladjarske družbe.

▼ M4

4. Kazen za presežne emisije v zvezi s pravicami, izdanimi od 1. januarja 2013 naprej, se poveča v skladu z evropskim indeksom cen življenjskih potrebščin.

▼ **M2**

5. Če operator zrakoplova ne izpolnjuje zahtev te direktive, z drugimi izvršilnimi ukrepi pa se ni zagotovilo izpolnjevanje teh zahtev, lahko njegova država članica upravljavka Komisijo pozove, da sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov za zadevnega operatorja zrakoplova.

6. Vsak poziv države članice upravljavke v skladu z odstavkom 5 vsebuje:

(a) dokaze, da operator zrakoplova ne izpolnjuje obveznosti iz te direktive;

(b) podrobnosti o izvršilnih ukrepih, ki jih je sprejela ta država članica;

(c) utemeljitev za uvedbo prepovedi opravljanja letov na ravni ► **M9** Unije ◀; in

(d) priporočilo za obseg prepovedi opravljanja letov na ravni ► **M9** Unije ◀ in morebitne pogoje, ki bi morali veljati.

7. Ko se zahteve, kot so tiste iz odstavka 5, naslovijo na Komisijo, Komisija obvesti druge države članice prek njihovih predstavnikov v odboru iz člena 23(1) v skladu s poslovníkom odbora.

8. Če je to ustrezno in izvedljivo, potekajo posvetovanja z organi, ki so odgovorni za regulativni nadzor nad zadevnim operatorjem zrakoplova, pred sprejetjem odločitev na podlagi poziva v skladu z odstavkom 5. Kadar je to mogoče, posvetovanja potekajo skupaj s Komisijo in državami članicami.

9. Kadar Komisija obravnava možnost sprejetja odločitve na podlagi poziva v skladu z odstavkom 5, obvesti zadevnega operatorja zrakoplova o osnovnih dejstvih in razlogih, na katerih temelji takšna odločitev. Zadevni letalski operator ima možnost Komisiji predložiti pisne pripombe v roku 10 delovnih dni po datumu obvestila.

10. Na poziv države članice lahko Komisija v skladu ► **M9** s postopkom pregleda iz člena 22a(2) ◀ sprejme odločitev o uvedbi prepovedi opravljanja letov za zadevnega operatorja zrakoplova.

11. Vsaka država članica na svojem ozemlju izvršuje vsako odločitev, sprejeto v skladu z odstavkom 10. Država članica Komisijo obvesti o vseh ukrepih, sprejetih za izvajanje teh odločitev.

▼ M15

11a. V primeru, ko ladjarska družba dve ali več zaporednih poročevalnih obdobij ne izpolni obveznosti glede predaje pravic, z drugimi izvršilnimi ukrepi pa se ne zagotovi izpolnjevanje teh zahtev, lahko pristojni organ države članice pristanišča vstopa po tem, ko da zadevni ladjarski družbi možnost, da predloži svoja stališča, izda odredbo o izgonu, o kateri se uradno obvestijo Komisija, Evropska agencija za pomorsko varnost (EMSA), druge države članice in zadevna država zastave. Zaradi izdaje take odredbe o izgonu vsaka država članica, razen države članice zastave ladje, zavrne vstop v svoja pristanišča ladjam pod odgovornostjo zadevne ladjarske družbe, dokler ladjarska družba ne izpolni svojih obveznosti predaje v skladu s členom 12. Kadar ladja pluje pod zastavo države članice in vstopi v eno od njenih pristanišč ali jo v njem najdejo, zadevna država članica po tem, ko da zadevni ladjarski družbi možnost, da predloži svoja stališča, ladjo zadrži, dokler ladjarska družba ne izpolni svojih obveznosti predaje.

Kadar se ugotovi, je ladja ladjarske družbe iz prvega pododstavka v enem od pristanišč države članice, pod zastavo katere pluje, lahko zadevna država članica, potem ko je zadevni ladjarski družbi omogočila, da predloži svoje pripombe, izda nalog za zadržanje ladje države zastave, dokler ladjarska družba ne izpolni svojih obveznosti predaje. O tem obvesti Komisijo, EMSA in ostale države članice. Zaradi izdaje take odredbe o zadržanju ladje države zastave vsaka država članica sprejme enake ukrepe kot so zahtevani po izdaji odredbe o izgonu v skladu s prvim pododstavkom, drugi stavek.

Ta odstavek ne posega v mednarodna pomorska pravila, ki se uporabljajo za ladje v stiski.

▼ M9

12. Komisija sprejme izvedbene akte glede podrobnih pravil v zvezi s postopki iz tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ M1*Člen 17***Dostop do informacij**

Odločitve v zvezi z dodeljevanjem pravic do emisije, informacije o projektnih dejavnostih, v katerih je država članica udeležena ali pa za udeležbo pooblasti zasebne ali javne subjekte, in poročila o emisijah, ki so obvezna na podlagi dovoljenja za emisijo toplogrednih plinov in jih hranijo pristojni organi, so v skladu z Direktivo 2003/4/ES dostopni javnosti.

▼ B*Člen 18***Pristojni organ**

Države članice sprejmejo ustrezno upravno ureditev, vključno z imenovanjem primerne pristojnega organa ali organov, za izvajanje te direktive. Kadar se imenuje več pristojnih organov, je treba njihovo delo na podlagi te direktive usklajevati.

▼ M1

Države članice predvsem zagotovijo usklajevanje med svojo kontaktno točko, pristojno za odobritev projektnih dejavnosti v skladu s členom 6(1)(a) Kjotskega protokola, *ter* svojim nacionalnim organom, pristojnim za izvajanje člena 12 Kjotskega protokola, ki sta imenovana v skladu z kasnejšimi odločitvami, sprejetimi na podlagi UNFCCC ali Kjotskega protokola.

▼ M2*Člen 18a***Država članica upravljavka**

1. Država članica upravljavka operatorja zrakoplova je:
 - (a) v primeru operatorja zrakoplova z veljavno operativno licenco, ki jo je odobrila država članica v skladu z določbami iz Uredbe Sveta (EGS) št. 2407/92 z dne 23. julija 1992 o licenciranju letalskih prevoznikov ⁽¹⁾, država članica, ki je odobrila operativno licenco temu operatorju zrakoplova; in
 - (b) v vseh drugih primerih država članica z največjimi ocenjenimi pripisanimi emisijami iz letalstva iz letov, ki jih je opravil zadevni operator zrakoplova v izhodiščnem letu.

▼ M14

2. Kadar se državi članici upravljavki operatorja zrakoplova v prvih dveh letih katerega koli obdobja iz člena 13 ne pripisejo nobene emisije iz letalstva iz letov, ki jih opravlja zadevni operator zrakoplova iz odstavka 1, točka (b), tega člena, je ta operator zrakoplova za naslednje obdobje prenesen v drugo državo članico upravljavko. Nova država članica upravljavka je država članica z največjimi ocenjenimi pripisanimi emisijami iz letalstva iz letov, ki jih je opravil zadevni letalski operater v prvih dveh letih predhodnega obdobja.

▼ M2

3. Na podlagi najboljših razpoložljivih informacij Komisija:
 - (a) pred 1. februarjem 2009 objavi seznam operatorjev zrakoplovov, ki so 1. januarja 2006 ali pozneje izvajali letalsko dejavnost s seznama v Prilogi I, v katerem za vsakega operatorja zrakoplova v skladu z odstavkom 1 navede državo članico upravljavko, in

⁽¹⁾ UL L 240, 24.8.1992, str. 1.

▼ M14

- (b) od leta 2024 najmanj vsaki dve leti posodobi seznam z operatorji zrakoplovov, ki so naknadno izvajali letalske dejavnosti s seznama iz Priloge I; kadar operator zrakoplova štiri zaporedna koledarska leta pred posodobitvijo seznama ni izvajal letalske dejavnosti s seznama iz Priloge I, se ta operator zrakoplova ne vključi na seznam.

▼ M2

4. Komisija lahko v skladu ► **M9** s postopkom pregleda iz člena 22a(2) ◀ razvije smernice, po katerih bodo lahko države članice upravljavke po tej direktivi upravljale operatorje zrakoplovov.

5. Za namene odstavka 1 pomeni „izhodiščno leto“ v zvezi z operatorjem zrakoplovov, ki je začel delovati v ► **M9** Uniji ◀ po 1. januarju 2006, prvo koledarsko leto delovanja; v vseh ostalih primerih pa pomeni koledarsko leto, ki se začne 1. januarja 2006.

▼ M15*Člen 18b***Pomoč Komisije, EMSA in drugih ustreznih organizacij**

1. Pri opravljanju svojih dolžnosti iz člena 3c(4) ter členov 3g, 3gd, 3ge, 3gf, 3gg in 18a lahko Komisija, država članica upravljavka in upravni organi za ladjarske družbe za pomoč zaprosijo EMSA ali drugo ustrezno organizacijo in z njimi v ta namen sklenejo ustrezne dogovore.

2. Komisija si ob pomoči agencije EMSA prizadeva za razvoj ustreznih orodij in smernic, s katerimi bo olajšala in usklajevala dejavnosti preverjanja in izvrševanja v zvezi z uporabo te direktive v pomorskem prometu. Take smernice in orodja se v največji možni meri dajo na voljo državam članicam in preveriteljem za namene izmenjave informacij in za boljše zagotavljanje doslednega izvrševanja nacionalnih predpisov za prenos te direktive.

▼ B*Člen 19***Registri****▼ M4**

1. Pravice, izdane od 1. januarja 2012 dalje, se vodijo v registru ► **M9** Unije ◀ za izvajanje postopkov vodenja računov, odprtih v državi članici, ter dodeljevanje, predajo in ukinitve pravic v okviru ► **M9** aktov ◀ Komisije, navedenih v odstavku 3.

Vsaka država je zmožna izvajati operacije, odobrene v okviru UNFCCC ali Kjotskega protokola.

▼ B

2. Vsaka oseba je lahko imetnik pravice. Register je na voljo javnosti in vsebuje ločene evidence za pravice vsake osebe, kateri in od katere se pravice izdajo ali prenesejo.

▼ M9

3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive z določitvijo vseh potrebnih zahtev v zvezi z registrom Unije – za obdobje trgovanja, ki se začne 1. januarja 2013, in nadaljnja obdobja – v obliki standardiziranih elektronskih zbirk podatkov, ki vsebujejo skupne podatkovne elemente, da se omogoči sledenje izdaje, posesti, prenosa in ukinitve pravic, kot velja, in za zagotovitev javnega dostopa in zaupnosti, kot je ustrezno. Ti delegirani akti vključujejo tudi določbe o začetku izvajanja pravil o medsebojnem priznavanju pravic v sporazumih za povezovanje sistemov trgovanja z emisijami.

▼ M4

4. ►M9 Akti ◄, navedeni v odstavku 3, vsebujejo ustrezne modalitete, da lahko register ►M9 Unije ◄ izvaja transakcije in druge dejavnosti za izvajanje ureditve iz člena 25(1b). Navedeni ►M9 akti ◄ vključujejo tudi postopke za spremembo in izredno upravljanje registra ►M9 Unije ◄ v zvezi z vprašanji iz odstavka 1 tega člena. Vsebujejo ustrezne modalitete, na podlagi katerih se v registru ►M9 Unije ◄ zagotovi, da države članice lahko dajejo pobude o izboljšanju učinkovitosti, vodenju upravnih stroškov in ukrepov nadzora kakovosti.

▼ B*Člen 20***Centralni administrator**

1. Komisija imenuje centralnega administratorja za vodenje neodvisne evidence transakcij, v katere se zapisujejo izdaje, prenosi in ukinitve pravic.

2. Centralni administrator opravi avtomatizirano preveritev vsake transakcije v registrih prek neodvisne evidence transakcij, s čimer zagotovi, da ni nobenih nepravilnosti pri izdaji, prenosu in ukinitvi pravic.

3. Če se pri avtomatizirani preveritvi odkrijejo nepravilnosti, centralni administrator obvesti zadevno državo članico ali države članice, ki teh transakcij in nobenih nadaljnjih transakcij, povezanih z zadevnimi pravicami, ne registrirajo, dokler se nepravilnosti ne razrešijo.

*Člen 21***Poročanje držav članic**

1. Države članice vsako leto predložijo Komisiji poročilo o uporabi te direktive. ►M4 V tem poročilu se posebna pozornost nameni ureditvi dodelitve pravic, delovanju registrov, uporabi izvedbenih ukrepov za spremljanje in poročanje, preverjanju in akreditaciji ter zadevam, povezanim s skladnostjo s to direktivo, ter morebitni fiskalni

▼ B

obravnavi pravic. ◀ Prvo poročilo se pošlje Komisiji do 30. junija 2005. ▶ **M9** Poročilo se sestavi na podlagi vprašalnika ali osnutka, ki ga sprejme Komisija v obliki izvedbenih aktov. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2). ◀ Vprašalnik ali predloga se pošlje državam članicam vsaj šest mesecev pred rokom za predložitev prvega poročila.

2. Na podlagi poročil iz odstavka 1 Komisija objavi poročilo o uporabi te direktive v treh mesecih od prejema poročil držav članic.

▼ M4

3. Komisija organizira izmenjavo informacij med pristojnimi organi držav članic v zvezi z razvojem na področju dodelitve, uporabe ERU in CER v ▶ **M9** EU ETS ◀, delovanja registrov, spremljanja, poročanja, preverjanja, akreditacije, informacijske tehnologije in usklajenosti s to direktivo.

▼ M9

4. Vsaka tri leta se v poročilu iz odstavka 1 posebna pozornost nameni tudi enakovrednim ukrepom, sprejetim za male naprave, ki so izključene iz EU ETS. Vprašanje enakovrednih ukrepov, sprejetih za male naprave, se obravnava tudi pri izmenjavi informacij iz odstavka 3.

▼ M1*Člen 21a***Podpora dejavnostim graditve lastnih zmogljivosti**

V skladu z UNFCCC, Kjotskim protokolom in morebitnimi pozneje sprejetimi odločitvami v zvezi z njunim izvajanjem, si Komisija in države članice prizadevajo podpirati dejavnosti graditve lastnih zmogljivosti v državah v razvoju in v državah v gospodarski tranziciji, da bi jim tako pomagale v celoti izkoristiti JI in CDM v oporo pri njihovih strategijah trajnostnega razvoja *ter* da bi olajšale vključevanje subjektov v oblikovanje in izvajanje projektov JI in CDM.

▼ M9*Člen 22***Spremembe prilog**

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za spremembo, kadar je ustrezno, prilog k tej direktivi, razen prilog I, IIa in IIb, glede na poročila, predvidena v členu 21, in izkušnje pri uporabi te direktive. Priloge IV in V se lahko spremenita, da bi se izboljšalo spremljanje, poročanje in preverjanje emisij.

▼ **M9***Člen 22a***Postopek v odboru**

1. Komisiji pomaga Odbor za podnebne spremembe, ustanovljen s členom 26 Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi tretji pododstavek člena 5(4) Uredbe (EU) št. 182/2011.

*Člen 23***Izvajanje prenosa pooblastila**

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

▼ **M15**

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 3c(6), člena 3d(3), člena 10(4), člena 10a(1), (8) in (8a), člena 10b(5), člena 12(3b), člena 19(3), člena 22, člena 24(3), člena 24a(1), člena 25a(1), člena 28c in člena 30j(1) se prenese na Komisijo za nedoločen čas od 8. aprila 2018.

3. Prenos pooblastila iz člena 3c(6), člena 3d(3), člena 10(4), člena 10a(1), (8) in (8a), člena 10b(5), člena 12(3b), člena 19(3), člena 22, člena 24(3), člena 24a(1), člena 25a(1), člena 28c in člena 30j(1) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter za sporočanje drugih informacij v zvezi s podnebnimi spremembami na nacionalni ravni in ravni Unije ter o razveljavitvi Sklepa št. 280/2004/ES (UL L 165, 18.6.2013, str. 13).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

▼ **M9**

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽¹⁾.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

▼ **M15**

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 3c(6), člena 3d(3), člena 10(4), člena 10a(1), (8) ali (8a), člena 10b(5), člena 12(3b), člena 19(3), člena 22, člena 24(3), člena 24a(1), člena 25a(1), člena 28c ali člena 30j(1), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

▼ **M4***Člen 24***Postopki za enostransko vključitev dodatnih dejavnosti in plinov**▼ **M9**

1. Od leta 2008 lahko države članice uporabijo trgovanje s pravicami do emisij v skladu s to direktivo za dejavnosti in toplogredne pline, ki niso navedeni v Prilogi I, ob upoštevanju vseh ustreznih meril, zlasti učinkov na notranji trg, morebitnih izkrivljanj konkurence, okoljske celovitosti EU ETS in zanesljivosti načrtovanega sistema spremljanja in poročanja, vendar pod pogojem, da vključitev takih dejavnosti in toplogrednih plinov odobri Komisija v skladu z delegiranimi akti, za sprejetje katerih se pooblastilo prenese na Komisijo v skladu s členom 23.

▼ **M4**

2. Če je odobrena vključitev dodatnih dejavnosti in plinov, lahko Komisija istočasno odobri dodelitev dodatnih pravic in pooblasti druge države članice, da vključijo te dodatne dejavnosti in pline.

3. Na pobudo Komisije ali na zahtevo države članice se lahko sprejmejo ► **M9** akti ◀ o spremljanju in poročanju za emisije iz dejavnosti, naprave in toplogredne pline, ki niso navedeni kot kombinacija v Prilogi I, če se spremljanje in poročanje lahko izvedeta z zadostno točnostjo.

▼ **M9**

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za tozadevno dopolnitev te direktive.

⁽¹⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

▼ **M4***Člen 24a***Usklajena pravila za projekte, ki zmanjšujejo emisije**▼ **M9**

1. Poleg vključitev iz člena 24, lahko Komisija sprejme ukrepe za izdajanje pravic ali dobropisov v zvezi s projekti, ki jih upravljajo države članice in ki zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov, ki niso zajete v EU ETS.

Taki ukrepi so skladni z akti, sprejetimi v skladu s prejšnjim členom 11b(7), kot je veljal pred 8. aprilom 2018. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive z določitvijo postopka, po katerem je treba ravnati.

▼ **M4**

Takšni ukrepi ne smejo imeti za posledico dvojno štetje zmanjšanja emisij niti ovirati izvajanja drugih ukrepov politik za zmanjšanje emisij, ki niso vključene v ►**M9** EU ETS ◀. Ukrepi se sprejmejo le, če vključitev ni možna v skladu s členom 24, naslednji pregled ►**M9** EU ETS ◀ pa obravnava usklajevanje obsega teh emisij v celotni ►**M9** Uniji ◀.

▼ **M9**

▼ **M4**

3. Država članica lahko zavrne dodelitev pravic ali dobropisov za nekatere vrste projektov, ki zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov na njenem ozemlju.

Takšni projekti se bodo izvajali na podlagi soglasja države članice, v kateri projekt poteka.

▼ **B***Člen 25***Povezave z drugimi sistemi trgovanja z emisijami toplogrednih plinov**

1. Skleniti je treba sporazume s tretjimi državami iz Priloge B h Kjotskemu protokolu, ki so protokol ratificirale, da se predvidi medsebojno priznavanje pravic med ►**M9** EU ETS ◀ in drugimi sistemi trgovanja z emisijami toplogrednih plinov, v skladu s pravili iz člena 300 Pogodbe.

▼ **M4**

1a. Lahko se sklenejo sporazumi za vzajemno priznavanje pravic med ►**M9** EU ETS ◀ in primerljivimi obveznimi sistemi trgovanja z emisijami toplogrednih plinov, ki imajo vzpostavljene omejitve absolutnih emisij v kateri koli drugi državi ali v podveznih ali regionalnih enotah.

1b. Lahko se sklenejo neobvezujoči sporazumi s tretjimi državami ali s podveznimi ali regionalnimi enotami za zagotovitev upravne in tehnične usklajenosti glede pravic v ►**M9** EU ETS ◀ ali drugih obveznih sistemih trgovanja z emisijami z omejitvami absolutnih emisij.

▼ **M9**

▼ **M2***Člen 25a***Ukrepi tretjih držav za zmanjšanje vpliva letalstva na podnebne spremembe**

1. ► **M9** Kadar tretja država sprejme ukrepe za zmanjšanje učinka letov, ki imajo vzlet v tej tretji državi in pristanek v Uniji, na podnebne spremembe, Komisija po posvetovanju s to tretjo državo in z državami članicami v okviru odbora iz člena 22a(1) preuči razpoložljive možnosti za zagotovitev optimalnega medsebojnega delovanja EU ETS in ukrepov te države.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za spremembo Priloge I k tej direktivi, na podlagi katerih se leti, ki prihajajo iz zadevne tretje države, izključijo iz letalskih dejavnosti iz Priloge I ali se zagotovijo vse druge spremembe letalskih dejavnosti iz Priloge I, razen v zvezi s področjem uporabe, ki izhajajo iz obveznosti sporazuma, sklenjenega v skladu s členom 218 Pogodbe o delovanju Evropske unije. ◀

Komisija lahko Evropskemu parlamentu in Svetu predlaga kakršne koli druge spremembe te direktive.

Komisija lahko po potrebi v skladu s členom 300(1) Pogodbe Svetu da priporočila za začetek pogajanj za sklenitev sporazuma z zadevno tretjo državo.

▼ **M14**

2. Unija in države članice si še naprej prizadevajo doseči dogovore o globalnih ukrepih za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz letalstva, usklajenih s cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119 in Pariškega sporazuma. Komisija glede na vsak tak dogovor preuči, ali so potrebne spremembe te direktive, v kolikor se uporablja za operatorje zrakoplovov.

3. Komisija sprejme izvedbeni akt s seznamom držav, ki niso države EGP, Švica in Združeno kraljestvo ter za katere se šteje, da uporabljajo shemo CORSIA za namene te direktive, ter z izhodiščem iz leta 2019 za obdobje 2021–2023 ter izhodiščem v višini 85 % emisij iz leta 2019 za vsako leto od leta 2024. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

4. Operatorjem zrakoplovov ni treba predati pravic v skladu s členom 12(3) v zvezi z emisijami, ki nastanejo do 31. decembra 2026 pri letih v države, ki so navedene na seznamu iz izvedbenega akta, sprejetega na podlagi odstavka 3, ali iz njih.

▼ **M14**

5. Operatorjem zrakoplovov ni treba predati pravic v skladu s členom 12(3) v zvezi z emisijami, ki nastanejo do 31. decembra 2026 pri letih med državami EGP in državami, ki niso navedene na seznamu iz izvedbenega akta, sprejetega na podlagi odstavka 3 tega člena, razen letov v Švico in Združeno kraljestvo.

6. Operatorjem zrakoplovov ni treba predati pravic v skladu s členom 12(3) v zvezi z emisijami iz letov v najmanj razvite države in male otoške države v razvoju, kot jih opredeljujejo Združeni narodi, in iz njih, razen držav, navedenih na seznamu iz izvedbenega akta, sprejetega na podlagi odstavka 3 tega člena, in tistih držav, katerih BDP na prebivalca je enak povprečju Unije ali ga presega.

7. Kadar Komisija ugotovi obstoj znatnega izkrivljanja konkurence, kot je izkrivljanje konkurence, ki ga povzroča tretja država, če v skladu z nacionalnim pravom manj strogo uporablja shemo CORSIA ali če določb sheme CORSIA ne izvršuje enako za vse operatorje zrakoplovov, ki škoduje operatorjem zrakoplovov, ki imajo spričevalo operatorja zrakoplova, izdano v državi članici, ali so registrirani v državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji te države članice, Komisija sprejme izvedbene akte, da navedene operatorje zrakoplovov izvzame iz zahtev za izravnavo iz člena 12(9) v zvezi z emisijami iz letov v take države in iz njih. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

8. Na Komisijo se prenese pooblastilo, da v primeru, kadar operatorji zrakoplovov, ki imajo spričevalo operatorja zrakoplova, izdano v državi članici, ali so registrirani v državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji navedene države članice, opravljajo lete med dvema državama, navedenima na seznamu iz izvedbenega akta, sprejetega na podlagi odstavka 3 tega člena, vključno z leti med Švico, Združenim kraljestvom in državami, navedenimi na seznamu iz izvedbenega akta, sprejetega na podlagi odstavka 3 tega člena, te države pa operatorjem zrakoplovov dovoljujejo uporabo drugih enot, ki niso enote s seznama, sprejetega na podlagi člena 11a(8), sprejme izvedbene akte, da tem operatorjem zrakoplovov dovoli, da v zvezi z emisijami iz takih letov uporabljajo dodatne vrste enot poleg tistih s seznama, ali določi, da operatorje zrakoplovov v zvezi z emisijami iz takih letov ne zavezujejo pogoji iz člena 11a(2) in (3). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2).

▼ **B***Člen 26***Sprememba Direktive 96/61/ES**

V členu 9(3) Direktive 96/61/ES se dodajo naslednji pododstavki:

▼ B

„Kadar so emisije toplogrednih plinov iz naprave določene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (*) v zvezi s katero koli dejavnostjo, ki se izvaja v tej napravi, dovoljenje ne vključuje mejne vrednosti emisij za neposredne emisije tega plina, če to ni potrebno za zagotovitev, da se ne povzroči znatno lokalno onesnaženje.

Za dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES se države članice lahko odločijo, da ne bodo naložile zahtev glede energetske učinkovitosti za kurilne naprave ali druge naprave, ki izpuščajo ogljikov dioksid na lokaciji.

Kadar je potrebno, pristojni organi ustrezno spremenijo dovoljenje.

Predhodni trije odstavki se ne uporabljajo za naprave, ki so v skladu s členom 27 Direktive 2003/87/ES začasno izključeni iz sistema trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti.

(*) UL L 275, 25.10.2003, str. 32.“

▼ M4*Člen 27***Izključitev malih naprav, ki so predmet enakovrednih ukrepov**

1. Po posvetovanju z upravljavcem lahko države članice iz ► **M9** EU ETS ◀ izključijo naprave, katerih emisije v poročilu pristojnemu organu so manjše od 25 000 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida in imajo med izvajanjem dejavnosti izgorevanja nazivno vhodno toplotno moč pod 35 MW brez emisij iz biomase v vsakem od predhodnih treh let pred obvestilom iz točke (a) in ki so predmet ukrepov, ki bodo dosegli enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij, če zadevna država članica upošteva naslednje pogoje:

- (a) Komisijo obvesti o vsaki takšni napravi, pri čemer podrobno opredeli sprejete enakovredne ukrepe, ki se uporabljajo za to napravo, s katerimi bo dosežen enakovreden prispevek k zmanjšanju emisije, še pred rokom za predložitev seznama naprav v skladu s členom 11(1) in najpozneje, ko se ta seznam predloži Komisiji;
- (b) potrdi, da je vzpostavljena ureditev spremljanja, da se oceni, ali katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 25 000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase. Države članice lahko v skladu s členom 14 dovolijo poenostavljene postopke spremljanja, poročanja in preverjanja za naprave, katerih povprečna emisija med letoma 2008 in 2010 ne presega 5 000 ton letno;

▼ M4

(c) če katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 25 000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase ali če ukrepi, ki se uporabljajo za to napravo, s katerimi bo dosežen enakovreden prispevek k zmanjšanju emisij, niso več vzpostavljeni, potrdi, da bo naprava ponovno vključena v ► **M9** EU ETS ◀;

(d) objavi informacije iz točk (a), (b) in (c) za pripombe javnosti.

Izključijo se lahko tudi bolnišnice, če sprejmejo enakovredne ukrepe.

2. Če po treh mesecih od datuma objave za pripombe javnosti Komisija v nadaljnjih šestih mesecih ne poda ugovora, se izključitev šteje za odobreno.

Po predaji pravic v zvezi z obdobjem, v katerem je naprava v ► **M9** EU ETS ◀, je naprava izključena, država članica pa ji ne izdaja več brezplačnih pravic v skladu s členom 10a.

3. Kadar se naprava v skladu z odstavkom 1(c) ponovno vključi v ► **M9** EU ETS ◀, se vse pravice, ki so bile dodeljene skladno s členom 10a, priznajo, začeni z letom ponovne vključitve. Pravice, dodeljene tem napravam, se odštejejo od količine pravic, s katerimi bo v skladu s členom 10(2) država članica, v kateri je naprava, trgovala na dražbi.

▼ M9

Vsaka taka naprava se ohrani v EU ETS za preostanek obdobja iz člena 11(1), med katerim je bila ponovno vključena.

▼ M4

4. Za naprave, ki v obdobju 2008–2012 niso bile vključene v ► **M9** EU ETS ◀, se lahko uporabljajo poenostavljene zahteve za spremljanje, poročanje in preverjanje za določanje emisij v treh letih pred obvestilom iz odstavka 1(a).

▼ M9*Člen 27a***Izbirna izključitev naprav, ki izpustijo manj kot 2 500 ton**

1. Države članice lahko iz EU ETS izključijo naprave, katerih emisije v poročilu pristojnemu organu zadevne države članice so manjše od 2 500 ton ekvivalenta ogljikovega dioksida brez upoštevanja emisij iz biomase v vsakem od predhodnih treh let pred obvestilom iz točke (a), pod pogojem, da zadevna država članica:

(a) Komisijo obvesti o vsaki taki napravi pred rokom za predložitev seznama naprav v skladu s členom 11(1) ali najpozneje, ko se ta seznam predloži Komisiji;

▼ **M9**

- (b) potrdi, da je vzpostavljena poenostavljena ureditev spremljanja, da se oceni, ali katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 2 500 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez upoštevanja emisij iz biomase;
- (c) če katera koli naprava v katerem koli koledarskem letu izpušča 2 500 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez upoštevanja emisij iz biomase, potrdi, da bo naprava ponovno vključena v EU ETS, ter
- (d) informacije iz točk (a), (b) in (c) da na voljo javnosti.

2. Kadar se naprava v skladu s točko (c) odstavka 1 tega člena ponovno vključi v EU ETS, se vse pravice, ki so bile dodeljene na podlagi člena 10a, priznajo, začeni z letom ponovne vključitve. Pravice, dodeljene taki napravi, se odštejejo od količine pravic, s katerimi bo v skladu s členom 10(2) država članica, v kateri je naprava, trgovala na dražbi.

3. Države članice lahko iz EU ETS izključijo tudi rezervne ali pomožne enote, ki niso obratovale več 300 ur na leto v vsakem od predhodnih treh let pred obvestilom iz točke (a) odstavka 1, pod enakimi pogoji, kot so določeni v odstavkih 1 in 2.

▼ **M4***Člen 28***Prilagoditve, ki bodo veljale, ko bo ►M9 Unija ◀ odobrila mednarodni sporazum o podnebnih spremembah**

1. V treh mesecih od podpisa ►M9 Unije ◀ mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah, ki do leta 2020 vodi do obveznega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za več kot 20 % v primerjavi z ravno iz leta 1990, kar se kaže tudi v zavezi o 30 % zmanjšanju, ki je bila sprejeta na zasedanju Evropskega sveta marca 2007, Komisija predloži poročilo, v katerem oceni zlasti naslednje dejavnike:

- (a) naravo ukrepov, ki so bili dogovorjeni v okviru mednarodnih pogajanj, ter zaveze za zmanjšanje emisij, primerljive zmanjšanju v ►M9 Uniji ◀, ki so jih sprejele druge razvite države, ter zaveze gospodarsko naprednejših držav v razvoju, da bodo ustrezno prispevale glede na svojo odgovornost in zmožnosti;
- (b) vplive mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah in posledično možnosti, ki so potrebne na ravni ►M9 Unije ◀, da se premakne k bolj ambicioznemu cilju 30 % zmanjšanja na uravnotežen, pregleden in enakopraven način, ob upoštevanju dela, opravljenega v prvem obdobju obveznosti po Kjotskem protokolu;

▼ **M4**

- (c) konkurenčnost predelovalne industrije ► **M9** Unije ◀ v zvezi tveganjem premestitve emisij CO₂;
- (d) učinek mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah na druge gospodarske sektorje ► **M9** Unije ◀;
- (e) posledice za kmetijski sektor ► **M9** Unije ◀, vključno s tveganjem premestitve emisij CO₂;
- (f) primerne načine za vključevanje emisij in odvzeme, povezane z rabo zemljišč, spreminjanjem namembnosti zemljišč in gozdarstvom v ► **M9** Uniji ◀;
- (g) pogozdovanje, obnovo gozdov, preprečevanje krčenja in propadanja gozdov v tretjih državah v primeru, da se s tem v zvezi oblikuje mednarodno priznan sistem;
- (h) potrebo po dodatnih politikah in ukrepih ► **M9** Unije ◀ zaradi zavez ► **M9** Unije ◀ in držav članic k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

2. Na podlagi poročila iz odstavka 1 Komisija, če je to primerno, predloži Evropskemu parlamentu in Svetu zakonodajni predlog za spremembo te direktive v skladu z odstavkom 1, z namenom, da bi direktiva o spremembi začela veljati po tem, ko bo ► **M9** Unija ◀ odobrila mednarodni sporazum o podnebnih spremembah, ob upoštevanju zaveze o zmanjšanju emisij, ki jih je treba izpolniti v okviru tega sporazuma.

Predlog temelji na načelih preglednosti, gospodarske in stroškovne učinkovitosti, pravičnosti in solidarnosti pri porazdelitvi prizadevanj med državami članicami.

3. Predlog po potrebi omogoči upravljavcem, da poleg dobropisov, predvidenih s to direktivo, uporabijo CER, ERU ali druge odobrene dobropise tretjih držav, ki so ratificirale mednarodni sporazum o podnebnih spremembah.

4. Predlog po potrebi vključuje tudi druge ukrepe, ki so potrebni za doseganje obveznih zmanjšanj v skladu s členom 1 na pregleden, uravnotežen in pravičen način, ter zlasti izvedbene ukrepe, da določi uporabo dodatnih vrst dobropisov iz projektov s strani upravljavcev v ► **M9** EU ETS ◀ poleg tistih iz odstavkov 2 do 5 člena 11a ali uporabo drugih ustreznih mehanizmov, ki so nastali v okviru mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah, s strani teh upravljavcev.

5. Predlog vključuje ustrezne prehodne in odložilne ukrepe za obdobje do začetka veljavnosti mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah.

▼ **M14***Člen 28a***Odstopanja, ki se uporabljajo pred obveznim izvajanjem globalnega tržnega ukrepa ICAO**

1. Države članice z odstopanjem od člena 12(3), člena 14(3) in člena 16 zahteve iz navedenih določb obravnavajo kot izpolnjene in ne ukrepajo proti operatorjem zrakoplovov, kar zadeva:

- (a) vse emisije iz letov na aerodrome v državah zunaj EGP in z njih, razen letov na aerodrome v Združenem kraljestvu ali Švici, v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2026, ob upoštevanju pregleda iz člena 28b;
- (b) vse emisije iz letov med aerodromom v najbolj oddaljeni regiji v smislu člena 349 PDEU in aerodromom v drugi regiji EGP v vsakem koledarskem letu od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2023, ob upoštevanju pregleda iz člena 28b.

Za namene členov 11a, 12 in 14 se preverjene emisije iz letov, na katere se prvi pododstavek tega odstavka ne nanaša, obravnavajo kot preverjene emisije operatorja zrakoplovov.

2. Z odstopanjem od člena 3d(3) se količina pravic, ki jih za obdobje od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2026 na dražbi ponudi vsaka država članica, zmanjša, tako da ustreza deležu njenih dodeljenih emisij iz letov, za katere se ne uporablja odstopanje iz odstavka 1, točki (a) in (b), tega člena.

3. Z odstopanjem od člena 3g operatorji zrakoplovov niso dolžni predložiti načrtov za spremljanje, v katerih so določeni ukrepi za spremljanje emisij in poročanje o njih, v zvezi z leti, za katere se uporabljajo odstopanja iz odstavka 1, točki (a) in (b), tega člena.

4. Z odstopanjem od členov 3g, 12, 15 in 18a, kadar so skupne letne emisije operatorja zrakoplovov nižje od 25 000 ton CO₂ ali kadar so skupne letne emisije operatorja zrakoplovov iz letov, na katere se odstavek 1, točki (a) in (b), tega člena ne nanašata, nižje od 3 000 ton CO₂, njegove emisije štejejo za preverjene emisije, če so določene z uporabo orodja za majhne onesnaževalce, ki je odobreno z Uredbo Komisije (EU) št. 606/2010 ⁽¹⁾, in je podatke vanj vnesel Eurocontrol iz svojega sistema za podporo ETS. Države članice smejo za nekomercialne operatorje zrakoplovov izvajati poenostavljene postopke, če taki postopki zagotavljajo enako natančnost, kot jo zagotavlja orodje za majhne onesnaževalce.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 606/2010 z dne 9. julija 2010 o odobritvi poenostavljenega orodja, ki ga je razvila Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol) za ocenjevanje porabe goriva nekaterih operatorjev zrakoplovov z majhnimi emisijami (UL L 175, 10.7.2010, str. 25).

▼ **M14**

5. Odstavek 1 tega člena se za države, s katerimi je bil dosežen sporazum na podlagi člena 25 ali 25a, uporablja le v skladu s pogoji takega sporazuma.

*Člen 28b***Poročanje in pregled Komisije glede izvajanja globalnega tržnega ukrepa ICAO**

1. Komisija pred 1. januarjem 2027 in nato vsaka tri leta poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o napredku pri pogajanjih v okviru ICAO za izvajanje globalnega tržnega ukrepa v zvezi z emisijami od leta 2021 dalje, zlasti glede:

- (a) relevantnih instrumentov ICAO, vključno s standardi in priporočeniimi praksami, ter napredka pri izvajanju vseh elementov košarice ukrepov ICAO za doseg dolgoročnega globalnega zelenega cilja, sprejetega na 41. skupščini ICAO;
- (b) priporočil, ki jih je odobril Svet ICAO, relevantnih za globalni tržni ukrep, vključno z morebitnimi spremembami izhodišč;
- (c) vzpostavitve globalnega registra;
- (d) nacionalnih ukrepov, ki so jih tretje države sprejele za izvajanje globalnega tržnega ukrepa v zvezi z emisijami od leta 2021 dalje;
- (e) stopnji udeležbe tretjih držav pri izravnavi na podlagi sheme CORSIA, vključno s posledicami njihovih zadržkov glede sodelovanja, ter
- (f) drugega ustreznega mednarodnega razvoja dogodkov in veljavnih instrumentov ter napredka pri zmanjševanju splošnega vpliva letalstva na podnebne spremembe.

V skladu z globalnim pregledom stanja v okviru Pariškega sporazuma Komisija poroča tudi o prizadevanjih za uresničitev dolgoročnega globalnega zelenega cilja letalskega sektorja, da bi do leta 2050 neto emisije CO₂ iz letalstva zmanjšali na nič, ocenjenega v skladu z merili iz prvega pododstavka, točke (a) do (f).

2. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu do 1. julija 2026 predloži poročilo, v katerem oceni okoljsko celovitost globalnega tržnega ukrepa ICAO, vključno z njegovimi splošnimi ambicijami v zvezi s cilji iz Pariškega sporazuma, stopnjo udeležbe pri izravnavi na podlagi sheme CORSIA, njegovo izvršljivost, preglednost, kazni za neskladnost, postopke za sodelovanje javnosti, kakovost izravnalnih dobropisov, spremljanje, poročanje in preverjanje emisij, registre, odgovornost, kakor tudi pravila o uporabi biogoriv. Komisija tudi to poročilo objavi do 1. julija 2026.

▼ **M14**

3. Poročilu Komisije iz odstavka 2 se, kadar je ustrezno, priloži zakonodajni predlog za spremembo te direktive na način, ki je skladen s ciljem Pariškega sporazuma glede temperature, z zavezo Unije glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v celotnem gospodarstvu do leta 2030 in ciljem dosege podnebne nevtralnosti najpozneje do leta 2050, da bi ohranili okoljsko celovitost in učinkovitost podnebnih ukrepov Unije. V priloženem predlogu, kot je ustrezno, določi, da se EU ETS od januarja 2027 dalje uporablja za odhodne lete z aerodromov v državah EGP na aerodrome zunaj EGP, ne pa tudi za dohodne lete z aerodromov zunaj EGP. Kadar je iz poročila iz odstavka 2 razvidno, da:

- (a) skupščina ICAO do 31. decembra 2025 ni okrepila sheme CORSIA v skladu z doseganjem njenega dolgoročnega globalnega zelenega cilja, da bi uresničila cilje Pariškega sporazuma, ali
- (b) so države, navedene v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 25a(3), po najnovejših razpoložljivih podatkih odgovorne za manj kot 70 % emisij iz mednarodnega letalstva.

Priloženi predlog operatorjem zrakoplovov omogoča tudi, da, kot je ustrezno, odbijejo vse stroške, nastale zaradi izravnave v okviru sheme CORSIA na teh progah, da se prepreči dvojno zaračunavanje. Če pogoji iz prvega pododstavka, točki (a) in (b), niso izpolnjeni, se ta direktiva, kadar je ustrezno, spremeni s predlogom, da se bo EU ETS še naprej uporabljal samo za lete znotraj EGP, lete v Švico in Združeno kraljestvo ter lete v države, ki niso navedene v izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi člena 25a(3).

▼ **M9***Člen 28c***Določbe glede spremljanja, poročanja in preverjanja za namene globalnega tržnega ukrepa**

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive v zvezi z ustreznim spremljanjem, poročanjem in preverjanjem emisij za namene izvajanja globalnega tržnega ukrepa Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) na vseh progah, ki jih ta ukrep zajema. Navedeni delegirani akti temeljijo na relevantnih instrumentih, sprejetih v ICAO, preprečujejo kakršno koli izkrivljanje konkurence in so skladni z načeli iz aktov iz člena 14(1), hkrati pa zagotavljajo, da se predložena poročila o emisijah preverijo v skladu z načeli preverjanja in merili iz člena 15.

▼ **M15***Člen 29***Poročilo za zagotavljanje boljšega delovanja trga ogljika**

Če redna poročila o trgu ogljika iz člena 10(5) in (6) vsebujejo dokaze, da trg ogljika ne deluje pravilno, Komisija v roku treh mesecev predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. Poročilu lahko, kadar je ustrezno, priloži zakonodajni predlogi za povečanje preglednosti in celovitosti trga ogljika, vključno s povezanimi trgi izvedenih finančnih instrumentov, ter obravnavati popravne ukrepe za izboljšanje njegovega delovanja ter okrepitev preprečevanja in odkrivanja dejavnosti zlorabe trga.

*Člen 29a***Ukrepi v primeru pretiranega nihanja cen**

1. Če je povprečna cena pravic v predhodnih šestih koledarskih mesecih več kot 2,4-krat višja od povprečne cene pravic iz predhodnega dveletnega referenčnega obdobja, se iz rezerve za stabilnost trga sprostijo 75 milijonov pravic v skladu s členom 1(7) Sklepa (EU) 2015/1814.

Cena pravic iz prvega pododstavka tega odstavka je za pravice, zajete s poglavjema II in III, cena pravic na dražbah, ki se izvajajo v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi člena 10(4).

Predhodno dveletno referenčno obdobje iz prvega pododstavka je dveletno obdobje, ki se konča pred prvim mesecem šestih koledarskih mesecev iz navedenega pododstavka.

Kadar je pogoj iz prvega pododstavka tega odstavka izpolnjen in se odstavek 2 ne uporablja, Komisija v *Uradnem listu Evropske unije* o tem objavi obvestilo, v katerem navede datum, ko je bil pogoj izpolnjen.

Komisija v prvih treh delovnih dneh vsakega meseca objavi povprečno ceno pravic iz predhodnih šestih koledarskih mesecev in povprečno ceno pravic iz predhodnega dveletnega referenčnega obdobja. Če pogoj iz prvega pododstavka ni izpolnjen, Komisija objavi tudi raven, ki bi jo morala povprečna cena pravic doseči v naslednjem mesecu, da bi bil izpolnjen pogoj iz navedenega pododstavka.

2. Ko je izpolnjen pogoj za sprostitev pravic iz rezerve za stabilnost trga na podlagi odstavka 1, se šteje, da je pogoj iz navedenega odstavka ponovno izpolnjen šele po najmanj dvanajstih mesecih po izteku prejšnje sprostitev.

3. Podrobne ureditve za uporabo ukrepov iz odstavkov 1 in 2 tega člena so določene v delegiranih aktih iz člena 10(4).

▼ **M9***Člen 30***Pregled z vidika izvajanja Pariškega sporazuma in razvoja na trgih ogljika v drugih večjih gospodarstvih**▼ **M15**

1. Ta direktiva se pregleduje z vidika mednarodnega razvoja dogodkov in prizadevanj za uresničitev dolgoročnih ciljev Pariškega sporazuma ter ustreznih zavez, ki izhajajo iz Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja.

2. Ukrepi za podporo nekaterim energetske intenzivnim industrijskim panogam, ki so lahko izpostavljene tveganju za selitev virov ogljika, iz členov 10a in 10b te direktive, se pregledujejo v luči ukrepov podnebne politike drugih večjih gospodarstev. V tem okviru Komisija tudi razmisli, ali bi bilo treba še bolj uskladiti ukrepe glede nadomestil za neposredne stroške. Ukrepi, ki se uporabljajo za sektorje, zajete s CBAM, se pregledujejo ob upoštevanju uporabe Uredbe (EU) 2023/956. Komisija pred 1. januarjem 2028 in nato vsaki dve leti v okviru svojih poročil Evropskemu parlamentu in Svetu na podlagi člena 30(6) navedene uredbe oceni učinek CBAM na tveganje za selitev virov ogljika, tudi v zvezi z izvozom.

V poročilu oceni potrebo po sprejetju dodatnih ukrepov, vključno z zakonodajnimi, za obravnavanje tveganja za selitev virov ogljika. Poročilo se, kadar je ustrezno, priloži zakonodajni predlog.

3. Komisija v okviru vsakega globalnega pregleda stanja, dogovorjenega v okviru Pariškega sporazuma, poroča Evropskemu parlamentu in Svetu, zlasti o tem, ali mora Unija sprejeti dodatne politike in ukrepe v zvezi s potrebnim zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov s strani Unije in njenih držav članic, tudi kar zadeva linearni faktor iz člena 9 te direktive. Komisija lahko Evropskemu parlamentu in Svetu, kadar je ustrezno, predloži zakonodajne predloge za spremembo te direktive, zlasti za zagotovitev skladnosti s ciljem podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119 in podnebnimi cilji Unije iz člena 4 navedene uredbe. Komisija v ta namen pri pripravi zakonodajnega predloga med drugim upošteva predvideni okvirni proračun Unije za emisije toplogrednih plinov za obdobje 2030–2050, kot je navedeno v členu 4(4) navedene uredbe.

▼ **M9**

4. Komisija pred 1. januarjem 2020 predloži posodobljeno analizo učinkov letalstva, ki niso povezani s CO₂, in ji po potrebi priloži zakonodajne predloge o tem, kako te učinke najboljše obravnavati.

▼ **M15**

5. Komisija do 31. julija 2026 Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o naslednjem, po potrebi skupaj z zakonodajnim predlogom in oceno učinka:

▼ **M15**

- (a) kako se upoštevajo negativne emisije, do katerih pride zaradi odvzema toplogrednih plinov iz ozračja in njihovega varnega in trajnega shranjevanja, ter kako je mogoče te negativne emisije vključiti v trgovanje z emisijami, poleg tega pa, kadar je ustrezno, vključi jasno področje uporabe ter stroga merila tako vključitev in zaščitne ukrepe, da taki odvzemi ne bodo zgolj izravnali potrebnega zmanjšanja emisij v skladu s podnebnimi cilji Unije iz Uredbe (EU) 2021/1119;
- (b) izvedljivost znižanja pragov skupne nazivne vhodne toplotne moči 20 MW za dejavnosti iz Priloge I od leta 2031;
- (c) ali se vse emisije toplogrednih plinov, ki jih zajema ta direktiva, dejansko upoštevajo in ali se učinkovito preprečuje dvojno štetje; zlasti oceni, kako se obračunavajo emisije toplogrednih plinov, za katere se šteje, da so bile zajete in uporabljene v proizvodni na način, ki ni naveden v členu 12(3b).

6. Komisija pri pregledu te direktive v skladu z odstavki 1, 2 in 3 tega člena analizira, kako je mogoče vzpostaviti povezave med EU ETS in drugimi trgi ogljika, ne da bi to oviralo doseganje cilja podnebne nevtralnosti in podnebnih ciljev Unije iz Uredbe (EU) 2021/1119.

7. Komisija do 31. julija 2026 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni izvedljivost vključitve naprav za sežiganje komunalnih odpadkov v EU ETS, tudi z namenom njihove vključitve od leta 2028 in z oceno morebitne potrebe po možnosti, da država članica do 31. decembra 2030 odstopi od uporabe. V zvezi s tem Komisija upošteva, kako pomembno je, da vsi sektorji prispevajo k zmanjšanju emisij in morebitni preusmeritvi odpadkov k odlaganju na odlagališčih v Uniji in izvozu odpadkov v tretje države. Komisija poleg tega upošteva ustrezna merila, kot so učinki na notranji trg, morebitno izkrivljanje konkurence, okoljska celovitost, uskladitev s cilji Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter zanesljivost in natančnost v zvezi s spremljanjem in izračunom emisij. Komisija po potrebi in brez poseganja v določbe iz člena 4 navedene direktive temu poročilu priloži zakonodajni predlog o uporabi določb tega poglavja za dovoljenja za emisije toplogrednih plinov ter dodelitev in izdajo dodatnih pravic v zvezi z napravami za sežiganje komunalnih odpadkov ter za preprečevanje morebitnega preusmerjanja odpadkov.

⁽¹⁾ Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

▼ M15

Komisija v poročilu iz prvega pododstavka oceni tudi možnost, da se v EU ETS vključijo drugi postopki ravnanja z odpadki, zlasti odlagališča v Uniji, ki ustvarjajo emisije metana in dušikovega oksida. Komisija lahko temu poročilu po potrebi priloži tudi zakonodajni predlog za vključitev drugih tovrstnih postopkov ravnanja z odpadki v EU ETS.

▼ M14

8. Komisija leta 2026 v poročilo iz člena 10(5) vključi naslednje elemente:

- (a) oceno vplivov letov, krajših od 1 000 km, na okolje in podnebje in preučitev možnosti, kako bi lahko te vplive zmanjšali, vključno s preučitvijo razpoložljivih alternativnih načinov javnega prevoza in večjo uporabo trajnostnih letalskih goriv;
- (b) oceno vplivov letov, ki jih opravijo operatorji, ki so na podlagi točke (h) ali (k) vnosa „Letalstvo“ v stolpcu „Dejavnosti“ v preglednici v Prilogi I izvzeti, na okolje in podnebje ter preučitev možnosti, kako bi lahko te vplive zmanjšali;
- (c) oceno socialnih vplivov te direktive v letalskem sektorju, vključno z njegovo delovno silo in stroške letalskega prevoza, ter
- (d) oceno letalske povezljivosti otokov in oddaljenih ozemelj, vključno z upoštevanjem vidikov konkurenčnosti in selitve virov ogljika, pa tudi vplivov na okolje in podnebje.

Poročilo iz člena 10(5) se, kadar je ustrezno, upošteva tudi pri prihodnji reviziji te direktive.

▼ M15

POGLAVJE IVa

SISTEM ZA TRGOVANJE Z EMISIJAMI ZA STAVBE, CESTNI PROMET IN DODATNE SEKTORJE

*Člen 30a***Področje uporabe**

Določbe tega poglavja se uporabljajo za emisije, dovoljenja za emisije toplogrednih plinov, izdajo in predajo pravic ter spremljanje, poročanje in preverjanje v zvezi z dejavnostjo iz Priloge III. To poglavje se ne uporablja za emisije, zajete s poglavji II in III.

▼ **M15***Člen 30b***Dovoljenja za emisije toplogrednih plinov**

1. Države članice zagotovijo, da od 1. januarja 2025 noben regulirani subjekt ne opravlja dejavnosti iz Priloge III, razen če ima dovoljenje, ki ga je izdal pristojni organ v skladu z odstavkoma 2 in 3 tega člena.

2. Vloga za dovoljenje za emisije toplogrednih plinov iz tega poglavja, ki jo pristojnemu organu na podlagi odstavka 1 tega člena predloži regulirani subjekt, vključuje vsaj opis:
 - (a) reguliranega subjekta;

 - (b) vrste goriv, ki jih regulirani subjekt sprosti v porabo in se uporabljajo za zgorevanje v sektorjih iz Priloge III ter načinov, kako se navedena goriva sprostijo v porabo;

 - (c) končno uporabo oziroma končne uporabe goriv, sproščenih v porabo za dejavnost iz Priloge III;

 - (d) ukrepov, načrtovanih za spremljanje emisij in poročanje o njih v skladu z izvedbenimi akti iz členov 14 in 30f;

 - (e) netehnični povzetek informacij iz točk (a) do (d) tega odstavka.

3. Pristojni organ izda dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, s katerim reguliranemu subjektu iz odstavka 1 tega člena dovoli opravljati dejavnost iz Priloge III, če mu je bilo zadovoljivo dokazano, da je regulirani subjekt zmožen spremljati emisije, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih za porabo na podlagi Priloge III, in o njih poročati.

4. Dovoljenja za emisije toplogrednih plinov vsebujejo vsaj naslednje:
 - (a) ime in naslov reguliranega subjekta;

 - (b) opis načinov, kako regulirani subjekt sprosti goriva v porabo v sektorjih, zajetih s tem poglavjem;

 - (c) seznam goriv, ki jih regulirani subjekt sprosti v porabo v sektorjih, zajetih s tem poglavjem;

 - (d) načrt za spremljanje, ki izpolnjuje zahteve iz izvedbenih aktov iz člena 14;

 - (e) zahteve glede poročanja iz izvedbenih aktov iz člena 14;

▼ **M15**

- (f) obveznost, da regulirani subjekt preda pravice, izdane v skladu s tem poglavjem, ki ustrezajo skupnim emisijam v vsakem koledarskem letu, preverjenim v skladu s členom 15, do roka iz člena 30e(2).

5. Države članice lahko reguliranim subjektom dovolijo, da posodobijo načrte za spremljanje, ne da bi spreminjali dovoljenje. Regulirani subjekti vse posodobljene načrte za spremljanje predložijo pristojnemu organu v odobritev.

6. Regulirani subjekt obvesti pristojni organ o vseh načrtovanih spremembah narave svoje dejavnosti ali goriv, ki jih sprošča v porabo, zaradi katerih bi bilo morda treba posodobiti dovoljenje za emisije toplogrednih plinov. Pristojni organ, kadar je ustrezno, posodobi dovoljenje v skladu z izvedbenimi akti iz člena 14. Kadar se spremeni identiteta reguliranega subjekta, zajetega s tem poglavjem, pristojni organ posodobi dovoljenje, tako da doda ime in naslov novega reguliranega subjekta.

*Člen 30c***Skupna količina pravic za Unijo**

1. Skupna količina pravic za Unijo, ki se od leta 2027 izdajo vsako leto na podlagi tega poglavja, se od leta 2024 linearno zmanjšuje. Vrednost leta 2024 se določi kot mejne vrednosti emisij za leto 2024, izračunane na podlagi referenčnih emisij iz člena 4(2) Uredbe (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ za sektorja, zajeta s tem poglavjem, ter ob uporabi linearne krivulje zmanjševanja za vse emisije, ki spadajo na področje uporabe navedene uredbe. Po letu 2024 se količina vsako leto zmanjša s 5,10-odstotnim linearnim faktorjem zmanjšanja. Komisija do 1. januarja 2025 objavi skupno količino pravic za Unijo za leto 2027.

2. Skupna količina pravic za Unijo, ki se od leta 2028 izdajo vsako leto na podlagi tega poglavja, se od leta 2025 linearno zmanjšuje na podlagi povprečnih emisij, sporočenih na podlagi tega poglavja za leta 2024 do 2026. Količina pravic se zmanjša s 5,38-odstotnim linearnim faktorjem zmanjšanja, razen če se uporabijo pogoji iz točke 1 Priloge IIIa; v tem primeru se količina zmanjša z linearnim faktorjem zmanjšanja, prilagojenim v skladu s pravili iz točke 2 Priloge IIIa. Komisija do 30. junija 2027 objavi skupno količino pravic za Unijo za leto 2028, po potrebi pa tudi prilagojeni linearni faktor zmanjšanja.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26).

▼ **M15**

3. Skupna količina pravic za Unijo, izdanih v skladu s tem poglavjem, se prilagodi za vsako leto od leta 2028, da se nadomesti količina predanih pravic, kadar se ni bilo mogoče izogniti dvojnemu šteju emisij ali kadar so bile pravice predane za emisije, ki niso zajete v tem poglavju, kot je navedeno v členu 30f(5). Prilagoditev ustreza skupnemu številu pravic, zajetih s tem poglavjem, ki so bile predmet nadomestila v zadevnem letu poročanja na podlagi izvedbenih aktov iz člena 30f(5), drugi pododstavek.

4. Država članica, ki na podlagi člena 30j enostransko razširi dejavnost iz Priloge III na sektorje, ki niso navedeni v navedeni prilogi, zagotovi, da zadevni regulirani subjekti do 30. aprila zadevnega leta ustreznemu pristojnemu organu predložijo ustrezno utemeljeno poročilo v skladu s členom 30f. Če so predloženi podatki ustrezno utemeljeni, pristojni organ o tem do 30. junija zadevnega leta uradno obvesti Komisijo. Količina pravic, ki se izda na podlagi odstavka 1 tega člena, se prilagodi ob upoštevanju ustrezno utemeljenih poročil, ki so jih predložili regulirani subjekti.

*Člen 30d***Prodaja pravic na dražbi za dejavnost iz Priloge III**

1. Od leta 2027 se pravice, zajete s tem poglavjem, prodajo na dražbi, razen če se ne vključijo v rezervo za stabilnost trga, vzpostavljeno s Sklepom (EU) 2015/1814. Pravice, zajete s tem poglavjem, se prodajo na dražbi ločeno od pravic, zajetih s poglavjema II in III te direktive.

2. Prodaja pravic na dražbi na podlagi tega poglavja se začne leta 2027, in sicer s količino, ki ustreza 130 % količin pravic za prodajo na dražbi za leto 2027, določenih na podlagi skupne količine pravic za Unijo za navedeno leto ter zadevnih deležev in količin pravic za prodajo na dražbi na podlagi odstavkov 3 do 6 tega člena. Dodatnih 30 % količine pravic, ki se prodajo na dražbi, se uporabijo le za prodajo pravic na podlagi člena 30e(2), na dražbi pa se lahko prodajo do 31. maja 2028. Dodatnih 30 % količine pravic, se odšteje od količin pravic za prodajo na dražbi za obdobje 2029–2031. Pogoji za dražbe iz tega odstavka se določijo v skladu z odstavkom 7 tega člena in člena 10(4).

Leta 2027 se v rezervi za stabilnost trga na podlagi člena 1a(3) Sklepa (EU) 2015/1814 ustvari 600 milijonov pravic, zajetih s tem poglavjem, kot imetja.

3. 150 milijonov pravic, izdanih na podlagi tega poglavja, se proda na dražbi, vsi prihodki s teh dražb pa se dajo na voljo za Socialni sklad za podnebje, ustanovljen na podlagi Uredbe (EU) 2023/955, do leta 2032.

▼ M15

4. Da bi se skupaj s prihodki od pravic iz odstavka 3 tega člena in člena 10a(8b) te direktive pridobil najvišji znesek v višini 65 000 000 000 EUR, Komisija poskrbi, da se od preostalega števila pravic dodatna količina pravic, zajetih s tem poglavjem, proda na dražbi in se prihodki s teh dražb dajo na voljo za Socialni sklad za podnebje, ustanovljen z Uredbo (EU) 2023/955, do leta 2032.

Komisija zagotovi, da se pravice, predvidene za Socialni sklad za podnebje iz odstavka 3 tega člena in iz tega odstavka, prodajo na dražbi v skladu z načeli in načini iz člena 10(4) ter delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi navedenega člena.

Prihodki od prodaje pravic iz odstavka 3 tega člena in tega odstavka na dražbi so zunanji namenski prejemki v skladu s členom 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 in se uporabljajo v skladu s pravili, ki se uporabljajo za Socialni sklad za podnebje.

Letni znesek, dodeljen Socialnemu skladu za podnebje v skladu s členom 10a(8b), odstavkom 3 tega člena in tem odstavkom, ne presega:

- (a) za leto 2026: 4 000 000 000 EUR;
- (b) za leto 2027: 10 900 000 000 EUR;
- (c) za leto 2028: 10 500 000 000 EUR;
- (d) za leto 2029: 10 300 000 000 EUR;
- (e) za leto 2030: 10 100 000 000 EUR;
- (f) za leto 2031: 9 800 000 000 EUR;
- (g) za leto 2032: 9 400 000 000 EUR.

Kadar se sistem za trgovanje z emisijami, vzpostavljen v skladu s tem poglavjem, na podlagi člena 30k odloži do leta 2028, je najvišji znesek, ki se da na voljo Socialnemu skladu za podnebje v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, 54 600 000 000 EUR. V takem primeru letni zneski, dodeljeni Socialnemu skladu za podnebje, za leti 2026 in 2027 kumulativno ne presegajo 4 000 000 000 EUR, za obdobje od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2032 pa zadevni letni znesek ne presega:

- (a) za leto 2028: 11 400 000 000 EUR;
- (b) za leto 2029: 10 300 000 000 EUR;
- (c) za leto 2030: 10 100 000 000 EUR;
- (d) za leto 2031: 9 800 000 000 EUR;
- (e) za leto 2032: 9 000 000 000 EUR.

▼ M15

Kadar se prihodki, pridobljeni s prodajo na dražbi iz odstavka 5 tega člena, določijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311, tretji odstavek, PDEU, se člen 10a(8b) te direktive, odstavek 3 tega člena in ta odstavek ne uporabljajo.

5. Države članice skupno količino pravic, zajetih s tem poglavjem, po odštetju količin iz odstavkov 3 in 4 tega člena prodajo na dražbi, skupna količina pa se porazdeli med njih v deležih, ki so enaki deležu povprečnih referenčnih emisij iz člena 4(2) Uredbe (EU) 2018/842 za kategorije virov emisij iz drugega odstavka, točke (b), (c) in (d), Priloge III k tej direktivi, v obdobju 2016–2018 v zadevni državi članici, kot je obsežno preverjeno na podlagi člena 4(3) navedene uredbe.

6. Države članice določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo pravic na dražbi iz odstavka 5 tega člena, razen prihodkov, ki so zunanji namenski prejemki v skladu z odstavkom 3a, ali prihodkov, ki se opredelijo kot lastna sredstva v skladu s členom 311, tretji odstavek, PDEU in vključijo v proračun Unije. Države članice uporabijo svoje prihodke ali enakovredne finančne vrednosti teh prihodkov za enega ali več namenov iz člena 10(3) te direktive, pri čemer dajo prednost dejavnostim, ki lahko prispevajo k obravnavi socialnih vidikov trgovanja z emisijami na podlagi tega poglavja, ali za enega ali več naslednjih ukrepov:

- (a) ukrepe, ki naj bi prispevali k razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb ali zmanjšanju potreb stavb po energiji, vključno z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, ter povezane ukrepe v skladu s členom 7(11) ter členoma 12 in 20 Direktive 2012/27/EU ter ukrepe za finančno podporo gospodinjstvom z nizkim dohodkom v stavbah z najslabšimi rezultati;
- (b) ukrepe za pospešitev uporabe brezemisijskih vozil ali finančno podporo za uvajanje popolnoma interoperabilne oskrbovalne in polnilne infrastrukture za brezemisijska vozila ali ukrepe za spodbujanje prehoda na javni prevoz in izboljšanje multimodalnosti ali finančno podporo za obravnavanje družbenih vidikov v zvezi z uporabniki prevoza z nizkim in srednjim dohodkom;
- (c) za financiranje svojega socialnega načrta za podnebje v skladu s členom 15 Uredbe (EU) 2023/955;
- (d) za zagotavljanje finančnega nadomestila končnim porabnikom goriv v primerih, ko se takemu dvojnemu štetju emisij ni mogoče izogniti ali kadar so bile pravice predane za emisije, ki niso zajete v tem poglavju, kot je navedeno v členu 30f(5).

▼ **M15**

Šteje se, da so države članice izpolnile določbe tega odstavka, če so vzpostavile in izvajajo fiskalne politike ali politike finančne podpore ali regulativne politike, pri katerih se uporablja finančna podpora, določena za namene iz prvega pododstavka tega odstavka, in katerih vrednost je enaka prihodkom iz navedenega pododstavka, pridobljenim s prodajo pravic na dražbi iz tega poglavja.

Države članice obvestijo Komisijo o uporabi prihodkov in o ukrepih, sprejetih na podlagi tega odstavka, z navedbo teh informacij v svojih poročilih, ki jih predložijo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999.

7. Za pravice, izdane na podlagi tega poglavja, se uporablja člen 10(4) in (5).

Člen 30e

Prenos, predaja in ukinitvev pravic

1. Za emisije, regulirane subjekte in pravice, zajete s tem poglavjem, se uporablja člen 12, razen odstavkov 3 in 3a, odstavka 4, drugi in tretji stavek, ter odstavka 5 navedenega člena. V ta namen velja naslednje:

- (a) vsak sklic na emisije se razume kot sklic na emisije, zajete s tem poglavjem;
- (b) vsak sklic na upravljavce naprav se razume kot sklic na regulirane subjekte, zajete s tem poglavjem;
- (c) vsak sklic na pravice se razume kot sklic na pravice, zajete s tem poglavjem.

2. Od 1. januarja 2028 države članice zagotovijo, da regulirani subjekt do 31. maja vsako leto preda količino pravic, zajetih s tem poglavjem, enako skupnim emisijam reguliranega subjekta v predhodnem koledarskem letu, ki ustrezajo količini goriv, sproščenih v porabo v skladu s Prilogo III, in se preverijo na podlagi členov 15 in 30f, ter da se navedene pravice pozneje ukinejo.

3. Do 31. decembra 2030 lahko pristojni organ zadevne države članice z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 tega člena, kadar se za regulirani subjekt s sedežem v zadevni državi članici uporablja nacionalni davek na ogljik, ki velja za leta 2027 do 2030 in zajema dejavnost iz Priloge III, ta regulirani subjekt oprosti obveznosti predaje pravic iz odstavka 2 tega člena za določeno referenčno leto, če:

▼ M15

- (a) zadevna država članica uradno obvesti Komisijo o tem nacionalnem davku na ogljik do 31. decembra 2023, nacionalno pravo, ki določa davčne stopnje, ki se uporabljajo za leta 2027 do 2030, pa je do navedenega datuma že začelo veljati. Zadevna država članica uradno obvesti Komisijo o vseh naknadnih spremembah nacionalnega davka na ogljik;
- (b) je za referenčno leto nacionalni davek na ogljik zadevne države članice, ki ga ta regulirani subjekt dejansko plača, višji od povprečne končne cene na dražbi v sistemu za trgovanje z emisijami, vzpostavljenem na podlagi tega poglavja;
- (c) regulirani subjekt v celoti izpolnjuje obveznosti iz člena 30b o dovoljenjih za emisije toplogrednih plinov in člena 30f o spremljanju emisij, poročanju o njih in njihovem preverjanju;
- (d) zadevna država članica v skladu s točko (g) tega pododstavka in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi člena 10(4), Komisijo do 31. maja leta po referenčnem letu uradno obvesti o uporabi takega izvzetja in ustrezni količini pravic, ki se ukinejo;
- (e) Komisija v treh mesecih od uradnega obvestila iz točke (a) tega pododstavka ali v enem mesecu po uradnem obvestilu za zadevno leto iz točke (d) tega pododstavka ne nasprotuje uporabi odstopanja z utemeljitvijo, da priglašeni ukrep ni v skladu s pogoji iz tega odstavka;
- (f) zadevna država članica ne prodaja na dražbi količine pravic iz člena 30d(5) za določeno referenčno leto, dokler se količina pravic, ki se ukinejo v skladu s tem odstavkom, ne določi v skladu s točko (g) tega pododstavka. Zadevna država članica ne prodaja nobene dodatne količine pravic na dražbi na podlagi člena 30d(2), prvi pododstavek;
- (g) zadevna država članica ukine količino pravic iz skupne količine pravic, ki naj bi jih prodala na dražbi iz člena 30d(5) za referenčno leto, ki je enaka preverjenim emisijam tega reguliranega subjekta na podlagi tega poglavja za referenčno leto. Kadar je preostala količina pravic, ki bodo prodane na dražbi v referenčnem letu po uporabi točke (f) tega pododstavka, manjša od količine pravic, ki se ukinejo v skladu s tem odstavkom, zadevna država članica zagotovi, da do konca leta po referenčnem letu ukine količino pravic, ki ustreza razliki, ter

▼ **M15**

- (h) se zadevna država članica ob prvem uradnem obvestilu iz točke (a) tega pododstavka zaveže, da bo za enega ali več ukrepov iz člena 30d(6), prvi pododstavek, uporabila znesek, ki je enak prihodkom, za katere bi se uporabil člen 30d(6), če tega odstopanja ne bi bilo; uporablja se člen 30d(6), drugi in tretji pododstavek, in Komisija zagotovi, da so informacije, prejete na njuni podlagi, v skladu z zavezo, sprejeto na podlagi te točke.

Količina pravic, ki se ukinejo na podlagi prvega pododstavka točke (g) tega odstavka, ne vpliva na zunanje namenske prejemke, določene na podlagi člena 30d(4) te direktive, ali, če je bila določena na podlagi člena 311, tretji odstavek, PDEU, na lastna sredstva proračuna Unije na podlagi Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 ⁽¹⁾ iz prihodkov, pridobljenih s prodajo pravic na dražbi v skladu s členom 30d te direktive.

4. Bolnišnicam, ki niso zajete v poglavju III, se lahko zagotovi finančno nadomestilo za stroške, ki so jim bili preneseni zaradi prodaje pravic na podlagi tega poglavja. V ta namen se smiselno uporabljajo določbe tega poglavja, ki se uporabljajo za primere dvojnega štetja.

Člen 30f

Spremljanje emisij, poročanje o njih, njihovo preverjanje in akreditacija

1. Za emisije, regulirane subjekte in pravice, zajete s tem poglavjem, se uporabljata člena 14 in 15. V ta namen velja naslednje:

- (a) vsak sklic na emisije se razume kot sklic na emisije, zajete s tem poglavjem;
- (b) vsak sklic na dejavnost, navedeno v Prilogi I, se razume kot sklic na dejavnost iz Priloge III;
- (c) vsak sklic na upravljavce se razume kot sklic na regulirane subjekte, zajete s tem poglavjem;
- (d) vsak sklic na pravice se razume kot sklic na pravice, zajete s tem poglavjem;
- (e) sklic na datum v členu 15 se razume kot sklic na 30. april.

⁽¹⁾ Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).

▼ M15

2. Države članice zagotovijo, da vsak regulirani subjekt od leta 2025 za vsako koledarsko leto spremlja emisije, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih v porabo na podlagi Priloge III. Poleg tega zagotovijo, da od leta 2026 vsak regulirani subjekt naslednje leto pristojnemu organu poroča o teh emisijah v skladu z izvedbenimi akti iz člena 14(1).

3. Od 1. januarja 2028 države članice zagotovijo, da vsak regulirani subjekt do 30. aprila vsako leto do leta 2030 poroča o povprečnem deležu stroškov, povezanih s predajo pravic na podlagi tega poglavja, ki so jih prenesli na potrošnike za predhodno leto. Komisija sprejme izvedbene akte v zvezi z zahtevami in predlogami za ta poročila. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2). Komisija oceni predložena poročila in vsako leto poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o svojih ugotovitvah. Kadar Komisija ugotovi, da obstajajo neprimerne prakse v zvezi s prenosom stroškov ogljika, se lahko poročilo, kadar je ustrezno, priložijo zakonodajni predlogi, namenjeni obravnavi takih neustreznih praks.

4. Države članice zagotovijo, da vsak regulirani subjekt, ki ima 1. januarja 2025 dovoljenje v skladu s členom 30b, do 30. aprila 2025 sporoči svoje zgodovinske emisije za leto 2024.

5. Države članice zagotovijo, da so regulirani subjekti sposobni za posamezno vrsto goriva zanesljivo in točno opredeliti in dokumentirati točne količine goriva, ki se sprosti v porabo in uporabi za zgorevanje v sektorjih iz Priloge III ter končno uporabo goriv, ki jih regulirani subjekti sprostijo v porabo. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, da omejijo tveganje dvojnega štetja emisij, zajetih s tem poglavjem, ter emisij, zajetih s poglavjema II in III, in tveganje predaje pravic za emisije, ki niso zajete v tem poglavju.

Komisija sprejme izvedbene akte v zvezi s podrobnimi pravili za preprečevanje dvojnega štetja in predaje pravic za emisije, ki niso zajete v tem poglavju, ter za zagotavljanje finančnega nadomestila končnim porabnikom goriv v primerih, ko se takemu dvojnemu štetju ali predaji ni mogoče izogniti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2). Izračun finančnega nadomestila za končne porabnike goriv temelji na povprečni ceni pravic na dražbah, izvedenih v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi člena 10(4), v zadevnem letu poročanja.

6. Načela za spremljanje emisij, zajetih s tem poglavjem, in poročanje o njih so določena v delu C Priloge IV.

▼ M15

7. Merila za preverjanje emisij, zajetih s tem poglavjem, so določena v delu C Priloge V.

8. Države članice lahko dovolijo poenostavljene ukrepe spremljanja, poročanja in preverjanja za regulirane subjekte, katerih letne emisije, ki ustrezajo količinam goriv, sproščenih v porabo, so manjše od 1 000 ton ekvivalenta CO₂, v skladu z izvedbenimi akti iz člena 14(1).

*Člen 30g***Upravljanje**

Za emisije, regulirane subjekte in pravice, zajete s tem poglavjem, se uporabljajo člena 13 in 15a, člen 16(1), (2), (3), (4) in (12) ter členi 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22a, 23 in 29. V ta namen velja naslednje:

- (a) vsak sklic na emisije se razume kot sklic na emisije, zajete s tem poglavjem;
- (b) vsak sklic na upravljavce se razume kot sklic na regulirane subjekte, zajete s tem poglavjem;
- (c) vsak sklic na pravice se razume kot sklic na pravice, zajete s tem poglavjem.

*Člen 30h***Ukrepi v primeru pretiranega zvišanja cen**

1. Kadar povprečna cena pravic na dražbah, ki se izvajajo v skladu z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi člena 10(4) te direktive, več kot tri zaporedne mesece presega dvakratno povprečno ceno pravic na dražbah za pravice, zajete s tem poglavjem, ki so bile izvedene v šestih predhodnih zaporednih mesecih, se 50 milijonov pravic, zajetih s tem poglavjem, sprostijo iz rezerve za stabilnost trga v skladu s členom 1a(7) Sklepa (EU) 2015/1814.

Za leti 2027 in 2028 je izpolnjen pogoj iz prvega pododstavka, kadar je povprečna cena pravic več kot tri zaporedne mesece več kot 1,5-krat višja od povprečne cene pravic v referenčnem obdobju šestih predhodnih zaporednih mesecev.

2. Kadar povprečna cena pravic iz odstavka 1 tega člena v obdobju dveh zaporednih mesecev presega ceno 45 EUR, se 20 milijonov pravic, zajetih s tem poglavjem, sprostijo iz rezerve za stabilnost trga v skladu s členom 1a(7) Sklepa (EU) 2015/1814. Uporablja se indeksacija na podlagi evropskega indeksa cen življenjskih potrebščin za leto 2020. Z uporabo mehanizma iz tega odstavka se pravice sprostijo do 31. decembra 2029.

▼ M15

3. Kadar povprečna cena pravic iz odstavka 1 tega člena, presega trikratno povprečno ceno pravic na dražbah za pravice, ki so bile izvedene v šestih predhodnih zaporednih mesecih, se 150 milijonov pravic, zajetih s tem poglavjem, sprostijo iz rezerve za stabilnost trga v skladu s členom 1a(7) Sklepa (EU) 2015/1814.

4. Kadar je pogoj iz odstavka 2 izpolnjen isti dan kot pogoj iz odstavka 1 ali 3, se dodatne pravice sprostijo samo na podlagi odstavka 1 ali 3.

5. Pred 31. decembrom 2029, Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, ali je bil mehanizem iz odstavka 2 učinkovit in ali bi ga bilo treba ohraniti. Komisija temu poročilu, kadar je ustrezno, priloži zakonodajni predlog Evropskemu parlamentu in Svetu za spremembo te direktive, da se ta mehanizem prilagodi.

6. Kadar je eden ali več pogojev iz odstavkov 1, 2 ali 3 izpolnjen in je povzročil sprostitev pravic, se dodatne pravice na podlagi tega člena ne sprostijo prej kot 12 mesecev po tem.

7. Kadar je v drugi polovici 12-mesečnega obdobja iz odstavka 6 tega člena ponovno izpolnjen pogoj iz odstavka 2 tega člena, Komisija ob pomoči odbora, ustanovljenega s členom 44 Uredbe (EU) 2018/1999, oceni učinkovitost ukrepa in lahko z izvedbenim aktom odloči, da se odstavek 6 tega člena ne uporablja. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a(2) te direktive.

8. Kadar je izpolnjen eden ali več pogojev iz odstavka 1, 2 ali 3 in se odstavek 6 ne uporablja, Komisija v *Uradnem listu Evropske unije* nemudoma objavi obvestilo v zvezi z datumom, ko je bil izpolnjen ta ali ti pogoji.

9. Države članice, za katere velja obveznost predložitve načrta popravniških ukrepov v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2018/842, ustrezno upoštevajo učinke sprostitev dodatnih pravic na podlagi odstavka 2 tega člena v prejšnjih dveh letih, ko razmišljajo o dodatnih ukrepih, ki jih je treba izvesti v skladu s členom 8(1), prvi pododstavek, točka (c), navedene uredbe, da bi izpolnile svoje obveznosti iz navedene uredbe.

▼ **M15***Člen 30i***Pregled tega poglavja**

Komisija do 1. januarja 2028 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju določb tega poglavja v zvezi z njihovo uspešnostjo, upravljanjem in praktično uporabo, tudi o uporabi pravil na podlagi Sklepa (EU) 2015/1814. Po potrebi skupaj s tem poročilom predloži zakonodajni predlog za spremembo tega poglavja. Komisija do 31. oktobra 2031 oceni izvedljivost vključitve sektorjev, zajetih s Prilogo III k tej direktivi, v EU ETS, ki zajema sektorje iz Priloge I k tej direktivi.

*Člen 30j***Postopki za enostransko razširitev dejavnosti iz Priloge III na druge sektorje, za katere ne veljata poglavji II in III**

1. Od leta 2027 lahko države članice razširijo dejavnost iz Priloge III na sektorje, ki niso navedeni v navedeni prilogi in pri tem uporabijo trgovanje z emisijami v skladu s tem poglavjem v takih sektorjih ob upoštevanju vseh ustreznih meril, zlasti učinkov na notranji trg, možnih izkrivljanj konkurence, okoljske celovitosti sistema za trgovanje z emisijami, vzpostavljenega na podlagi tega poglavja, in zanesljivosti načrtovanega sistema spremljanja in poročanja pod pogojem, da razširitev dejavnosti iz navedene priloge odobri Komisija.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23 za dopolnitev te direktive v zvezi z odobritvijo razširitve, kot je navedeno v prvem pododstavku tega odstavka, dovoljenjem za dodelitev dodatnih pravic in pooblastilom drugih držav članic za razširitev dejavnosti iz Priloge III. Komisija lahko pri sprejemanju takih delegiranih aktov razširitev tudi dopolni z dodatnimi pravili, ki urejajo ukrepe za obravnavo morebitnih primerov dvojnega štetja, vključno z dodelitvijo dodatnih pravic za nadomestitev pravic, predanih za uporabo goriv v dejavnostih iz Priloge I. Vsi finančni ukrepi držav članic v korist podjetij v sektorjih in delih sektorjev, ki so izpostavljeni resničnemu tveganju za selitev virov ogljika zaradi znatnih posrednih stroškov, ki nastanejo zato, ker se stroški emisij toplogrednih plinov zaradi enostranske razširitve prenesejo na cene goriva, so v skladu s pravili o državni pomoči in ne povzročajo neupravičenega izkrivljanja konkurence na notranjem trgu.

2. Dodatne pravice, dodeljene na podlagi dovoljenja iz tega člena, se prodajo na dražbi v skladu z zahtevami iz člena 30d. Ne glede na člen 30d(1) do (6) države članice, ki so enostransko razširile dejavnost iz Priloge III v skladu s tem členom, določijo, kako se bodo porabili prihodki, pridobljeni s prodajo teh dodatnih pravic na dražbi.

▼ **M15***Člen 30k***Odlog trgovanja z emisijami za stavbe, cestni promet in dodatne sektorje do leta 2028 v primeru izjemno visokih cen energije**

1. Komisija do 15. julija 2026 v *Uradnem listu Evropske unije* objavi obvestilo o tem, ali je izpolnjen eden ali oba od naslednjih pogojev:

- (a) povprečna cena plina iz TTF v šestih koledarskih mesecih, ki se končajo 30. junija 2026, je bila višja od povprečne cene plina iz TTF februarja in marca 2022;
- (b) povprečna cena surove nafte Brent za šest koledarskih mesecev, ki se končajo 30. junija 2026, je bila več kot dvakrat višja od povprečne cene surove nafte Brent v predhodnih petih letih. Petletno referenčno obdobje je petletno obdobje, ki se konča pred prvim mesecem obdobja šestih koledarskih mesecev.

2. Kadar je izpolnjen eden ali oba pogoja iz odstavka 1, veljajo naslednja pravila:

- (a) z odstopanjem od člena 30c(1) je prvo leto, za katero se določi skupna količina pravic za Unijo, leto 2028, ter z odstopanjem od člena 30c(3) je prvo leto, za katero se določi skupna količina pravic za Unijo, leto 2029;
- (b) z odstopanjem od člena 30d(1) in (2) se začetek prodaje pravic na dražbi na podlagi tega poglavja preloži na leto 2028;
- (c) z odstopanjem od člena 30d(2) se dodatne količine pravic za prvo leto dražb odštejejo od količin pravic za prodajo na dražbi za obdobje 2030 – 2032, začetni deleži v rezervi za stabilnost trga pa se ustvarijo leta 2028;
- (d) z odstopanjem od člena 30e(2) se rok za začetno predajo pravic preloži na 31. maj 2029 za skupne emisije v letu 2028;
- (e) z odstopanjem od člena 30i se rok, v katerem mora Komisija poročati Evropskemu parlamentu in Svetu, preloži na 1. januar 2029.

▼ **M15**

POGLAVJE IVb

ZNANSTVENO SVETOVANJE IN PREPOZNAVNOST FINANCIRANJA*Člen 30l***Znanstveno svetovanje**

Evropski znanstveni svetovalni odbor za podnebne spremembe (v nadaljnjem besedilu: svetovalni odbor), ustanovljen v skladu s členom 10a Uredbe (ES) št. 401/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, lahko na lastno pobudo zagotavlja znanstveno svetovanje in izdaja poročila v zvezi s to direktivo. Komisija upošteva ustrezne nasvete in poročila svetovalnega odbora, zlasti glede:

- (a) potrebe po dodatnih politikah in ukrepih Unije za zagotovitev skladnosti s cilji iz člena 30(3) te direktive;
- (b) potrebe po dodatnih politikah in ukrepih Unije glede na sporazume o globalnih ukrepih v okviru ICAO za zmanjšanje vpliva letalstva na podnebje ter ambicije in okoljsko celovitost globalnega tržnega ukrepa IMO iz člena 3gg te direktive.

*Člen 30m***Informiranje, komuniciranje in obveščanje javnosti**

1. Komisija zagotovi prepoznavnost financiranja iz prihodkov EU ETS z dražb iz člena 10a(8) tako, da:

- (a) zagotovi, da upravičenci do tega financiranja z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promociji projektov in njihovih rezultatov, ter
- (b) zagotovi, da prejemniki tega financiranja uporabljajo ustrezno oznako, ki se glasi „(so)financirano iz sistema EU za trgovanje z emisijami (Sklad za inovacije)“, ter emblem Unije in znesek financiranja; kadar uporaba te oznake ni izvedljiva, se Sklad za inovacije omeni v vseh komunikacijskih dejavnostih, vključno z oglasnimi deskami na strateških mestih, ki so vidna javnosti.

Komisija v delegiranem aktu iz člena 10a(8) določi potrebne zahteve za zagotovitev prepoznavnosti financiranja iz Sklada za inovacije, vključno z zahtevo, da se ta sklad omeni.

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 401/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o Evropski agenciji za okolje in Evropskem okoljskem informacijskem in opazovalnem omrežju (UL L 126, 21.5.2009, str. 13).

▼ M15

2. Države članice zagotovijo prepoznavnost financiranja iz prihodkov EU ETS z dražb iz člena 10d, ki ustreza temu, kar je navedeno v odstavku 1, prvi pododstavek, točki (a) in (b), tega člena, vključno z zahtevo, da se Sklad za modernizacijo omeni.

3. Države članice si ob upoštevanju nacionalnih okoliščin prizadevajo zagotoviti prepoznavnost vira financiranja ukrepov ali projektov, financiranih iz prihodkov EU ETS z dražb, za katere določijo uporabo v skladu s členom 3d(4), členom 10(3) in členom 30d(6).

▼ M2

POGLAVJE V
KONČNE DOLOČBE

▼ B*Člen 31***Izvajanje**

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 31. decembra 2003. O tem takoj obvestijo Komisijo. Komisija o teh zakonih in drugih predpisih obvesti druge države članice.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva. Komisija o tem obvesti druge države članice.

*Člen 32***Začetek veljavnosti**

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

*Člen 33***Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼ **M4**

PRILOGA I

VRSTE DEJAVNOSTI, ZA KATERE SE UPORABLJA TA DIREKTIVA

▼ **M15**

1. Naprave ali deli naprav, ki se uporabljajo za raziskave, razvoj in preskušanje novih izdelkov in postopkov, niso zajete v tej direktivi. Naprave, v katerih emisije iz zgorevanja biomase, ki izpolnjuje merila iz člena 14, v predhodnem ustreznem petletnem obdobju iz člena 11(1), drugi pododstavek, povprečno prispevajo k več kot 95 % skupnih povprečnih emisij toplogrednih plinov, niso zajete v tej direktivi.

▼ **M4**

2. Spodaj navedene pragovne vrednosti se v splošnem nanašajo na proizvodne zmogljivosti ali obseg proizvodnje. Če se v istem obratu opravlja več dejavnosti, zajetih v isti vrsti, se proizvodne zmogljivosti teh dejavnosti seštevajo.

▼ **M15**

3. Ko se izračuna skupna nazivna vhodna toplotna moč neke naprave, da se odloči o njeni vključitvi v EU ETS, se sešteje nazivna vhodna toplotna moč vseh tehničnih enot, iz katerih je sestavljena naprava, v katerih izgorevajo goriva. Te enote so lahko med drugim vse vrste kotlov, gorilnikov, turbin, grelnikov, industrijskih peči, sežigalnic, žgalnih peči, peči, sušilnih naprav, motorjev, gorivnih celic, enot CLC (chemical looping combustion units), bakel in toplotnega ali katalitičnega naknadnega zgorevanja. Za namen tega izračuna se ne upoštevajo enote, ki imajo nazivno vhodno toplotno moč pod 3 MW.

▼ **M4**

4. Če se enota uporablja za dejavnost, pri kateri prag ni izražen kot skupna nazivna vhodna toplotna moč, ima prag te dejavnosti prednost pri odločanju o vključitvi v ► **M9** EU ETS ◀.
5. Če je prag zmogljivosti katere koli dejavnosti iz te priloge v napravi presežen, se vse enote, v katerih izgorevajo goriva, razen enot za sežiganje nevarnih ali komunalnih odpadkov, vključijo v dovoljenje za emisije toplogrednih plinov.
6. Od 1. januarja 2012 bodo vključeni vsi leti, ki imajo vzlet ali pristanek na letališču, ki se nahaja na ozemlju države članice, za katero velja Pogodba.

▼ **M15**

Dejavnosti	Toplogredni plini
Izgorevanje goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW (razen v napravah za sežiganje nevarnih ali komunalnih odpadkov) Od 1. januarja 2024 zgorevanje goriv v napravah za sežiganje komunalnih odpadkov s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW za namene členov 14 in 15.	Ogljikov dioksid
Rafiniranje olja, pri katerem obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW	Ogljikov dioksid
▼ M4 Proizvodnja koksa	Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
------------	-------------------

Praženje ali sintranje, vključno s peletiranjem, kovinskih rud (vključno s sulfidnimi rudami)

Ogljikov dioksid

▼ **M15**

Proizvodnja železa ali jekla (primarno ali sekundarno taljenje), vključno z neprekinjenim litjem, z zmogljivostjo nad 2,5 tone na uro

Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Proizvodnja ali predelava železa in jekla (vključno z železovimi zlitinami), pri katerih obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW. Predelava med drugim vključuje valjarne, pregrevalnike, kalilne peči, kovačnice, livarne, premazovalnice in lužilnice.

Ogljikov dioksid

▼ **M15**

Proizvodnja primarnega aluminija ali glinice

Ogljikov dioksid in perfluorirani ogljikovodiki

▼ **M4**

Proizvodnja sekundarnega aluminija pri kateri obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo nad 20 MW.

Ogljikov dioksid

Proizvodnja ali predelava barvnih kovin, vključno s proizvodno zlitin, rafinacija, litje itd., pri katerih obratujejo kurilne enote s skupno nazivno vhodno toplotno močjo (vključno z gorivi, ki se uporabljajo kot reducenti) nad 20 MW.

Ogljikov dioksid

Proizvodnja cementnega klinkerja v rotacijskih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 500 ton na dan ali v drugih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan

Ogljikov dioksid

Proizvodnja apna ali žganje dolomita ali magnetita v rotacijskih ali drugih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan

Ogljikov dioksid

Proizvodnja stekla, vključno s steklenimi vlakni, s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan

Ogljikov dioksid

Izdelav keramičnih izdelkov z žganjem, zlasti strešnikov, opek, ognjevdržnih opek, ploščic, lončevine ali porcelana, s proizvodno zmogljivostjo nad 75 ton na dan

Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
------------	-------------------

Proizvodnja izolacijskega materiala iz mineralne volne z uporabo stekla, kamna ali žlindre s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan

Ogljikov dioksid

▼ **M15**

Sušenje ali žganje mavca ali proizvodnja mavčnih plošč in drugih mavčnih proizvodov, katerih proizvodna zmogljivost žgane sadre ali posušene sekundarne sadre presega skupno 20 ton na dan

Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Proizvodnja papirne kaše iz lesa ali drugih vlaknatih materialov

Ogljikov dioksid

Proizvodnja papirja ali kartona, s proizvodno zmogljivostjo nad 20 ton na dan

Ogljikov dioksid

▼ **M15**

Proizvodnja industrijskega oglja, ki vključuje karbonizacijo organskih snovi, kot so olja, katrani ter ostanki krekinga in destilacije, katerih proizvodna zmogljivost presega 50 ton na dan

Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Proizvodnja dušikove kisline

Ogljikov dioksid in dušikov oksid

Proizvodnja adipinske kisline

Ogljikov dioksid in dušikov oksid

Proizvodnja glioksala in glioksilne kisline

Ogljikov dioksid in dušikov oksid

Proizvodnja amoniaka

Ogljikov dioksid

Proizvodnja voluminoznih organskih kemikalij s krekingom, reformingom, delno ali polno oksidacijo ali s podobnimi procesi s proizvodno zmogljivostjo nad 100 ton na dan

Ogljikov dioksid

▼ **M15**

Proizvodnja vodika (H₂) in sinteznega plina s proizvodno zmogljivostjo nad 5 ton na dan

Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Proizvodnja natrijevega karbonata (Na₂CO₃) in natrijevega bikarbonata (NaHCO₃)

Ogljikov dioksid

Zajemanje toplogrednih plinov iz naprav, obravnavanih v tej direktivi, za namene prenosa in geološkega shranjevanja na kraju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES

Ogljikov dioksid

▼ **M15**

Prenos toplogrednih plinov za geološko shranjevanje na kraju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES, razen tistih emisij, ki jih zajema druga dejavnost na podlagi te direktive

Ogljikov dioksid

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
<p>Geološko shranjevanje toplogrednih plinov na kraju shranjevanja, ki jih dovoljuje Direktiva 2009/31/ES.</p>	<p>Ogljikov dioksid</p>
<p>Letalstvo</p> <p>► M14 Leti med aerodromoma v dveh različnih državah, navedenih na seznamu iz izvedbenega akta, sprejetega na podlagi člena 25a(3), ter leti med Švico ali Združenim kraljestvom in državami, navedenimi na seznamu iz izvedbenega akta, sprejetega na podlagi člena 25a(3), ter za namene člena 12(6) in (8) ter člena 28c vsi drugi leti med aerodromi, ki se nahajajo v dveh različnih tretjih državah, ki jih opravljajo operatorji zrakoplovov, ki izpolnjujejo oba naslednja pogoja:</p> <p>(a) operatorji zrakoplovov imajo spričevalo operatorja zrakoplova, ki ga je izdala država članica, ali so registrirani v državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, pridruženimi območji in ozemlji navedene države članice, in</p> <p>(b) od 1. januarja 2021 njihove letne emisije CO₂ iz letov, ki se opravljajo z letali z največjo potrjeno vzletno maso, večjo od 5 700 kg, iz te priloge, razen letov z vzletom in pristankom v isti državi članici, vključno z najbolj oddaljenimi regijami iste države članice, presegajo 10 000 ton; za namene te točke se ne upoštevajo emisije iz naslednjih vrst letov:</p> <p>(i) državnih letov;</p> <p>(ii) letov v humanitarne namene;</p> <p>(iii) letov medicinske pomoči;</p> <p>(iv) vojaških letov;</p> <p>(v) letov za gašenje požarov;</p> <p>(vi) letov pred ali po humanitarnem letu, letu medicinske pomoči ali letu za gašenje požarov, pod pogojem, da so bili taki leti opravljeni z istim zrakoplovom in so bili potrebni za izvedbo s tem povezanih humanitarnih, zdravstvenih ali gasilskih dejavnosti ali za premestitev zrakoplova po teh dejavnostih za njegovo naslednjo dejavnost. ◀</p>	<p>Ogljikov dioksid</p>

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
<p>Leti, ki imajo pristanek na ali vzlet iz letališča na ozemlju države članice, za katero velja Pogodba.</p>	
<p>Ta dejavnost ne vključuje:</p>	
<p>(a) letov izključno za prevoz v okviru službenih potovanj vladajočega monarha ali njegovih bližnjih sorodnikov, predsednikov držav, predsednikov vlad in vladnih ministrov države, ki ni država članica, kadar je to z ustreznim kazalnikom stanja navedeno v načrtu leta;</p>	
<p>(b) vojaških letov z vojaškimi zrakoplovi ter carinskih in policijskih letov;</p>	
<p>(c) letov za iskanje in reševanje, letov za gašenje požarov, letov v humanitarne namene in letov v primeru nujne medicinske pomoči, ki jih odobri ustrezen pristojni organ;</p>	
<p>(d) vseh letov, ki potekajo izključno na podlagi pravil vizualnega letenja, kakor so določena v Prilogi 2 k Čikaški konvenciji;</p>	
<p>(e) letov, ki se zaključijo na istem letališču, na katerem je letalo vzletelo in med katerimi ni bilo vmesnih postankov;</p>	
<p>(f) letov za usposabljanje izključno za namene pridobitve licence ali ocenjevanja letalskega osebja v pilotski kabini, kadar je to utemeljeno z ustreznim zaznamkom v načrtu leta, v kolikor let ni namenjen prevozu potnikov in/ali tovora ali dostavljanju ali prevažanju zrakoplova;</p>	
<p>(g) letov, ki se izvajajo izključno za namene znanstvenih raziskav ali za namene preverjanja, preizkušanja ali certificiranja letal ali letalske ali zemeljske opreme;</p>	
<p>(h) letov, ki se izvajajo z zrakoplovi s potrjeno največjo vzletno maso, manjšo od 5 700 kg;</p>	
<p>(i) letov, opravljenih v okviru obveznosti javnih služb, predpisanih v skladu z Uredbo (EGS) št. 2408/92 o letalskih progah znotraj najbolj oddaljenih regij, kot so opredeljene v členu 299(2) Pogodbe, ali na letalskih progah, kadar ponujena zmogljivost ne presega ► M14 50 000 ◀ sedežev na leto;</p>	

▼ **M4**

Dejavnosti	Toplogredni plini
<p>(j) letov, ki bi, če ne bi bilo te točke, spadali v to dejavnost, v kolikor jih opravijo operatorji v komercialnem zračnem prevozu,</p> <p>— ki opravijo manj kot 243 letov v posameznem obdobju v treh zaporednih štirimesečnih obdobjih ali</p> <p>— katerih skupna letna količina emisij letov je manj kot 10 000 ton letno.</p> <p>► M11 Leti iz točke (l) in (m) ali leti izključno za prevoz v okviru službenih potovanj vladajočih monarhov in njihovih bližnjih sorodnikov, predsednikov držav, predsednikov vlad in vladnih ministrov države članice se po tej točki ne smejo izključiti; ◀</p> <p>► M11 (k) od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2030 letov, ki bi razen v tej točki bili zajeti v tej dejavnosti in ki jih opravi nekomercialni operater zrakoplovov, kadar so skupne letne emisije teh letov manjše od 1 000 ton na leto (vključno z emisijami iz letov iz točke (l) in (m)); ◀</p> <p>► M10 (l) leti z letališč v Švici na letališča v EGP; ◀</p> <p>► M11 (m) leti z letališč v Združenem kraljestvu na letališča v EGP. ◀</p>	
<p>Pomorski promet</p> <p>Dejavnosti pomorskega prometa iz Uredbe (EU) 2015/757, razen dejavnosti pomorskega prometa iz člena 2(1a) in, do 31. decembra 2026, člena 2(1b) navedene uredbe</p>	<p>Ogljikov dioksid</p> <p>od 1. januarja 2026 metan in dušikov oksid</p>

▼ **M15**

▼B

PRILOGA II

TOPLOGREDNI PLINI IZ ČLENOV 3 IN 30

Ogljikov dioksid (CO₂)

Metan (CH₄)

Dušikov oksid (N₂O)

Fluorirani ogljikovodiki (HFC)

Perfluorirani ogljikovodiki (PFC)

Žveplov heksafluorid (SF₆)

▼ M4

PRILOGA IIa

Povišanje odstotka pravic, ki bodo prodane na dražbi, po posameznih državah članicah v skladu s členom 10(2)(a) za namene solidarnosti in rasti v ►M9 Uniji ◀, da se zmanjša emisije in prilagodi na vplive podnebnih sprememb

Delež države članice

▼ M9▼ M4

Bolgarija	53 %
Češka republika	31 %
Estonija	42 %
Grčija	17 %
Španija	13 %

▼ A1

Hrvaška	26 %
---------	------

▼ M9▼ M4

Ciper	20 %
Latvija	56 %
Litva	46 %

▼ M9▼ M4

Madžarska	28 %
Malta	23 %
Poljska	39 %
Portugalska	16 %
Romunija	53 %
Slovenija	20 %
Slovaška	41 %

▼ M9

▼ **M15***PRILOGA Iib*

Del A

PORAZDELITEV FINANČNIH SREDSTEV IZ SKLADA ZA
MODERNIZACIJO V SKLADU S ČLENOM 10(1), TRETJI PODODSTAVEK

	Delež
Bolgarija	5,84 %
Češka	15,59 %
Estonija	2,78 %
Hrvaška	3,14 %
Latvija	1,44 %
Litva	2,57 %
Madžarska	7,12 %
Poljska	43,41 %
Romunija	11,98 %
Slovaška	6,13 %

Del B

RAZDELITEV SREDSTEV IZ SKLADA ZA MODERNIZACIJO V SKLADU
S ČLENOM 10(1), ČETRTEI PODODSTAVEK

	Delež
Bolgarija	4,9 %
Češka	12,6 %
Estonija	2,1 %
Grčija	10,1 %
Hrvaška	2,3 %
Latvija	1,0 %
Litva	1,9 %
Madžarska	5,8 %
Poljska	34,2 %
Portugalska	8,6 %
Romunija	9,7 %
Slovaška	4,8 %
Slovenija	2,0 %

▼ M4▼ M15

PRILOGA III

DEJAVNOST IZ POGLAVJA IVa

Dejavnost	Toplogredni plini
<p>Sprostitev za porabo goriv, ki se uporabljajo za izgorevanje v stavbnem sektorju, sektorju cestnega prometa in dodatnih sektorjih. Ta dejavnost ne vključuje:</p> <p>(a) sprostitev za porabo goriv, ki se uporabljajo v dejavnostih iz Priloge I, razen če se uporabljajo za izgorevanje v dejavnostih prevoza toplogrednih plinov za geološko shranjevanje, kot je določeno v preglednici, vrstica sedemindvajset, navedene priloge ali če se uporabljajo za zgorevanje v napravah, izključenih v skladu s členom 27a;</p> <p>(b) sprostitev za porabo goriv, za katera je faktor emisije enak nič;</p> <p>(c) sprostitev za porabo nevarnih ali komunalnih odpadkov, ki se uporabljajo kot gorivo.</p> <p>Sektor stavb in sektor cestnega prometa ustrezata naslednjim virom emisij, opredeljenim v Smernicah IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006, s potrebnimi spremembami teh opredelitev:</p> <p>(a) soproizvodnja toplote in električne energije (oznaka kategorije vira 1A1a ii) in toplotne naprave (oznaka kategorije vira 1A1a iii), če proizvajajo toploto za kategorije na podlagi točk (c) in (d) tega odstavka, neposredno ali prek omrežij za daljinsko ogrevanje;</p>	<p>Ogljikov dioksid</p>
<p>(b) cestni promet (oznaka kategorije vira 1A3b), razen uporabe kmetijskih vozil na asfaltiranih cestah;</p> <p>(c) komercialni/institucionalni (oznaka kategorije vira 1A4a);</p> <p>(d) stanovanjski (oznaka kategorije vira 1A4b).</p> <p>Dodatni sektorji ustrezajo naslednjim virom emisij, opredeljenim v Smernicah IPCC za nacionalne evidence toplogrednih plinov iz leta 2006:</p> <p>(a) energetske dejavnosti (oznaka kategorije vira 1A1), razen kategorij, opredeljenih v drugem odstavku, točka (a), te priloge;</p> <p>(b) predelovalne dejavnosti in gradbeništvo (oznaka kategorije vira 1A2).</p>	

▼ **M15***PRILOGA IIIa***PRILAGODITEV LINEARNEGA FAKTORJA ZMANJŠANJA
V SKLADU S ČLENOM 30c(2)**

1. Če so povprečne emisije, sporočene v skladu s poglavjem IVa za leta 2024 do 2026, za več kot 2 % višje v primerjavi z vrednostjo količine za leto 2025, opredeljene v skladu s členom 30c(1), in če te razlike niso posledica manj kot 5-odstotne razlike med emisijami, sporočenimi v skladu s poglavjem IVa, in evidenčnimi podatki za leto 2025 o emisijah toplogrednih plinov iz kategorij virov UNFCCC za sektorje iz poglavja IVa, se linearni faktor zmanjšanja izračuna s prilagoditvijo linearnega faktorja zmanjšanja iz člena 30c(1).

2. Prilagojeni linearni faktor zmanjšanja v skladu s točko 1 se določi na naslednji način:

$$\text{LRF}_{\text{ADJ}} = 100\% \cdot [\text{MRV}_{[2024-2026]} - (\text{ESR}_{[2024]} - 6 \cdot \text{LRF}_{[2024]} \cdot \text{ESR}_{[2024]})] / (5 \cdot \text{MRV}_{[2024-2026]}), \text{ kjer je:}$$

LRF_{ADJ} je prilagojeni linearni faktor zmanjšanja;

$\text{MRV}_{[2024-2026]}$ je povprečje preverjenih emisij v skladu s poglavjem IVa za leta 2024 do 2026;

$\text{ESR}_{[2024]}$ je vrednost emisij iz leta 2024, opredeljena v skladu s členom 30c(1) za sektorje iz poglavja IVa;

$\text{LRF}_{[2024]}$ je linearni faktor zmanjšanja iz člena 30c(1).

▼ B*PRILOGA IV***NAČELA ZA SPREMLJANJE IN POROČANJE IZ ČLENA 14(1)****▼ M2****DEL A – Spremljanje in poročanje o emisijah iz nepremičnih naprav****▼ B****Spremljanje emisij ogljikovega dioksida**

Emisije se spremljajo bodisi z izračunavanjem bodisi z meritvami.

Izračun

Emisije se izračunajo po formuli:

podatki dejavnosti × faktor emisije × faktor oksidacije

Podatki dejavnosti (uporabljeno gorivo, stopnja proizvodnje itd.) se spremljajo na podlagi podatkov o dobavi goriv ali na podlagi meritev.

Uporabijo se sprejeti faktorji emisije. Faktorji emisije, specifični za dejavnost, so sprejemljivi za vsa goriva. Privzeti faktorji so sprejemljivi za vsa goriva, razen nekomercialnih (gorivo iz odpadkov, kot so pnevmatike in industrijski procesni plini). Privzete faktorje za premog, specifične za plast, ter privzete faktorje za zemeljski plin, specifične za EU ali državo proizvodnje, je treba natančneje opredeliti. Privzete vrednosti IPCC so sprejemljive za proizvode rafinerij. ► **M15** Faktor emisije za biomaso, ki izpolnjuje trajnostna merila in merila za prihranke emisij toplogrednih plinov za uporabo biomase, določen z Direktivo (EU) 2018/2001, z vsemi potrebnimi prilagoditvami za uporabo na podlagi te direktive, kot je določeno v izvedbenih aktih iz člena 14 te direktive, je nič. ◀

Če faktor emisije ne upošteva dejstva, da se nekaj ogljika ne oksidira, se uporabi dodatni faktor oksidacije. Če se izračunajo faktorji emisije, specifični za dejavnost, ki že upoštevajo oksidacijo, faktorja oksidacije ni treba uporabiti.

▼ M15

Uporabijo se privzeti faktorji oksidacije, razviti na podlagi Direktive 2010/75/EU, razen če upravljavec lahko dokaže, da so faktorji, specifični za dejavnost, bolj točni.

▼ B

Izračun se opravi za vsako dejavnost, napravo in gorivo posebej.

Merjenje

Emisije se merijo po standardiziranih ali sprejetih metodah, meritve pa se morajo ujemati z izračunom emisij.

Spremljanje emisij drugih toplogrednih plinov**▼ M9**

Uporabljajo se standardizirane ali sprejete metode, ki jih razvije Komisija v sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki in ki se sprejmejo v skladu s členom 14(1).

▼ B**Poročanje o emisijah**

Vsak upravljavec v poročilo za napravo vključi naslednje informacije:

A. Podatki, ki identificirajo napravo, vključujoč:

- Ime naprave;
- Njen naslov, skupaj s pošno številko in državo;
- Vrsto in število dejavnosti iz Priloge I, ki se izvajajo v napravi;
- Naslov, številki telefona in faksa ter naslov elektronske pošte osebe za stike; in
- Ime lastnika naprave in morebitne matičnega podjetja.

B. Za vsako dejavnost iz Priloge I, ki se izvaja na lokaciji in za katero se izračunavajo emisije:

- Podatki o dejavnosti;
- Faktorji emisije;
- Faktorji oksidacije;
- Skupne emisije; in
- Negotovost.

C. Za vsako dejavnost iz Priloge I, ki se izvaja na lokaciji in za katero se merijo emisije:

- Skupne emisije;
- Informacije o zanesljivosti merilnih metod; in
- Negotovost.

D. Za emisije iz izgorevanja poročilo vsebuje tudi faktor oksidacije, razen če je bila oksidacija že upoštevana pri določanju faktorja emisije, specifičnega za dejavnost.

Države članice sprejmejo ukrepe za usklajevanje zahtev za poročanje z vsemi obstoječimi zahtevami za poročanje, da je podjetje čim manj obremenjeno s poročanjem.

▼ M2**DEL B – Spremljanje in poročanje o emisijah iz letalstva****Spremljanje emisij ogljikovega dioksida**

Emisije se spremljajo na podlagi izračuna. Emisije se izračunajo z uporabo formule:

poraba goriva × faktor emisije

V porabo goriva je vključeno tudi gorivo, ki ga porabi pomožni motor. Dejanska poraba goriva za vsak let se uporabi vedno, kadar je mogoče, in se izračuna z uporabo formule:

količina goriva v rezervoarjih zrakoplovov po koncu polnjenja z gorivom za zadevni let – količina goriva v rezervoarjih zrakoplovov po koncu polnjenja z gorivom za naslednji let + polnjenje z gorivom za zadevni naslednji let.

▼ M2

Če podatki o dejanski porabi goriva niso na voljo, se na podlagi najzanesljivejših podatkov, ki so na voljo, za ocenjevanje podatkov o dejanski porabi goriva uporabi standardizirana usklajena metoda.

Uporabijo se privzeti faktorji emisij IPCC iz Smernic za popis IPCC 2006 ali naknadnih dopolnil teh smernic, razen če so faktorji emisije, posebni za dejavnost, ki jih identificirajo neodvisno akreditirani laboratoriji, ki uporabljajo analitične metode, natančnejši. ► **M15** Faktor emisije za biomaso, ki izpolnjuje trajnostna merila in merila za prihranke emisij toplogrednih plinov za uporabo biomase, določen z Direktivo (EU) 2018/2001, z vsemi potrebnimi prilagoditvami za uporabo na podlagi te direktive, kot je določeno v izvedbenih aktih iz člena 14 te direktive, je nič. ◀ ► **M14** Faktor emisije za kerozin za reaktivne motorje (jet A1 ali jet A) je 3,16 (t CO₂/t goriva). ◀

▼ M14

Za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki uporabljajo vodik iz obnovljivih virov in so skladna s členom 25 Direktive (EU) 2018/2001, se do sprejetja izvedbenega akta iz člena 14(1) te direktive šteje, da ustvarjajo ničelne emisije za operatorje zrakoplovov, ki jih uporabljajo.

▼ M2

Za vsak let in vsako gorivo se opravi ločen izračun.

Poročanje o emisijah

Vsak operator zrakoplova v svoje poročilo na podlagi člena 14(3) vključi naslednje informacije:

A. podatke za identifikacijo operatorja zrakoplova, ki vključujejo:

- ime operatorja zrakoplova,
- njegovo državo članico upravljavko,
- njegov naslov, vključno s pošto številko in državo, in če je drugačen, tudi njegov kontaktni naslov v državi članici upravljavki,
- registrske številke zrakoplovov in vrste zrakoplovov, ki se uporabljajo za izvajanje letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova, v obdobju, ki ga zajema poročilo,
- število spričevala in organ izdaje spričevala in operativne licence operatorja zrakoplova, pod katerim so bile izvedene letalske dejavnosti zadevnega operatorja zrakoplova iz Priloge I,
- naslov, številki telefona in faksa ter naslov elektronske pošte osebe za stike in
- ime lastnika zrakoplova;

B. za vsako vrsto goriva, za katerega se izračunavajo emisije:

- porabo goriva,
- faktor emisije,
- skupne emisije iz vseh opravljenih letov v obdobju, ki ga zajema poročilo, in ki so del letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova,

▼ M2

- skupne emisije iz:
 - vseh opravljenih letov, ki v obdobju, ki ga zajema poročilo, spadajo med letalske dejavnosti zadevnega letalskega operaterja iz Priloge I in ki so imeli vzlet na letališču na ozemlju države članice in pristanek na letališču, ki je na ozemlju iste države članice,
 - vseh drugih opravljenih letov, ki so v obdobju, ki ga zajema poročilo, del letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova,
- skupne emisije iz vseh opravljenih letov zrakoplovov, ki so v obdobju, ki ga zajema poročilo, del letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova in ki:
 - so imeli vzlet iz vsake države članice in
 - pristanek v vsaki državi članici iz tretje države,
- faktor negotovosti.

Spremljanje podatkov o tonskih kilometrih za namen členov 3e in 3f

Za vlogo za dodelitev pravic v skladu s členom 3e(1) ali členom 3f(2), se količina letalskih dejavnosti izračuna v tonskih kilometrih z naslednjo formulo:

tonski kilometri = razdalja × koristni tovor

pri čemer:

„razdalja“ pomeni razdaljo velikega kroga med izhodiščnim in ciljnim letališčem, vključno z dodatnim fiksnim faktorjem 95 km; in

„koristni tovor“ pomeni skupno maso tovora, pošte in potnikov, ki jih prevaža.

Pri izračunu koristnega tovora:

- je število potnikov na zrakoplovu število potnikov brez članov posadke,
- operator zrakoplova lahko za zadevne lete za potnike in prijavljeno prtljago, ki je navedena v dokumentaciji o masi in ravnotežju, uporabi dejansko ali standardno maso ali pa privzeto vrednost v višini 100 kg za vsakega potnika in njegovo prijavljeno prtljago.

Poročanje o podatkih o tonskih kilometrih za namen členov 3e in 3f

Operator zrakoplova v svojo vlogo na podlagi člena 3e(1) ali člena 3f(2) vključi naslednje informacije:

A. podatke za identifikacijo operatorja zrakoplova, ki vključujejo:

- ime operatorja zrakoplova,

▼ M2

- njegovo državo članico upravljavko,
- njegov naslov, vključno s pošto številko in državo, in če je drugačen, tudi njegov kontaktni naslov v državi članici upravljavki,
- registrske številke zrakoplovov in vrste zrakoplovov, ki se uporabljajo za izvajanje letalskih dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova, v letu, ki ga zajema poročilo,
- število spričevala in organ izdaje spričevala in operativne licence operatorja zrakoplova, pod katerim so bile izvedene letalske dejavnosti zadevnega operatorja zrakoplova iz Priloge I,
- naslov, številki telefona in faksa ter naslov elektronske pošte osebe za stike in
- ime lastnika zrakoplova;

B. podatke o tonskih kilometrih:

- število letov med letališčem vzleta in pristanka,
- število potnikov med letališčem vzleta in pristanka,
- število tonskih kilometrov med letališčem vzleta in pristanka,
- izbrana metoda izračuna mase potnikov in prijavljene prtljage,
- skupno število tonskih kilometrov za vse lete, opravljene med letom, ki ga zajema poročilo, in ki spadajo med letalske dejavnosti iz Priloge I, s katerimi se ukvarja operator zrakoplova.

▼ M15

DEL C

Spremljanje in poročanje o emisijah, ki ustrezajo dejavnosti iz Priloge III**Spremljanje emisij**

Emisije se spremljajo na podlagi izračuna.

Izračun

Emisije se izračunajo z naslednjo formulo:

Gorivo, sproščeno za porabo × faktor emisije

Gorivo, sproščeno za porabo, vključuje količino goriva, sproščenega za porabo reguliranega subjekta.

Uporabijo se privzeti faktorji emisije IPCC iz Smernic za popis IPCC 2006 ali naknadnih dopolnil teh smernic, razen če so faktorji emisije, posebni za gorivo, ki jih identificirajo neodvisno akreditirani laboratoriji, ki uporabljajo analitične metode, natančnejši.

▼ M15

Za vsak regulirani subjekt in vsako gorivo se opravi ločen izračun.

Poročanje o emisijah

Vsak regulirani subjekt v svoje poročilo vključi naslednje informacije:

A. Podatki za identifikacijo reguliranega subjekta, ki vključujejo:

- naziv reguliranega subjekta;
- njegov naslov, skupaj s pošto številko in državo;
- vrsto goriv, ki jih sprošča v porabo, in dejavnosti, s katerimi sprošča goriva v porabo, vključno z uporabljenimi tehnologijami;
- naslov, številki telefona in telefaksa ter naslov elektronske pošte kontaktne osebe ter
- ime lastnika reguliranega subjekta in vsakega matičnega podjetja.

B. Za vsako vrsto goriva, sproščenega za porabo ter ki se uporablja za izgorevanje v sektorjih iz Priloge III, za katero se izračunajo emisije:

- količina goriva, sproščenega za porabo;
- faktorji emisije;
- skupne emisije;
- končne uporabe goriva, sproščenega za porabo, in ter
- faktor negotovosti.

Države članice sprejmejo ukrepe za usklajevanje zahtev za poročanje z vsemi obstoječimi zahtevami za poročanje, da so podjetja čim manj obremenjena s poročanjem.

▼B*PRILOGA V***MERILA ZA PREVERJANJE IZ ČLENA 15****▼M2****DEL A – Preverjanje emisij iz nepremičnih naprav****▼B****Splošna načela**

1. Emisije iz vsake dejavnosti, navedene v Prilogi I, je treba preveriti.
2. Postopek preverjanja vključuje preučitev poročila na podlagi člena 14(3) in spremljanja v predhodnem letu. Obravnava zanesljivost, verodostojnost in točnost sistemov spremljanja ter podatkov in informacij o emisijah, navedenih v poročilu, zlasti:
 - (a) podatkov o dejavnosti, navedenih v poročilu, ter povezanih meritev in izračunov;
 - (b) izbire in uporabe faktorjev emisije;
 - (c) izračunov, s katerimi so se določile skupne emisije; in
 - (d) kadar se uporabi merjenje, primernosti izbire in uporabe merilnih metod.
3. Emisije v poročilu se lahko potrdijo le, če zanesljivi in verodostojni podatki in informacije dopuščajo določitev emisij z visoko stopnjo gotovosti. Za visoko stopnjo gotovosti mora upravljavec dokazati, da:
 - (a) v podatkih v poročilu ni neskladij;
 - (b) so bili podatki zbrani v skladu z veljavnimi znanstvenimi standardi; in
 - (c) so ustrezne evidence naprave popolne in skladne.
4. Preveritelju se omogoči dostop do vseh lokacij in informacij, povezanih s predmetom preverjanja.
5. Preveritelju upošteva, ali je naprava registrirana v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

Metodologija**Strateška analiza**

6. Preverjanje temelji na strateški analizi vseh dejavnosti v napravi. To pomeni, da mora preverjevalec imeti pregled nad vsemi dejavnostmi in njihovim pomenom za emisije.

Analiza procesov

7. Preverjanje predloženih informacij se, kadar je to primerno, opravi na lokaciji naprave. Preverjevalec s kontrolami na kraju samem določi zanesljivost podatkov in informacij v poročilu.

Analiza tveganja

8. Preverjevalec oceni vse vire emisij v napravi glede na zanesljivost podatkov za vsak vir, ki prispeva k skupnim emisijam naprave.

▼ B

9. Na podlagi te analize preveritelj izrecno določi tiste vire, ki predstavljajo veliko tveganje napake, ter druge vidike postopka spremljanja in poročanja, ki verjetno prispevajo k napakam pri določanju skupnih emisij. To vključuje zlasti izbiro faktorjev emisije in izračunov, potrebnih za določitev ravni emisij iz posameznih virov. Posebno pozornost je treba posvetiti virom, ki predstavljajo veliko tveganje napake, in zgoraj navedenim vidikom postopka spremljanja.
10. Preveritelj upošteva vse učinkovite metode nadzovanja tveganja, ki jih uporablja upravljavec, da bi čim bolj zmanjšal stopnjo negotovosti.

Poročilo

11. Preveritelj pripravi poročilo o postopku potrjevanja in navede, ali je poročilo na podlagi člena 14(3) zadovoljivo. V tem poročilu morajo biti navedene vse zadeve, pomembne za opravljeno delo. Izjava, da je poročilo na podlagi člena 14(3) zadovoljivo, se lahko poda, če navedene skupne emisije po mnenju preveritelja niso pomembno netočne.

Minimalne zahteve za usposobljenost preveritelja

12. Preveritelj je neodvisen od upravljavca, svoje dejavnosti izvaja profesionalno in objektivno ter razume:
 - (a) določbe te direktive ter ustrezne standarde in navodila, ki jih sprejme Komisija na podlagi člena 14(1);
 - (b) zakonodajne, regulatorne in upravne zahteve, pomembne za dejavnosti, ki se preverjajo; in
 - (c) pridobivanje vseh informacij, povezanih z vsakim virom emisij v napravi, zlasti v zvezi z zbiranjem, merjenjem, izračunavanjem in poročanjem podatkov.

▼ M2**DEL B – Preverjanje emisij iz letalskih dejavnosti**

13. Splošna načela in metodologija iz te priloge se uporabijo za preverjanje poročil o emisijah iz letov, ki spadajo v letalske dejavnosti iz Priloge I.

V ta namen:

- (a) v odstavku 3 se sklicevanje na upravljavca šteje za sklicevanje na operatorja zrakoplova in v točki (c) navedenega odstavka sklicevanje na napravo za sklicevanje na zrakoplov, ki izvaja letalske dejavnosti iz poročila;
- (b) v odstavku 5 se sklicevanje na napravo šteje za sklicevanje na operatorja zrakoplova;
- (c) v odstavku 6 se sklicevanje na dejavnosti, ki se izvajajo na napravi, šteje za sklicevanje na letalske dejavnosti iz poročila, ki jih izvaja operator zrakoplova;
- (d) v odstavku 7 se sklicevanje na mesto naprave šteje za sklicevanje na mesta, ki jih operator zrakoplova uporablja za izvajanje letalskih dejavnosti iz poročila;
- (e) v odstavkih 8 in 9 se sklicevanje na vire emisij v napravi šteje za sklicevanje na zrakoplov, za katerega je operator zrakoplova odgovoren, in
- (f) v odstavkih 10 in 12 se sklicevanje na operatorja šteje za sklicevanje na operatorja zrakoplova.

▼ M2**Dodatne določbe za preverjanje poročil o emisijah iz letalstva**

14. Preveritelj preveri zlasti:

- (a) da so upoštevani vsi leti v letalski dejavnosti, navedeni v Prilogi I. Pri tej nalogi si preveritelj pomaga s podatki o časovnem razporedu in drugimi podatki o prometu operatorja zrakoplova, vključno s podatki iz Eurocontrola, ki jih zahteva ta operator;
- (b) da se podatki o skupni porabi goriva in podatki o kupljenem ali kako drugače dobavljenem gorivu za zrakoplov, ki opravlja letalske dejavnost, na splošno med seboj ujemajo.

Dodatne določbe za preverjanje podatkov o tonskih kilometrih, predloženih za namene členov 3e in 3f

15. Splošna načela in metodologija za preverjanje poročil o emisijah iz člena 14(3), kot so določena v tej prilogi, se po potrebi uporabijo tudi za preverjanje podatkov o tonskih kilometrih.

16. Preveritelj preveri zlasti, ali se v vlogi operatorja zrakoplova iz členov 3e(1) in 3f(2) upoštevajo le leti, ki so se dejansko izvedli in ki spadajo med letalske dejavnosti, navedene v Prilogi I, za katere je letalski operater odgovoren. Pri tej nalogi si preveritelj pomaga s podatki o prometu operatorja zrakoplova, vključno s podatki iz Eurocontrola, ki jih zahteva ta operator. Poleg tega preveritelj preveri, ali se koristni tovor, o katerem poroča operator zrakoplova, ujema z zapisi o koristnem tovoru, ki jih ima ta operator zaradi varnosti.

▼ M15

DEL C

Preverjanje emisij, ki ustrezajo dejavnosti iz Priloge III

Splošna načela

1. Emisije, ki ustrezajo dejavnosti iz Priloge III, se preverjajo.
2. Postopek preverjanja vključuje preučitev poročila na podlagi člena 14(3) in spremljanja v predhodnem letu. Obravnava zanesljivost, verodostojnost in točnost sistemov spremljanja ter sporočenih podatkov in informacij o emisijah, in zlasti:
 - (a) sporočena goriva, sproščena za porabo, in z njimi povezanih izračunov;
 - (b) izbiro in uporabo faktorjev emisije;
 - (c) izračunov, s katerimi so se določile skupne emisije.
3. Sporočene emisije se lahko potrdijo le, če zanesljivi in verodostojni podatki in informacije dopuščajo določitev emisij z visoko stopnjo gotovosti. Za visoko stopnjo gotovosti mora regulirani subjekt dokazati, da:

▼ M15

- (a) v sporočenih podatkih ni neskladij;
 - (b) so bili podatki zbrani v skladu z veljavnimi znanstvenimi standardi, ter
 - (c) so ustrezne evidence reguliranega subjekta popolne in skladne.
4. Preveritelju se omogoči dostop do vseh lokacij in informacij, povezanih s predmetom preverjanja.
 5. Preveritelj upošteva, ali je regulirani subjekt registriran v sistemu Unije za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

Metodologija

Strateška analiza

6. Preverjanje temelji na strateški analizi vseh količin goriv, ki jih regulirani subjekt sprosti za porabo. To pomeni, da mora preveritelj imeti pregled nad vsemi dejavnostmi, s katerimi regulirani subjekt sprošča goriva v porabo, in njihovim pomenom za emisije.

Analiza procesov

7. Preverjanje predloženih podatkov in informacij se, kadar je to primerno, opravi na lokaciji reguliranega subjekta. Preveritelj s kontrolami na kraju samem določi zanesljivost sporočenih podatkov in informacij.

Analiza tveganja

8. Preveritelj predloži vsa sredstva, s katerimi regulirani subjekt sprosti goriva za porabo, na oceno zanesljivosti podatkov o skupnih emisijah reguliranega subjekta.
9. Na podlagi te analize preveritelj izrecno določi vse elemente, ki predstavljajo veliko tveganje napake, ter druge vidike postopka spremljanja in poročanja, ki bi lahko prispevali k napakam pri določanju skupnih emisij. To vključuje zlasti izračune, potrebne za določitev ravni emisij iz posameznih virov. Posebno pozornost je treba posvetiti elementom, ki predstavljajo veliko tveganje napake, in zgoraj navedenim vidikom postopka spremljanja.
10. Preveritelj upošteva vse učinkovite metode nadzorovanja tveganja, ki jih uporablja regulirani subjekt, da bi čim bolj zmanjšal stopnjo negotovosti.

Poročilo

11. Preveritelj pripravi poročilo o postopku potrjevanja in navede, ali je poročilo na podlagi člena 14(3) zadovoljivo. V tem poročilu morajo biti navedene vse zadeve, pomembne za opravljeno delo. Izjava, da je poročilo na podlagi člena 14(3) zadovoljivo, se lahko poda, če navedene skupne emisije po mnenju preveritelja niso pomembno netočne.

▼ M15

Minimalna zahteva za usposobljenost preveritelja

12. Preveritelj je neodvisen od reguliranega subjekta, svoje dejavnosti izvaja profesionalno in objektivno ter razume:
 - (a) določbe te direktive ter ustrezne standarde in navodila, ki jih sprejme Komisija na podlagi člena 14(1);
 - (b) zakonodajne, regulatorne in upravne zahteve, pomembne za dejavnosti, ki se preverjajo, ter
 - (c) pridobivanje vseh informacij, povezanih z vsemi sredstvi, s katerimi regulirani subjekt sprosti goriva za porabo, zlasti v zvezi z zbiranjem, merjenjem, izračunavanjem in poročanjem podatkov.